

III. MANAS FORUMU

ULUSLARARASI KONFERANS

KÜRESEL SİYASETTE BÖLGESELLEŞMENİN YÜKSELİŞİ VE TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

1-3 Kasım 2023

MANAS
ÖZET BİLDİRİLER KİTAPÇIĞI
FORUMU

ONUR ÜYELERİ

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN	Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı ve Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı
Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü
Dr. Baktigül KALAMBEKOVA	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektör Vekili
Büyükelçi Kubanıçbek ÖMÜRALİYEV	Türk Devletleri Teşkilatı Genel Sekreteri
Sultan RAEV	TÜRKSOY Genel Sekreteri
Ahmet Sadık DOĞAN	Türkiye Cumhuriyeti Bişkek Büyükelçisi
Serkan KAYALAR	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı
Abdullah EREN	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı
Prof. Dr. Abdülhamit AVŞAR	İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Bahri ŞAHİN	İstanbul Gelişim Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yadigar İZMİRLİ	İstanbul Aydın Üniversitesi
KONFERANS BAŞKANI	
Prof. Dr. Nasuh USLU	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
DÜZENLEME KURULU	
Prof. Dr. Alpaslan AŞIK	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Serhat BURMAOĞLU	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA	İstanbul Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur Yasin ASAL	İstanbul Ticaret Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Emin ERENDOR	Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Doç. Dr. Oktay ÖZGÜL	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih Fuat TUNCER	İstanbul Gelişim Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan EFİLTİ	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Doç. Dr. Güntekin ŞİMŞEK	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Dr. Kadri AĞGÜN	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi

Dr. Mehmet Ali BOLAT	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Dr. Muhammed KOÇAK	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Dr. Bülent NAMAL	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Enver ARPA	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ömer ÇAHA	İstanbul Ticaret Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Şenol DURGUN	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Beytullah KAYA	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. M. Emin KÖKTAŞ	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Hakan KESKİN	İstanbul Aydın Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Hızır Tarık OĞUZLU	İstanbul Aydın Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Hasan ÜNAL	İstanbul Aydın Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Levent ÜNER	İstanbul Aydın Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mehmet HACISALİHOĞLU	Münih Üniversitesi Yakın ve Orta Doğu Çalışmaları Enstitüsü	Almanya
Prof. Dr. Bakhtiyor RASULOV	Andijon Devlet Pedagoji Enstitüsü Rektörü	Özbekistan
Prof. Dr. Firuza Abdurashidovna MUKHİTDİNOVA	Taşkent Devlet Hukuk Üniversitesi	Özbekistan
Prof. Dr. Ramakrushna PRADHAN	Guru Ghasidas Vishwavidyalaya Üniversitesi	Hindistan
Prof. Dr. Osmonakun İBRAİMOV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Layli ÜKÜBAYEVA	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Ceenbek ALİMBAYEV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Yunus Emre GÜRBÜZ	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Prof. Dr. Gaybulla BABAYAR	Özbekistan Bilimler Akademisi	Özbekistan
Doç. Dr. Taalaybek ABDİYEV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Bakıt BORKOYEV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Zakir ÇOTAYEV	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Feruza DJUMANIYAZOVA	Özbekistan Bilimler Akademisi	Özbekistan
Doç. Dr. Ranokhon TURSUNOVA	Dünya Ekonomisi ve Diplomasisi Üniversitesi (UWED)	Özbekistan
Doç. Dr. Zaur GASIMOV	Bonn Üniversitesi	Almanya
Doç. Dr. Emine Akçadağ ALAGÖZ	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mürsel BAYRAM	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Hatice ÇELİK	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Erhan İÇENER- İstanbul	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Cem OĞULTÜRK	İstanbul Aydın Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Ayfer Genç YILMAZ	İstanbul Ticaret Üniversitesi	Türkiye
Doç. Dr. Gökçe YOĞURTÇU	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Uğur ÜNAL	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Doç. Dr. Temirbek NURMATOV	Kırgız Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Diploması Akademisi	Kırgızistan
Doç. Dr. Ziyafat GASIMOVA	Bakü Slavyan Üniversitesi	Azerbaycan
Doç. Dr. Denis KUZNETSOV	Moskova Devlet Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (MGİMO)	Rusya
Dr. Öğr. Üyesi Raziyan ABDİEVA	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi	Kırgızistan
Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÇAM	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Bülent DEYİRMENCİ	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Zebiniso KAMALOVA	<i>İstanbul Ticaret Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Başak ÖZORAL	<i>İstanbul Ticaret Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ali SEMİN	<i>İstanbul Gelişim Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Kamala VALİYEVA	<i>İstanbul Ticaret Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zeki AKÇAM	<i>Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali BOLAT	<i>İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TOK	<i>İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Resul YALÇIN	<i>Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi</i>	Türkiye
Dr. Cavid VELİYEV	<i>Uluslararası İlişkiler Analizler Merkezi</i>	Azerbaycan
Dr. Jason WAHLANG	<i>Manohar Parrikar Savunma Çalışmaları ve Analizleri Enstitüsü</i>	Hindistan
Dr. Azizbek Abdumalikovich EGAMBERDİYEV	<i>Andijon Devlet Pedagoji Enstitüsü</i>	Özbekistan
Yrd. Doç. Dr. Murat Bürkan SERBEST	<i>Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi</i>	Kırgızistan
Yrd. Doç. Dr. Baktubek İSAKOV	<i>Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi</i>	Kırgızistan
Öğr. Görevlisi Dr. Bakıt ORUNBEKOV	<i>Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi</i>	Kırgızistan
Öğr. Görevlisi Dr. Altınbek COLDOŞOV	<i>Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi</i>	Kırgızistan
Öğretim Görevlisi Dr. Azbal DOSBOLOV	<i>Ahmet Yesevi Üniversitesi</i>	Kazakistan

SEKRETARYA

Dr. Maksat ACIKAN UULU
Murat AVCI
Dinara BOLOTBEKOVA
Ediliya ABDİKADIROVA
Kayahan KÜÇÜK

PAYDAŞ KURUMLAR

Türk Devletleri Teşkilatı
Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA)
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)
Türkiye Cumhuriyeti Bişkek Büyükelçiliği
İstanbul Ticaret Üniversitesi
İstanbul Gelişim Üniversitesi
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi

“TÜRK DÜNYASI 2040 VİZYONU”NUN SWOT ANALİZİ BAĞLAMINDA TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI’NIN GELECEĞİ

Prof. Dr. Barış ÖZDAL¹

ÖZET

12 Kasım 2021’de İstanbul’da “Dijital Çağda Yeşil Teknolojiler ve Akıllı Şehirler” temasıyla toplanan Türk Devletleri Teşkilatı Devlet Başkanları Konseyi birçok açıdan büyük bir öneme sahiptir. Zira örgütsel temelleri 1992’de Ankara’da Türk Dili Konuşan Devletler Zirvesi’yle atılan ve 2009’da Nahçıvan Anlaşması ile Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi adını alan yapı, Eylül 2010’da yapılan İstanbul Zirvesi’nin ardından Türk Konseyi olarak tanımlanmaya başlanmıştır. Tarihsel süreç içerisinde Türk Konseyi tarafından gerçekleştirilen yedi zirvede ise taraf devletler birçok alanda entegrasyonu hedefleyen diplomatik görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Uluslararası ilişkilerin moral değerlerine atıfta bulunacak biçimde Orta Asya Türk Cumhuriyetleri’nin bağımsızlıklarının 30. yıl dönümü olan 2021’de İstanbul gerçekleştirilen Türk Konseyi 8. Zirvesi’nde ise Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) kurulmuştur. Böylece söz konusu yapı, ilk kez uluslararası hukukun genel kabul görmüş norm ve ilkeleriyle uyumlu kurumsal bir kimliğe sahip olmuştur. TDT üyesi devletlerin devlet başkanları tarafından İstanbul’da açıklanan 121 maddelik kapsamlı Zirve Bildirisi’nde ise diğer temel alanların yanı sıra siyasi konular, dış politika ve güvenlik konularında işbirliğinin genel kapsamı belirtilmiştir. Ayrıca “Türk Dünyası 2040 Vizyonu” ilan edilmiş ve “2022-2026 Türk Devletleri Teşkilatı Stratejik Yol Haritası” hazırlanması talimatını verilmiştir.

Çalışma başlığı bağlamında analiz edilecek olan “Türk Dünyası 2040 Vizyonu” hakkında öncelikle belirtilmesi gereken ilk husus, doğru bir biçimde uluslararası ilişkilerin moral değerleri dikkate alınarak, Dandanakan Savaşı’nın 1000. Yıl dönümüne üstü örtülü bir atıfta bulunmuş olmasıdır. Bilindiği üzere söz konusu savaşın ardından Büyük Selçuklu Devleti 1040’da kurulmuş ve büyük ölçüde günümüz TDT üyesi devletlerin toprakları olarak kabul edilen bölgede hâkimiyeti başlamıştır. Tercih edilen isim bağlamında belirtilmesi gereken bir diğer husus ise “vizyon” vurgusudur. Zira o döneme kadar somut bir stratejik projeksiyonu olmayan Türk Konseyi, 2040 Vizyonu ile ilk kez kapsamlı stratejik bir belge ile ortak hareket etme kararlılığını ortaya koymuştur. Türk Dünyası 2040 Vizyonu dibacesi irdelendiğinde ise sadece üye devletler arasındaki tarihsel bağlara değil konjonktürel gelişmelerle uyumlu bir birlikteliğe de vurgu yapıldığı, bireysel ve ortak eylemleri yönlendirmeyi hedeflediği görülmektedir. Genel ve soyut olarak aktardığımız bilgiler kapsamında çalışmada “Türk Dünyası 2040 Vizyonu”nun SWOT analizi yapılarak, güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditleri tespit edilecek ve böylelikle TDT’nin geleceği prospektif olarak irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri, Türk Dünyası 2040 Vizyonu, Türk Devletleri Teşkilatı, SWOT Analizi, Strateji.

¹ ORCID: 0000-0001-5460-6655. Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi & Diplomasi Araştırmaları Derneği Başkanı, e-posta: barisozdal@gmail.com

THE FUTURE OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES IN THE CONTEXT OF SWOT ANALYSIS OF "THE TURKIC WORLD 2040 VISION"

Prof. Dr. Barış ÖZDAL**

ABSTRACT

The Council of Heads of State of the Organization of Turkic States, which met on November 12, 2021, in Istanbul with the theme "Green Technologies and Smart Cities in the Digital Age", is of great importance in many respects. The structure, whose organizational foundations were laid with the Turkic Speaking States Summit in Ankara in 1992 and was named the Turkic Speaking States Cooperation Council with the Nakhchivan Agreement in 2009, began to be defined as the Turkic Council after the Istanbul Summit held in September 2010. In the seven summits held by the Turkic Council throughout the historical process, diplomatic negotiations were held between the party states aiming at integration in many areas. Referring to the moral values of international relations, the Organization of Turkic States (OTS) was established at the 8th Summit of the Turkic Council held in Istanbul in 2021, the 30th anniversary of the independence of the Central Asian Turkic Republics. Thus, for the first time, the structure in question had an institutional identity compatible with generally accepted norms and principles of international law. In the comprehensive 121-item Summit Declaration announced by the heads of state of the OTS member states in Istanbul, areas of cooperation on political issues, foreign policy and security issues, as well as other basic areas, were specified. Thus, the "Turkic World 2040 Vision" was declared, and the instruction was given to prepare the "2022-2026 Organization of Turkic States Strategic Road Map".

The first thing that should be noted about the "Turkic World 2040 Vision", which will be analyzed in the context of the working title, is that it correctly refers to the 1000th anniversary of the Dandanakan War, taking into account the moral values of international relations. As it is known, the Great Seljuk State was founded in 1040 and began to dominate the region, which is largely considered the territory of today's OTS member states. Another point that should be noted in the context of the preferred name is the emphasis on "vision". Because the Turkic Council, which did not have a concrete strategic projection until then, demonstrated its determination to act jointly with a comprehensive strategic document for the first time with the 2040 Vision. When the preamble of the Turkic World 2040 Vision is examined, it is seen that it emphasizes not only the historical ties between the member states but also a harmonious unity with cyclical developments and aims to direct individual and joint actions. Within the scope of the general and abstract information we have provided, a SWOT analysis of the "Turkic World 2040 Vision" will be made in the study, its strengths, weaknesses, opportunities and threats will be determined, and thus the future of OTS will be examined prospectively.

Keywords: Turkic States, Turkic World 2040 Vision, Organization of Turkic States, SWOT Analysis, Strategy.

** ORCID: 0000-0001-5460-6655. Prof. Dr. Barış ÖZDAL, Department of International Relations, Bursa Uludag University, Turkiye. e-mail: barisozdal@gmail.com.

DÜNYAYA YÖN VERECEK YENİ GÜÇ BİRLİĞİ: TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI

Doç. Dr. Elnur Hasan MİKAİL²; Doç. Dr. Hakan ÇORA³; Dr. Ali Nazmi ÇORA⁴

ÖZET

Türk Devletleri Teşkilatı, günümüzde Türkiye gibi GSMH SAGP göre dünyanın 12. iktisadi gücü önderliğinde teşkilatlanmaya devam etmektedir. Bu çalışmada, Türk Devletleri Teşkilatı'nın Türk Birliği Projesi'nin bir reel politik yansıması olarak hayata geçmesi öngörülmektedir ve siyasi, iktisadi ve kültürel yönleriyle araştırılmaktadır. Uluslararası İlişkilerin temel aktörleri olan Devlet olgusunun tüm boyutlarıyla irdelediğimizde, TDT bugün bazı varsayımları ve bazılarını göre “ütöpik bir hayal” olarak görülüyorsa da artık TDT ve Türk Birliği Devletinin temel bağlayıcı özellikleriyle dünyada gerçekçi anlamda bir yankı bulmaktadır. Bu çalışmada, TDT eğer bir Devlet olursa, bu Devletin dünyadaki iktisadi gücü, siyasi potansiyeli ve diğer kültürel antlaşmalarının tüm boyutlarıyla geniş kapsamlı analizleri yapılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, büyük önder ve Gazi Mustafa Paşa Kemal ATATÜRK'ün sözlerine bir bakalım: “Türk Birliği bir gerçektir, Türk birliğinin, bir gün hakikat olacağına inancım vardır. Ben görmesem bile, gözlerimi dünyaya onun rüyaları içinde kapayacağım. Türk birliğine inanıyorum, onu görüyorum. Yarının tarihi, yeni fasıllarını Türk birliğiyle açacaktır.” Türk Birliği Devleti, günümüzde bir zarurettir ve kaçınılmaz bir projedir. Çünkü, bütün dünyada bugün bir milliyetçilik furıyası ve siyasi olarak milliyetçi bir akım söz konusudur. Aynı Avrupa Birliği gibi, biz de Türk Birliği Devletimizi kurup, dışarıya bağımlı olmadan, kendi ortak para birimimizi çıkarmalıyız, ardından siyasi entegrasyon süreci tamamlanmalıdır ve bunu iktisadi entegrasyon takip etmelidir. Daha sonra da gümrük kapıları açılıp, 7 Devlet Tek Devlet sloganıyla büyük TURAN Devleti'nin kurulduğu bütün dünyaya ilan edilmelidir. Tabii ki, bunun için bu 7 Türk Devletinin güçlü olması da gerekmektedir ve beklenmelidir. Bunun için eğitim ve kültürel antlaşmalar başta olmak üzere çok çalışmalıyız ki, hedefimize varalım. Bugünkü Türkiye Cumhurbaşkanı sayın Recep Tayyip ERDOĞAN bu TDT için çok çalışmıştır ve diğer devlet başkanlarıyla bu konuda yaptığı görüşmelerde de bunu her daim dile getirerek gerekli adımları atmaktadır. Yalnız yukarıda da not düştüğüm gibi, her gerçek yani realite bir hayal yani ütopya ile başlar sözünü unutmamalıyız. BU yolda tabii ki, çok badirelere rastlayacağız ama amacımız bu bariyerleri aşmaksa o zaman bu gerçekliği biran önce gerçekleştirmek için amaca gitmek için çalışmalıyız. TURAN - TÜRK Birliğini kurduktan sonra atacağımız adımlar, aynen bir AB'de olduğu gibi TURAN Parlamentosu ve Aksakallar meclisi, TURAN Ordusu vs. gibi diğer stratejik ortak birliklerin temelleri de atılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Birliği Projesi, TURAN, Uluslararası İlişkiler, Türkiye.

² Kars Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı, TURAN-SAM(TURAN Stratejik Araştırmaları Merkezi) Kurucu ve Genel Başkanı; emikail@turansam.org; ORCID: [0000-0001-9574-4704](https://orcid.org/0000-0001-9574-4704)

³ İstanbul Okan Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, corahakan@gmail.com; ORCID: [0000-0001-5780-549X](https://orcid.org/0000-0001-5780-549X)

⁴ İstanbul Okan Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, alinazmicora@gmail.com; ORCID: [0000-0003-4159-0230](https://orcid.org/0000-0003-4159-0230)

AN EMERGING ALLIANCE OF FORCES THAT WILL HAVE A SIGNIFICANT IMPACT ON THE WORLD: THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES

Assoc. Prof. Dr. Elnur Hasan MİKAIL⁵; Assoc. Prof. Dr. Hakan ÇORA⁶; Dr. Ali Nazmi ÇORA⁷

ABSTRACT

The Organization of Turkic States (OTS), similar to present-day Türkiye, remains organized under the leadership of the world's 12th economic power as per the GDNP PPP. This study explores the potential realization of the Organization of Turkic States as a manifestation of the Turkic Union Project in terms of real politics, examining its political, economic, and cultural dimensions. When we analyze all aspects of the State, which are the main actors of International Relations, the OTS is regarded as an “utopian dream” based on certain assumptions, while others believe it is currently manifesting in the world with the fundamental characteristics of the OTS and the Turkic Union State. In this research, if the OTS were to become a State, an extensive analysis is conducted on the economic power, political potential, and other cultural treaties of this State in all dimensions.

Let us consider here the words of the founder of the Turkish Republic, the great leader and conqueror Mustafa Pasha Kemal ATATURK: “Turkic unity is a reality, and I am convinced that Turkic unity will become a reality one day. Even if I cannot witness it, I will close my eyes to the world with this dream. I strongly believe in the unity of Turkic people, as I am able to envision it. The forthcoming history will unfold new chapters, all of which will be influenced by the unification of Turkic States.” The State of Turkic Unity is both a necessity and an inevitable project in today's world, given the widespread presence of nationalism and a politically nationalist current. Similar to how the European Union operates, it is imperative that we establish our own Turkic Union State, where we can independently issue a common currency. Subsequently, we must focus on completing the political integration process, followed by the integration of our economies. After that, the customs gates should be opened and an announcement should be made to the entire world that the magnificent TURAN State has been established under the motto of 7 States One State. Certainly, in order to achieve this, it is crucial and indispensable for these 7 Turkic States to be strong. In order to achieve our goal, it is crucial for us to put in a great deal of effort, particularly in regards to educational and cultural agreements. Mr. Recep Tayyip ERDOĞAN, the current President of Türkiye, has made considerable efforts for the OTS and consistently takes the necessary steps to raise this issue in his meetings with other world leaders. However, as I mentioned earlier, we must not overlook the notion that every instance of reality commences with a dream, specifically, utopia. Certainly, we will face many challenges along the way; however, if our objective is to surpass these obstacles, it is imperative that we strive to attain this reality at the earliest opportunity. The steps we will take after establishing the TURAN -Turkic Union will lay the foundations for other strategic joint unions, such as the TURAN Parliament, the Aksakallar assembly, and the TURAN Army, similar to those in the EU.

Keywords: Organization of Turkish States, Turkish Union Project, TURAN, International Relations, Türkiye.

---

⁵ Kars Kafkas University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Head of Department of Political Science and International Relations, Founder and Chairman of TURAN-SAM (TURAN Strategic Research Center); emikail@turansam.org ; ORCID: 0000-0001-9574-4704

⁶ Istanbul Okan University, Faculty of Business and Management Sciences, Department of International Relations, Lecturer, corahakan@gmail.com ; ORCID: 0000-0001-5780-549X

⁷ Istanbul Okan University, Faculty of Business and Management Sciences, Department of International Relations, Lecturer, alinazmicora@gmail.com; ORCID: 0000-0003-4159-0230

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI: ORTAK TÜRK TARİHİ KONUSUNUN GELİŞİMİ

Doç.Dr. Feruza DJUMANİYAZOVA⁸

ÖZET

Ortak türk tarihi konusu 1990'ların başında işgal altından kurtulan ve bağımsızlığını kavuşan Türk halklarını ve devletleri için yine de önemli xusus olarak ortaya çıkmıştır. Böylece, XIX yüzyılın sonlarında ve XX yüzyılın başlarında oluşan Türklük ideolojisi, ortak geçmişten ortak geleceğe Türk Tarihi/Turan tarihi konusu ilgisini yeniden kazandırmıştır. Türk birliği kavramının ideolojik temeli ortak Türk tarihidir. Türk ülkeleri arasındaki iş birliğini güçlendirmek ve sağlam bir temelde daha da pekiştirmek için ortak çalışmaya yönelik bir ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda Türk dilini konuşan ülkeler arasında kapsamlı bir iş birliğini teşvik etmek amacıyla Azerbaycan'da gerçekleştirilen Türk Zirvesi'nde imzalanan Nahçıvan Anlaşması'yla (2009) Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiyeden oluşan Türk Konseyi- Türk Keneşi kuruluşundan itibaren Ortak türk tarihi konusunda bir kaç değerlendirmeler yapılmıştır. Örneğin ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında okutulmak üzere Ortak Türk Tarihi öğretim programının hazırlanması fikrini ortaya atmış, 5 Haziran 2014 tarihinde Türkiye'de düzenlenen Türk Keneşi Zirvesi'nde bu fikir onaylanmış ve öğretim programları ile materyallerinin hazırlanması görevi Uluslararası Türk Akademisi'ne verilmiştir. Bu bilimsel kurum Türk tarihinin eski çağlardan günümüze kadar olan tüm dönemlerini kapsayan araştırma ve Türk dünyası ile ilgili bilimsel araştırmaları koordine etmek amacıyla Türk Devletleri Teşkilatı uhdesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ortak türk tarihi hakkında Türk Devletleri Teşkilatı'nın zirvelerinde de vurgulanmıştır ve onun okutulması Türk dünyasının bütünleşmesine katkı sunacaktır. Bu yüzden Türk Devletleri Teşkilatı kapsamında bununla ilgili öğretim programları yapılması önemli bir amaçtır. Genç nesillere ortak tarih ile ilgili bilgi vermek, Türk halkları arasında dil, coğrafya ve kültür birliği hakkında bir fikir oluşturmak için Darhan Hıdırelı, Gaybullah Babayar tarafından kaleme alınan, üye ülkelerin eğitim bakanlıkları tarafından da onaylanan kitap, pilot bölgelerde 8. sınıf müfredatına alındı. Böylelikle bu eğitim yılında Türkiye'de 30 bin, Kazakistan'da 15 bin, Azerbaycan'da ise 10 bin öğrenci seçmeli ders olarak "Ortak Türk Tarihi" okumaya başlamıştır.

Sonuç olarak, Ortak Türk Tarihi konusu önemli amaç olarak Türk Devletleri Teşkilatı'nın, özellikle Uluslararası Türk Akademisi'nin vizyonlarından biri olması genç nesillerin köklü tarihteki atalarının dünya uygarlığına olan katkılarını tam anlamıyla haberdar olması yolunda büyük bir adımdır.

Anahtar kelimeler: Ortak türk tarihi, Türk Devletleri Teşkilatı, kültür, dil.

---

⁸Özbekistan Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü, Orta Asya Bölümü

ORGANIZATION OF TURKISH STATES: DEVELOPMENT OF THE SUBJECT OF GENERAL TURKISH HISTORY

Assoc. Prof. Dr. Feruza DJUMANIYAZOVA⁹

ABSTRACT

The issue of general Turkish history still emerged as an important issue for the Turkish peoples and states that were freed from occupation and gained independence in the early 1990s. Thus, the ideology of Turkishness, which was formed in the late 19th and early 20th centuries, revived the interest in the subject of Turkish History/Turan history from the common past to the common future. The ideological basis of the concept of Turkish unity is the common Turkish history. A need for joint work has emerged to strengthen the cooperation between Turkish countries and further consolidate it on a solid basis. In this context, with the Nakhichevan Agreement signed at the Turkic Summit held in Azerbaijan (2009) in order to promote comprehensive cooperation among the Turkic speaking countries, the Turkic Council-Turkic Council, consisting of Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Turkey, has had a common Turkish history since its establishment. How many evaluations have been made? For example, he put forward the idea of preparing a General Turkish History curriculum to be taught in primary and secondary schools, and this idea was approved at the Turkic Council Summit held in Turkey on June 5, 2014, and the task of preparing the curriculum and materials was given to the International Turkic Academy. This scientific institution continues its activities under the responsibility of the Organization of Turkish States in order to coordinate research covering all periods of Turkish history from ancient times to the present and scientific research on the Turkish world.

Common Turkish history was also emphasized at the summits of the Organization of Turkic States, and teaching it will contribute to the integration of the Turkish world. Therefore, it is an important goal to organize training programs on this subject within the scope of the Organization of Turkish States. The book, written by Darhan Hıdıreli and Gaybullah Babayar and approved by the education ministries of the member countries, was included in the 8th grade curriculum in the pilot regions in order to inform the younger generations about the common history and to create an idea about the unity of language, geography and culture among the Turkish people. Thus, in this academic year, 30 thousand students in Turkey, 15 thousand in Kazakhstan and 10 thousand in Azerbaijan started to study "General Turkish History" as an elective course.

As a result, the issue of General Turkish History being one of the visions of the Organization of Turkic States, especially the International Turkic Academy, as an important goal, is a big step towards making the younger generations fully aware of the contributions of their ancestors in the deep-rooted history to the world civilization.

Keywords: General Turkish history, Organization of Turkish States, culture, language.

---

⁹ Uzbekistan Academy of Sciences Institute of Oriental Studies, Department of History of Central Asia

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN DİRİLİŞİ: ÇOK BOYUTLU BİR ANALİZ

Dr. Muhammet KOÇAK¹⁰

ÖZET

2020 Karabağ Savaşı sonrasında adını ve yapısını değiştirerek Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) haline gelen Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nde (Türk Keneşi) gözle görülür bir canlanma yaşandı. Bu araştırma, bu yeniden dirilişin boyutlarını araştırmakta ve TDT'nin Orta Asya ve Güney Kafkasya'nın mevcut siyasi yapısındaki artan rolünü analiz etmektedir. Sosyal, ekonomik ve stratejik yapılardan oluşan üç boyutlu bir uluslararası sistemi varsayan eklettik bir çerçeveyi benimseyen bu araştırma, bölgedeki büyük güçlerin stratejileri dikkate alınarak TDT'nin karşılaştığı zorlukları ve fırsatları değerlendirmektedir.

TDT'de yaşanan canlanma sonucunda üye ülkeler arasında daha güçlü temaslar ortaya çıktı ve TDT zirvelerinde önemli kırılmalar yaşandı. Sosyal düzlemde, daha isim ve yapı değişimi öncesinde 2010'lu kişisel gelişimden eğitime, dile, gençlik gibi kültürel gelişmelere atılan adımlar önemli ivme kazandı. Ekonomik boyuttaki üye ülkeler, diğer konuların yanı sıra ekonomik işbirliğini derinleştirme ve üye ülkeler arasında ticarete ulusal para birimlerinin ödemesini artırma sözü verildi. Stratejik boyutta, TDT üyesi devletler ortak çıkarları ilgilendiren güvenlik konularında koordinasyon ve işbirliğini geliştirme konusunda isteklilik gösterdiler. Sosyal düzlemde atılan adımları ekonomik ve stratejik düzlemin takip ettiği söylenebilir.

Bu adımlar bölgede etkili olan birçok büyük güç tarafından da yakından takip edilmektedir. Örneğin Çin, Uygur azınlığı nedeniyle Türk devletleri arasındaki kültürel birliğe karşı temkinli davranmakta ve Kuşak Yol Girişimi vasıtasıyla bölgeye yönelik ekonomik nüfuz kullanma eğilimindedir. Benzer şekilde Rusya, Avrasya Ekonomik Birliği ve Bağımsız Devletler Topluluğu gibi platformlar aracılığıyla bölgedeki hegemonik nüfuzunu güçlendirmeyi hedeflemektedir. Her ne kadar nüfuzları diğerlerine göre azalmış olsa da ABD ve AB, kendi değerlerini yaymak ve Çin etkisine karşı koymak için bölgedeki nüfuzlarını korumayı amaçlıyor. Bu nedenle TDT'nin mevcut ve gelecekteki etkisi, büyük güçlerin çeşitli projeleriyle rekabet etme başarısına bağlıdır. Değerlendirmemiz, TDT'nin önemli bir potansiyele ve fırsata sahip olduğunu ancak zorlukların devam ettiğini gösteriyor.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Orta Asya, Rusya-Ukrayna krizi, bölgesel bütünleşme, Türk Dünyası

¹⁰ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Bölge Çalışmaları Enstitüsü / Türk Dünyası Ana Bilim Dalı

RESURGENCE OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES: A MULTIDIMENSIONAL ANALYSIS

Dr. Muhammet KOÇAK¹¹

ABSTRACT

There has been a notable revival in the Cooperation Council of Turkic Speaking States (Turkic Council), which changed its name and structure after the 2020 Karabakh War and became the Organization of Turkic States (OTS). This research explores the dimensions of this resurgence and analyzes the increasing role of the OTS in the current political structure of Central Asia and the Southern Caucasus. Adopting an eclectic framework which assumes a tridimensional international system composed of social, economic, and strategic structures, this research assesses challenges and opportunities of OTS considering the ambitions and strategies of great powers in the region.

As a result of the revival in OTS, stronger contacts emerged between member countries and important breaks occurred at OTS summits. At the social dimension, even before the name and structure change, the steps taken in the 2010s from personal development to cultural developments such as education, language and youth gained significant momentum. At the economic dimension, member countries were promised, among other things, to deepen economic cooperation and increase the payment of national currencies in trade between member countries. At strategic dimension, the OTS member states have shown enthusiasm in improving coordination and cooperation on security issues of common interest. It can be said that the steps taken on the social dimension are followed by the economic and strategic dimensions.

These steps are closely observed by a number of great powers, which are influential in the region. China, for example, is wary of the cultural unity among Turkic state because of its Uighur minority and tends to exert economic influence towards the region with Belt and Road initiative. Similarly, Russia aims to strengthen its hegemonic influence in the region through platforms such as the Eurasian Economic Union and Commonwealth of Independent States. Although their influence is declining, the US and the EU aim to preserve their influence in the region to spread their values and to counter Chinese influence. Therefore, OTS' current and future influence hinges upon its success in competing various projects of great powers. Our assessment shows that OTS has significant potential and opportunity, but challenges remain.

Keywords: Organization of Turkish States, Central Asia, Russia-Ukraine crisis, regional integration, Turkish World

---

¹¹ Social Sciences University of Ankara Institute for Area Studies / Turkic World Studies

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN SUPRANASYONAL YAPIYA TRANSFORMASYONUNUN OLABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR DENEME

Yrd. Doç. Dr. Murat Bürkan SERBEST¹²

Saffet KÜRKCÜ¹³

ÖZET

Uluslararası Kuruluşların bir hukuki kişilik olarak doğumu, ulus-devletlerin ortaya çıkışının ve sisteme egemen olmasının doğurduğu sonuçlardan biridir. Bugünkü dünya sistemi, Otuz Yıl Savaşları'nı sona erdiren 1648 Vestfalya barışının getirdiği bir anlayış olan hukuken egemen ve eşit devletler teorisine dayanan bir modeldir. Teoride hukuken egemen-eşit devlet anlayışı, devletler arası rekabeti artıran nedenlerden biri olmuş ve bu rekabet içinde işbirliği arayışları içinde “Uluslararası Kuruluş”lar 19. yüzyıldan beri tarih sahnesinde kendine yer bulmaya başlamışlardır. 19. Yüzyıl kuruluşları daha çok teknik alanlarda karşımıza çıkarken, 20. Yüzyılda uluslararası sistemin getirdiği ortam içinde, önce siyasi ve sonrasında da ekonomik kuruluşların sayısının yükselmiştir. Devletler arası rekabetin ve çekişmenin artması karşısında işbirliği arayışları devlet arasında bütünleşme çabalarını hızlandırmıştır. 20. yüzyılın ortalarına gelindiğinde Uluslararası kuruluşlar devletlerin egemenliklerinden taviz vermeyerek oluşturdukları işlevsel organizasyonlar olarak uluslararası siyaset sahnesinde sayılarını artırmışlardır. Bununla birlikte, 20. Yüzyılın ikinci yarısında Avrupa Toplulukları'nın ortaya çıkışı ile tipik klasik uluslararası kuruluş modelinin ötesinde devletlerin kısmen egemenliklerinden taviz verdiği *supranasyonal (ulusüstü)* örgüt modeli ortaya çıkmıştır. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından da, Türk Cumhuriyetleri de bağımsızlıklarını kazanmalarından sonra yeni uluslararası entegrasyon faaliyetlerine girişmişlerdir. Türkiye, 1990'larda bu ülkelerle olan ilişkilerini derinleştirmek ve ekonomik, kültürel bağları güçlendirmek amacıyla dış politika stratejileri oluşturmuştur. Bu süreçte, Türkiye ve bağımsızlığını yeni kazanan Türk Cumhuriyetleri arasında geleceğe yönelik beklentilerin bölgesel iş birliği sinyallerini belirgin şekilde ortaya koyan gelişme, Türkçe Konuşan Devletler Devlet Başkanları Zirveleri olmuştur. Bu sürecin en önemli sonucu, 2009'da Nahçıvan Anlaşması ile Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi/Türk Konseyi'nin kurulmasıdır. 2020 Yılına kadar bu isimle faaliyetlerine devam eden organizasyon, “Türk Devletleri Teşkilatı” adını almıştır. Bu örgüt, klasik ve tipik bir hükümetler arası uluslararası örgüttür. Organizasyon'un Türk Devletleri Teşkilatı adını almasının, medyada ve söz konusu ülkelerin vatandaşları üzerinde heyecan oluşturduğunu söylemek mümkündür. Bu minvalde ilerleyen süreçte Avrupa Birliği'ne benzer ulus üstü/supranasyonel bir mahiyete sahip olması gibi beklentiler ortaya çıkmaktadır. Organizasyon'un Türk Devletleri Teşkilatı adını almasından sonra bunun mümkün olup olmadığı yönünde akademik yazında yeterli çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışma, Türk Devletleri Teşkilatı'nın ulus üstü bir fonksiyona sahip olmasının ne derece mümkün olduğunu deneme ve başlangıç niteliğinde ele almaya çalışacaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Örgütler, Türk Devletleri Teşkilatı, ulusüstü örgüt modeli, yeni işlevselcilik, entegrasyon süreçleri

¹² Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-mail: murat.burkan@manas.edu.kg, E-mail: burkanserbest@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2961-6549,

¹³ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, E-mail: 2150Y08007@manas.edu.kg, ORCID: 0000-0002-3171-0051

AN ESSAY ON THE FEASIBILITY OF THE TRANSFORMATION OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES INTO A SUPRANATIONAL STRUCTURE

Assist. Prof. Dr. Murat Bürkan SERBEST¹⁴

Saffet KÜRKÇÜ¹⁵

ABSTRACT

The emergence of International Organizations as legal entities is a result of the rise and dominance of nation-states in the global system. Today's world system is based on a model emphasizing legally sovereign and equal states, a principle established by the Peace of Westphalia in 1648, which concluded the Thirty Years' War. The idea of states being legally sovereign and equal has amplified competition among them. Within this competitive backdrop, "International Organizations" have been establishing their significance since the 19th century. While organizations in the 19th century mainly focused on technical fields, the 20th century saw a substantial rise in political and later, economic institutions due to the evolving dynamics of the international system. The heightened competition and tensions among states fast-tracked initiatives for integration and cooperation. By the mid-20th century, International Organizations, without compromising state sovereignty, expanded their roles in the global political landscape. The introduction of the European Communities in the latter half of the 20th century set a precedent beyond the traditional international organization model, ushering in the supranational model where states partially ceded their sovereignty. After the dissolution of the Soviet Union in 1991, the Turkic Republics initiated new international integration efforts upon gaining their independence. In the 1990s, Turkey crafted foreign policy strategies to enhance its ties with these nations, both economically and culturally. A notable milestone indicating potential regional cooperation between Turkey and the newly independent Turkic Republics was the Summit of the Heads of State of Turkic-speaking Countries. A culmination of these efforts was the inception of the Cooperation Council of Turkic Speaking States/Turkic Council in 2009, pursuant to the Nakhchivan Agreement. The organization maintained its activities under this title until 2020 when it was rebranded as the "Organization of Turkic States." This body epitomizes a conventional intergovernmental international organization. The rechristening of the organization sparked interest in the media and among the populace of the member countries. Concurrently, there's anticipation for the organization to embody attributes akin to the European Union, taking on a supranational character. Following the name change, there's a noticeable gap in academic research evaluating the feasibility of such a metamorphosis. This study aims, in a preliminary context, to assess the potential for the Organization of Turkic States to adopt a supranational role.

Keywords: International Organizations, Organization of Turkic States, supranational organizational model, neo-functionalism, integration processes

---

¹⁴ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-mail: [murat.burkan@manas.edu.kg](mailto:burkanserbest@gmail.com), E-mail: burkanserbest@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2961-6549,

¹⁵ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, E-mail: 2150Y08007@manas.edu.kg, ORCID: 0000-0002-3171-0051

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN ENTEGRASYON TEORİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Havva Kök ARSLAN¹⁶

ÖZET

Soğuk Savaş'ın bitişi sonrasında SSCB'nin yıkılmasıyla on beş devlet bağımsızlığını ilan etmiş ve bu onbeş devletten beşinin Türk Cumhuriyetleri devletleri olması (Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan Kırgızistan, Türkmenistan) olması Türk dünyası için yeni bir dönemin açılmasına vesile olmuştur. Bu bildirinin amacı Türk Cumhuriyetleri ve Türkiye'nin yarı ayrı bağımsız olmalarından Türk Devletleri Teşkilatı'na dönüşerek kurumsallaşmalarını entegrasyon teorilerinin yeni işlevselci modeli ile açıklamaktır. Türkçe anlamı "bütünleşme" olan entegrasyon kavramının yeni işlevselci teorisi ise ekonomik entegrasyonu ilk başta esas alan siyasi entegrasyona doğru kademeli geçişi savunarak bölgesel entegrasyonu hedefleyen bir yaklaşımdır.

Türk Devletleri Teşkilatı, yaklaşık 300 milyon nüfusu, 4,5 milyon km² coğrafyası ve yaklaşık 2 trilyon dolarlık ekonomik potansiyeliyle, çok kutuplu dünya düzeninde hiç şüphesiz etkili bir kutup haline gelecektir. Üstelik bu kutup doğal bir Avrasya kutbu olarak karşımıza çıkıyor. Türk Devletleri Teşkilatı'na üye ülkelerin çoğunun enerji üreticisi olması ve stratejik enerji geçiş güzergahı üzerinde olması, örgütün etki ve güç potansiyelini vazgeçilmez kılmaktadır.

Türk Devletleri Teşkilatı'nın başarılı bir bölgesel ekonomik ve siyasi entegrasyon süresini izlemesi için fırsatlar ve tehditlerinin yeni işlevselci yaklaşım yoluyla inceleneceği bu bildiri, Türk dünyası ve çevresinde pozitif barışa geçişi öngörmek açısından katkılar sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar sözcükler: Türk Devletleri Teşkilatı, işbirliği, bütünleşme, pozitif barış

---

¹⁶ Üsküdar Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

EVALUATION OF THE ORGANIZATION OF TURKISH STATES IN TERMS OF INTEGRATION THEORIES

Prof. Dr. Havva Kk ARSLAN¹⁷

ABSTRACT

With the collapse of the USSR after the end of the Cold War, fifteen states declared their independence, and the fact that five of these fifteen states were Turkic Republics (Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Turkmenistan) led to the opening of a new era for the Turkish world. The aim of this paper is to explain the institutionalization of the Turkic Republics and Turkey, from their semi-independent status to the Organization of Turkic States, with the new functionalist model of integration theories. The new functionalist theory of the concept of integration, which means "integration" in Turkish, is to gradually move towards political integration based primarily on economic integration. It is an approach that aims for regional integration by advocating transition.

The Organization of Turkish States, with its population of approximately 300 million, geography of 4.5 million km² and economic potential of approximately 2 trillion dollars, will undoubtedly become an influential pole in the multipolar world order. Moreover, this pole appears as a natural Eurasian pole. The fact that most of the member countries of the Organization of Turkish States are energy producers and are on the strategic energy transition route makes the influence and power potential of the organization indispensable.

In this paper, in which the opportunities and threats for the Organization of Turkic States to pursue a successful period of regional economic and political integration will be examined through a new functionalist approach. It aims to contribute to foresee the transition to positive peace in the Turkish world and its close region.

Keywords: Organization of Turkish States, cooperation, integration, positive peace

---

¹⁷ skdar University

KIRPI İKİLEMİ ÜZERİNDEN TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN ÖNEMİNİ ANLAMAK

Doç. Dr. Serdar YILMAZ¹⁸

ÖZET

Kirpi İkilemi metaforunu kullanacak olan bu çalışmanın temel hedefi, Türk devletlerinin kurdukları Türk Devletleri Teşkilatı'nı, kendi aralarındaki farklı ulusal çıkar tanımlamalarını da göz önüne alarak Alman felsefeci Arthur Schopenhauer'un "kirpi ikilemi" ile incelemektir. Schopenhauer'a göre, çok soğuk bir kış gününde ciddi bir ikilem ile karşı karşıya kalmalarına rağmen bir araya gelen yalnız kirpiler: ya birbirilerini ısıtmaya çalışırken birbirlerine dikenlerini batırarak canlarını acıtacak ya da birbirlerinden uzak durarak tek başlarına soğuktan öleceklerdir. Kirpiler zamanla birbirlerine yakın olduklarında bir arada var olabileceklerini tecrübe etmişlerdir. Bu çalışma, Türk devletleri arasındaki kültürel, dilsel, dinsel, tarihsel ve bağımsızlık sonrası kurulan ekonomik bağlar, bu devletlerin bol dikenli ilişkiyi sürdürmesini sağlayan en önemli motivasyondur hipotezine dayanmaktadır. Ayrıca bu çalışma, Türk Dünyası 2040 Vizyon belgesinin önemi ve Türk devletlerinin önlerindeki mutemel bölgesel ve küresel fırsatların ne olduğu konularına da değinecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, 2040 Vizyonu, Kirpi İkilemi, Bütünleşme Girişimleri

UNDERSTANDING THE IMPORTANCE OF THE ORGANIZATION OF TURKISH STATES THROUGH THE HEDGEHOG'S DILEMMA

Assoc. Prof. Dr. Serdar YILMAZ¹⁹

ABSTRACT

The main target of this study is to examine the cooperation efforts of the Turkish states with the "hedgehog's dilemma" of the German philosopher Arthur Schopenhauer, taking into account the different national interest definitions of these states. According to Schopenhauer, even though hedgehogs face a serious dilemma on a very cold winter day, either hedgehogs will hurt their lives by sinking their thorns while trying to warm each other or they will stand alone and die from the cold. The hedgehogs have experienced that they can coexist in time when they are close enough to one another. This study is based on the hypothesis that cultural, linguistic, religious, historical and post-independence economic ties, despite the differences in their national interests between the Turkish states, are the most important motivation for these states to maintain abundant thorny relations. In addition, this study will also touch on the importance of the Turkish World 2040 Vision document and the possible regional and global opportunities for Turkish states.

Keywords: Organization of Turkish States, 2040 Vision, Hedgehog Dilemma, Integration Attempts

¹⁸ Doç.Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla-Türkiye. E-Mail: serdaryilmaz@mu.edu.tr / ORCID: 0000-0003-3400-3392

¹⁹ Doç.Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla-Türkiye. E-Mail: serdaryilmaz@mu.edu.tr / ORCID: 0000-0003-3400-3392

TÜRK DÜNYASINDAKİ BÖLGESELLEŞME SÜRECİNİN POSTKOLONYALİZM TEORİSİ ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Dr. Abzal DOSBOLOV²⁰

ÖZET

Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla bağımsızlığını kazanan Orta Asya ve Kafkasya'daki Türk Cumhuriyetleri bölgesel işbirliği alanında kapsamlı çalışmalar başlatmıştır. Türk Devletler Teşkilatı, TÜRKSOY ve Türk Akademisi gibi kuruluşlar Türk Cumhuriyetleri arasındaki kültürel, siyasi ve tarihsel bağların güçlenmesini ve derinleşmesini sağlamaktadır. Ayrıca Sovyetler Birliği döneminde zorla unutturulmaya çalışılan milli kültür ve kimliğin tekrar canlandırılmasında büyük rol oynamaktadır. Bu çalışmada Türk Dünyasındaki bölgeselleşme süreçleri postkolonyalizm teorisi çerçevesinde ele alınacaktır. Türk Dünyası, coğrafi açıdan Türklerin yaşadığı ve Türkçe konuşulan geniş bir bölgeyi kapsar. Bu bölge, tarih boyunca farklı siyasal ve kültürel dönemlerden geçmiş ve bu dönemlerin izleri günümüzde hala etkisini sürdürmektedir. 1991'den itibaren bu Cumhuriyetler bağımsızlığını güçlendirme ve milli kimlik inşa etme sürecinde kolonyal dönemin bıraktığı kültürel etkileri yıkmaya çalışmaktadır ve bu süreç günümüze kadar devam etmektedir. Türk Dünyası'nın bu karmaşıklığı ve çeşitliliği, postkolonyalizm teorisi perspektifinden incelendiğinde ilginç sonuçlara yol açmaktadır. XX. Yüzyılın ikinci yarısında geliştirilen ve eleştirel düşünce okulu olan postkolonyalizm, esas olarak kolonyalizmin günümüze kadar devam eden etkisini eleştirel bir dille incelemektedir. Türk Dünyasındaki bölgeselleşme süreçlerini postkolonyalizm açısından değerlendirmek çalışmanın temel amacıdır.

Anahtar kelimeler: Türk Dünyası, bölgeselleşme, postkolonyalizm, Orta Asya, Kafkasya

MANAS
FORUMU

²⁰ Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi, Uluslararası ilişkiler bölümü

ANALYZING THE PROCESS OF REGIONALIZATION IN THE TURKIC WORLD THROUGH THE LENS OF POSTCOLONIALISM THEORY

Dr. Abzal DOSBOLOV²¹

ABSTRACT

With the end of the Cold War and the dissolution of the Soviet Union, the Turkic Republics in Central Asia and the Caucasus that gained independence initiated comprehensive efforts in regional cooperation. Entities such as the Organization of Turkic States, TURKSOY (International Organization of Turkic Culture), and the Turkic Academy have a substantial impact on enhancing and intensifying the cultural, political, and historical connections within the Turkic Republics. Furthermore, these organizations have played a crucial role in revitalizing national culture and identity that were forcibly suppressed during the Soviet era. This study aims to examine the processes of regionalization in the Turkic world within the framework of postcolonialism theory. The Turkic world encompasses a vast geographical region where Turkic languages are spoken. This region has gone through different political and cultural eras, and the traces of these periods still have an impact today. Since 1991, these Republics have been working to strengthen their independence and construct their national identities by dismantling the cultural influences left by the colonial era. This process has been ongoing until the present day. The complexity and diversity of the Turkic world yield interesting results when viewed from the perspective of postcolonialism theory. Postcolonialism, a critical school of thought developed in the latter half of the 20th century, primarily examines the continued impact of colonialism up to the present day. This study aims to evaluate the processes of regionalization in the Turkic world from a postcolonial perspective.

Keywords: Turkic World, Regionalization, Postcolonialism, Central Asia, Caucasus

MANAS
FORUMU

---

²¹ Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk Kazak Üniversitesi, Uluslararası ilişkiler bölümü

SOSYAL İNŞACI YAKLAŞIM ÇERÇEVESİNDE TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI

Burcu TEMÜR²², Cihan BİLGİLİ²³

ÖZET

1980’li yıllardan itibaren uluslararası ilişkiler disiplinde önemli hale gelen bir yaklaşım olan sosyal inşacılık maddi kavramlar yerine kültür, kimlik, din ve toplumsal normlar gibi kavramları kullanarak devletlerarası konjonktürü açıklamaya çalışır. Sosyal inşacılık uluslararası sistemin aktörler tarafından etkileşimle inşa edildiği fikri üzerine odaklanır ve devletlerin şekillenmesine ve soyut unsurların uluslararası sistem üzerindeki etkisine dikkat çeker. Uluslararası sistemin bir parçası olan devletler diğer devletlerle ortak paydalar doğrultusunda bir araya gelerek ittifaklar oluşturur ve bu ittifaklar vasıtasıyla uluslararası sistemi şekillendirirler. Günümüzde sistemin şekillenmesi toplumsal normlar, inanç sistemleri, kurallar, fikirler gibi soyut ve sosyal unsurların etkisiyle gerçekleşmektedir. Bu bağlamda ortak kültür, dil, tarih gibi çeşitli unsurlara dayalı olarak kurulan Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) kendi aralarındaki birliği güçlendirmenin yanı sıra Türk devletlerinin uluslararası platformdaki varlığını tanıtmak amacıyla çeşitli projeleri hayata geçirmiştir. Türk Devletleri Teşkilatı Türk dünyasını bir araya getirme ve Türk soylu devletler arasında daha sağlam bağlar oluşturma amacı taşımaktadır. Bu baği gelecek nesillere aktarma hedefinin yanı sıra TDT, bir hükümetlerarası kuruluş olarak uluslararası toplumla ilişkilerinin kurumsal bir çerçevede şekillenmesini ve gelişmesini sağlamaktadır.

Kuruluşundan bu yana teşkilatın attığı adımlar göz önüne alındığında uluslararası toplum için büyük öneme sahiptir. Coğrafi konumları itibariyle stratejik bir öneme sahip olan Türk soylu devletler bölgedeki istikrar ve güvenliğin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Ayrıca Türk Devletleri Teşkilatı’nın varlığının diğer bölgesel ve uluslararası güçlerle ilişkilerin şekillenmesine de etkisi olduğu söylenebilir. Türk soylu devletlerin ortak değerlere sahip olmaları aralarındaki iş birliğini destekleyen bir unsur olarak kabul edilebilir. Kuruluşundan bu yana TDT sadece kapsadığı coğrafyayı değil aynı zamanda uluslararası sistemi çeşitli yollarla şekillendirmede rol oynamıştır. Üye devletler tarafından belirlenen kurallar ve normlar ile bu bağlamda oluşturulan kimlik Türk Devletleri Teşkilatı’nın uluslararası sistemdeki varlığını her geçen gün daha da güçlendirmektedir.

Kısacası uluslararası sistemi inşa eden ve şekillendiren aktörlerden biri olan örgütler, üye devletlerin fikirleri, ideolojileri, kimlik ve kültürleri gibi toplumsal faktörleri bünyelerinde barındırmaktadırlar ve bu doğrultuda temsil ettikleri değerler çerçevesinde buldukları sistemi etkileme ve yeniden yapılandırma gücüne sahiptirler. Bu bağlamda kuruluşundan bu yana giderek kurumsallaşan ve güçlenen TDT sadece etkileşimde bulunduğu bölge ve aktörleri değil aynı zamanda tüm uluslararası sistemi etkileyen bir güçtür.

Anahtar Kelimeler: TDT, Sosyal İnşacı Yaklaşım, Kimlik, Uluslararası Sistem, Norm.

²² Khazar Üniversitesi, Doğa Bilimleri, Sanat ve Teknoloji Yüksek Öğrenim Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, burcu.temur@khazar.org

²³ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, cihanbilgili@gmail.com

THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES WITHIN THE FRAMEWORK OF SOCIAL CONSTRUCTIVISM

Burcu TEMÜR²⁴, Cihan BİLGİLİ²⁵

ABSTRACT

Social constructivism, an approach that has gained significance in the discipline of international relations since the 1980s, attempts to explain the interstate conjuncture by utilizing concepts such as culture, identity, religion, and social norms instead of material concepts. Social constructivism focuses on the idea that the international system is constructed through interactions among its actors and draws attention to the formation of states and the impact of their intangible elements on the international system. States, as part of the international system, come together with other states based on common interests and shape the international system through these alliances. In the contemporary context, the shaping of the system occurs under the influence of intangible and social elements such as social norms, belief systems, rules, and ideas. In this context, the Organization of Turkic States (OTS), which was established based on various elements such as common culture, language, and history, has both strengthened the unity among themselves and promoted their existence on the international platform by implementing various projects across the Turkic states. The Organization of Turkic States aimed to bring the Turkic world together and to create stronger ties between the Turkic states. In addition to the goal of solidifying this bond for future generations, OTS as an intergovernmental organization has also ensured that its relations with the international community are shaped and developed within an institutional framework.

Considering the steps taken by the organization since its establishment, it is of great importance for the international community. The Turkic states, which have a strategic significance due to their geographical location, play a critical role in ensuring stability and security in the region. It can also be said that the existence of the Organization of Turkic States has an impact on the shaping of relations with other regional and international powers. The fact that Turkic states share common values can be considered as a factor that supports cooperation among them. Since its establishment, OTS has played a role in shaping not only the geography it covers, but also the international system in various ways. The rules and norms determined by the member states and the identity created in this context strengthen the presence of the Organization of Turkic States in the international system day by day.

In short, organizations, which are one of the actors that build and shape the international system, incorporate social factors such as the ideas, ideologies, identities, and cultures of member states, and in this sense, within the framework of the values they embody, have the power to influence and restructure the system they are in. In this context, OTS, which has been increasingly institutionalized and strengthened since its establishment, is a power that affects not only the region and the actors it interacts with, but also the entire international system.

Keywords: OTS, Social Constructionist Approach, Identity, International System, Norm

---

²⁴ Khazar Üniversitesi, Doğa Bilimleri, Sanat ve Teknoloji Yüksek Öğrenim Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, burcu.temur@khazar.org

²⁵ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, cihanbilgili@gmail.com

ROMANTİZİMDEN REALİZME Mİ? TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN YAPISI VE İŞLEVSELLİĞİ ÜZERİNE ELEŞTİRİ VE ÖNERİLER

Osman KEPENEK²⁶

ÖZET

Türk dünyasındaki bütünleşme çabalarının en somut örneği Türk Devletleri Teşkilatı'dır (TDT). Her ne kadar TDT ifadesi yeni bir isimlendirme olsa da bu yapının temelleri uzun yıllar önceye dayanmaktadır. Türk dünyasındaki bütün devletleri çatısı altında toplayan TDT, uluslararası camiada adından söz ettiren ve politikaları izlenen bir örgüt olmakla birlikte Türk dünyasındaki bütünleşme çabalarına istenilen katkıları henüz sunamamıştır. Bu noktada TDT'nin açıkladığı 2040 vizyonu ve hemen hemen her liderler zirvesinin ardından kamuoyu ile paylaşılan bazı hedeflerin gerçekleştirilmesi adına somut bir adım atılmamıştır. Diğer yandan TDT, sosyal ve kültürel politikalar üretmenin ötesine geçememiş hatta bu politikaları uygulamada bile tam anlamıyla bir başarı sağlayamamıştır. Bugüne kadar ortaya konan hedefleri genel olarak düşük politika olarak ifade etmek mümkündür. Ancak Türk dünyasının bütünleşmesi için TDT'nin daha etkili olan yüksek politikalar üretmesi ve bu politikaların bir an evvel üye devletlerce uygulamaya konulmasını sağlaması gerekmektedir. Burada karşımıza çıkan problem ise teşkilatın yapısı ile ilgilidir. TDT'nin almış olduğu kararların üye devletler tarafından uygulanıp uygulanmaması konusunda teşkilatın bir yaptırımı olmaması, alınan kararların havada kalmasına sebep olmakta ya da yüksek politikalar içeren siyasi hedeflerin ilan edilmesine engel olmaktadır. Bu sebeple teşkilatın yapısının yeniden gözden geçirilmesi ve üye devletlerin belli siyasi konulardaki haklarını devretmesi de dâhil bir dizi reformun tartışılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Türk Devletleri Teşkilatı, İş birliği, Politika.

MANAS
FORUMU

²⁶ Akademik Araştırma Enstitüsü, osmankepenek26@gmail.com

FROM ROMANTICISM TO REALISM? CRITICISM AND SUGGESTIONS ON THE STRUCTURE AND FUNCTIONALITY OF THE ORGANIZATION OF TURKISH STATES

Osman KEPENEK²⁷

ABSTRACT

The most concrete example of integration efforts in the Turkish world is the Organization of Turkish States (TDT). Although the name TDT is a new nomenclature, the foundations of this structure date back many years. TDT, which gathers all the states in the Turkish world under its roof, has not yet made the desired contributions to the integration efforts in the Turkish world, although it is an organization that has made a name for itself in the international community and whose policies are followed. At this point, no concrete steps have been taken to realize the 2040 vision announced by TDT and some of the goals shared with the public after almost every leaders summit. On the other hand, TDT could not go beyond producing social and cultural policies, and even could not achieve complete success in implementing these policies. It is possible to express the goals set out so far as low policy in general. However, for the integration of the Turkish world, TDT should produce more effective high policies and ensure that these policies are put into practice by the member states as soon as possible. The problem we encounter here is related to the structure of the organization. The fact that the organization does not have any sanctions on whether the decisions taken by the TDT are implemented by the member states causes the decisions taken to remain in the air or prevents the announcement of political targets with high policies. For this reason, it is necessary to reconsider the structure of the organization and to discuss a number of reforms, including the transfer of rights of member states on certain political issues.

Keywords: Turkish World, Organization of Turkish States, Cooperation, Policy

---

²⁷ Akademik Araştırma Enstitüsü, osmankepenek26@gmail.com

DÜNYA GENELİNDE BÖLGESELLEŞME VE BÜTÜNLEŞME EĞİLİMLERİ VE TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN GELECEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Resul YALÇIN²⁸

ÖZET

Bu çalışma Dünya genelinde bölgeselleşme ve bütünleşme eğilimleri bağlamında Türk Devletleri Teşkilatı'nın ortaya çıkışını ve onun gelecekte bölgesel ve küresel siyaset içindeki yerini ve etkinliğini inceleyecektir. Küreselleşmeyle birlikte bölgeselleşmenin de yaşandığı günümüz uluslararası ilişkiler sisteminde bu iki olgunun bir yandan birbirine zıt değil tamamlayıcı olduğu, diğer yandan ise yükselen bölgesel oluşumların küreselleşmenin yerine geçtiği iddia edilmektedir. Hatta bazı sosyal bilimciler küreselleşmenin bir efsane olduğunu, gerçek anlamda Dünya'nın bölgeselleştiğini ifade ediyorlar. Örneğin, Shannon O'Neil son kitabı *Küreselleşme Efsanesinde Bölgeler Neden Önemlidir*, de 'küreselleşme son kırk yılda uluslararası ekonominin tek, hatta gerçek öyküsü değildir diyor. Shannon O'Neil "Evet dünya uluslararasılaştı, ancak anladığımız anlamda küreselleşmedi, bölgeselleşti diyor. Bu bağlamda, bu çalışma bölge (*region*), bölgencilik (*regionalism*), bölgeselleşme (*regionalization*) ve bölgesel bütünleşme (*regional integration*) kavramlarını tanımlayarak, bölgencilik, bölgeselleşmenin ve bölgesel bütünleşmenin Türk Dünyası için ne anlama geldiğini, gelmesi gerektiğini ifade edecektir.

Bu çalışma ayrıca Türk Dünyası için büyük bir öneme sahip Türk Devletleri Teşkilatı'nın kuruluşuna giden yolun kavramsal olarak bu yukarıda belirttiğim kavramların hangilerinin etkin rol oynadığını belirtildikten sonra Türk Devletleri Teşkilatı'nın hangi yöndeki bütünleşme çalışmalarının daha sağlıklı gelişebileceği hakkında görüşler ifade edecektir. Bunu yaparken, Dünya genelinde bölgeselleşme ve bütünleşme çabalarına kısaca değinerek bunlardan hangilerinin Türk Devletleri Teşkilatı'nın geleceğini etkileyebilecekleri irdelenecektir. Bu kapsamda incelenecek bölgeselleşme ve bütünleşme örgütler ve hareketler şunlardır: Şanghay İş Birliği Örgütü. Çin'in Kuşak Yol Projesi. Bağımsız Devletler Topluluğu. Ortak Güvenlik Anlaşması Örgütü. Avrasya Ekonomik Birliği. BRICS ülkeler gurubu. MIKTA ülkeler gurubu ve en önemlisi de Avrupa Birliği gibi bütünleşme ve bölgeselleşme hareketlerine kısaca bir göz atarak bunların Türk Devletler Teşkilatı'nın geleceğine olası etkileri belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bölgencilik; Bölgeselleşme; Bölgesel Bütünleşme; Küresel Siyaset; Türk Devletleri Teşkilatı.

²⁸ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
resul.yalcin@asbu.edu.tr ORCID No: 0000-0003-2580-0226

REGIONALIZATION AND INTEGRATION TRENDS AROUND THE WORLD AND THE FUTURE OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES

Dr. Öğr. Üyesi Resul YALÇIN²⁹

ABSTRACT

In the context of the worldwide regionalization and integration trends, this study examines the emergence of the Organization of Turkic States and its place and influence in regional and global politics in the future. In today's system of international relations, where regionalization is experienced together with globalization, these two phenomena on one hand are claimed to be complementary rather than contradictory, on the other hand, it is argued that rising regional formations are replacing globalization. Some social scientists even argue that globalization is a myth, that in reality the world is truly regionalized. For example, in her latest book, *the Myth of Globalization: Why Regions Matter*, Shannon O'Neil argues that 'Globalization is not the only, even not the true story of international economy in the last four decades.' Shannon O'Neil states that: "Yes, the world has internationalized, but it has not been globalized as we understand it, it has become regionalized." In this context, this study defines the concepts of region, regionalism, regionalization and regional integration, and will attempts to explain what regionalism, regionalization and regional integration mean, should mean, for the Turkic World.

The study will, also indicate which of the concepts mentioned above conceptually played a determining role in leading to the establishment of the Organization of Turkic States, which is of great importance for the Turkic World. Then the paper will give an opinion on the direction in which the integration efforts of the Organization of Turkic States can develop fruitfully. In doing so, by briefly mentioning the regionalization and integration efforts in different parts of the world, the study will pinpoint which one of these can disturb the future of the Organization of Turkic States. In this context, a brief discussion of the regionalization and integration organizations and movements such as: Shanghai Cooperation Organization. China's Belt and Road Initiative. Commonwealth of Independent States. Joint Security Treaty Organization. Eurasian Economic Union. BRICS, MIKTA and most importantly the European Union, and their possible impacts on the future of the Organization of Turkic States will be indicated.

Keywords: Regionalism; Regionalization; Regional Integration; Global Politics; Organization of Turkic States.

---

²⁹ Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
resul.yalcin@asbu.edu.tr ORCID No: 0000-0003-2580-0226

ORGANISATION OF TURKIC STATES IN CONDITIONS OF TURBULENCE OF WORLD POLITICS: INITIATIVES OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

Ranokhon TURSUNOVA³⁰

Saodat GLADKIKH³¹

ABSTRACT

Uzbekistan today demonstrates a pragmatic and active foreign policy, participating in international organizations. In conditions of uncertainty and turbulence in world politics and economics due to the global coronavirus pandemic, intense climate change, “sanctions wars” between major powers, logistics disruptions, and the food crisis, the importance of international organizations in the world is objectively increasing, including the intensification of the Organization’s activities Turkic States (OTS).

OTS is a completely new format of organization that arose under the influence of new geo-economic realities in Eurasia. A powerful factor in the emergence of this organization was the strengthening of integration processes in Central Eurasia, which includes all member states of the OTS. The organization discusses and resolves a wide range of issues in the trade, economic, tourism, energy, transport and transit, as well as cultural and humanitarian spheres.

The strength of the activities of the Organization of Turkic States is the activation of various projects in the field of transport, energy and tourism, which brings the economic activities of the organization to the forefront. This is confirmed by the adopted Development Strategy of the OTS “Turkic Vision - 2040”, in which much attention is paid to cooperation in the economic sphere, namely, the strategic goal of creating a free trade zone between the countries is set, which contributes to the unhindered exchange of goods between them.

The activities of the OTS are structured and comply with the goals and principles of the UN Charter, as well as other generally recognized principles and norms of international law, which are based on sovereign equality, territorial integrity and the inviolability of internationally recognized borders, non-interference in internal affairs, openness, not targeting third countries and organizations - all these principles make this Organization authoritative and attractive not only to its members, but also to observers.

Among the participating countries, Uzbekistan especially stands out, as it is a key player in the Turkic world, which is explained by many objective factors, both historical and cultural, and civilisational, geographical and geo-economic. From initial cooperation, Uzbekistan moved to direct membership in the OTS, and therefore, the institutionalization of cooperation in the Turkic world in the 21st century has radically changed.

Since 2019, Uzbekistan has become a full member of the Organization of Turkic States. This was preceded by the first-ever presence of the Head of Uzbekistan Sh.M. Mirziyoyev at the 6th OTS summit (September 3, 2018, in Cholpon-Ata, Kyrgyzstan) as an honorary guest. Already in September 2019, Uzbekistan, having ratified the Nakhichevan Agreement (dated October 3, 2009), became a full member of the Organization.

Uzbekistan’s entry into the organization is an important event for our country, reflecting natural historical processes. The improvement of institutional cooperation was facilitated by the active position of Uzbekistan and the initiatives it put forward.

In recent years, Uzbekistan's relations with the countries of the Turkic world have changed dramatically, breakthrough initiatives have been put forward and important decisions have

---

³⁰ Doctor of Historical Sciences, Associate Professor, Department of Political Science, UMED

³¹ Teacher of the Tashkent State Higher School of National Dance and Choreography.

been made on their basis, which has allowed Uzbekistan's relations with the countries of the Turkic world to be brought to a completely new level.

Today, Uzbekistan, within the framework of the OTS, is not a simple observer, but a proactive participant, offering its vision in resolving pressing issues of security and cooperation.

In general, at the OTS summits in 2019 (Baku), 2020 (VKS), 2021. (online and in Istanbul) The President of Uzbekistan has put forward more than 35 specific initiatives aimed at further developing multifaceted cooperation within the framework of the OTS. On the eve of the OTS summit in Samarkand 2022, 20 of the proposed initiatives were implemented.

The active participation of our country in the activities of the Organization of Turkic States and the implementation of the initiatives announced by the leadership of Uzbekistan can help strengthen political mutual trust, promote regional cooperation in maintaining security, and develop the trade, economic, transport, logistics and tourism potential of Eurasia.

Keywords: region, turbulence, cooperation, Organization of Turkic States.

TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİ'NİN (TÜRK KONSEYİ) İSMİNİN TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NA DÖNÜŞMESİ: TÜRK DÜNYASINDA DERİNLEŞME VE GENİŞLEME SAFHASINA GEÇİŞ

Metin ÇELİK³²

ÖZET

SSCB'nin dağılmasıyla Orta Asya ve Güney Kafkasya'da yeniden bağımsızlıklarını kazanan Türkî Cumhuriyetler ile Türkiye arasında 1991'de kurulan diplomatik ilişkileri eşzamanlı kültürel ilişkiler takip etmiştir. Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan devlet başkanları 1992'de Ankara'da bir araya gelerek Türk Dünyasının sorunlarına ortak çözüm arayışı ve işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla "Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi" (Türk Zirvesi) düzenlemiştir. Devam eden on yedi yılda toplam on kez düzenlenen Zirveler süresince TÜRKSOY ve TÜRKPA gibi önemli kurumsallaşma girişimleri de gerçekleşmiştir. Zirveler 3 Ekim 2009'da imzalanan Nahçıvan Antlaşması'yla örgütlü bir yapıya dönüşmüş, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi) ismiyle hükümetlerarası bir uluslararası örgüt hüviyeti kazanmıştır. Son olarak 12 Kasım 2021'de İstanbul'da düzenlenen 8. Zirve'de uluslararası örgütün ismi Türk Devletleri Teşkilatı'na (TDT) dönüşmüştür. Bugün TDT Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan'ın asil üye, Macaristan, Türkmenistan ve KKTC'nin de gözlemci üye olduğu, genişlemeye açık bölgesel bir uluslararası örgüttür. Böylece Türk devletleri arasında 1991'de başlayan işbirliği kurma ve geliştirme girişimleri, Zirvelerle sağlanan kurumsallaşma girişimleri neticesinde işbirliğinden ortak politikaları da kapsayan derinleşme ve genişleme aşamasına geçmiştir.

Türk Konseyi'nden TDT'ye dönüşüm sıradan bir isim değişikliği olmayıp, Türk dünyasında derinleşmenin ve genişlemenin amaçladığını göstermektedir. Bu dönüşümü anlamada AGİK'in AGİT'e dönüşümü bize ışık tutmaktadır. 1975 Helsinki Nihai Senediyle kurulan ve bir konferanslar sistemi olan AGİK, 1994 Budapeşte Zirvesi'nde AGİT'e dönüştürülmüştür. AGİK'ten AGİT'e dönüşüm söz konusu oluşumun hukukî statüsünde herhangi bir değişikliğe yol açmamış olmakla birlikte, 1994 Budapeşte Bildirisi'nde bu dönüşümün amacı "uluslararası sistemde meydana gelen büyük değişimler (Soğuk Savaş'ın sona ermesi kastediliyor) sonrasında mevcut oluşuma yeni bir siyasi ivme kazandırmak ve onu yeni küresel sisteme hazırlamak, değişen uluslararası sistemde daha güçlü işbirliği sağlamak ve kararlı bir yapı oluşturmak" şeklinde açıklanmıştır. Türk Konseyi'nden TDT'ye dönüşüm de mevcut hukuki statüde bir değişikliğe yol açmamıştır. Teşkilat yine hükümetlerarası bir uluslararası örgüt hüviyetindedir. Ancak, küresel ve bölgesel sistemde yaşanan büyük değişimler sürecinde TDT'ye siyasi olarak önemli misyonlar yüklendiği anlaşılmaktadır.

Türk Konseyi'nden TDT'ye dönüşüm kararının alındığı 8. Zirve (İstanbul Zirvesi) İkinci Karabağ Savaşı sonrasında, Ukrayna krizinin gıda güvensizliğine (tahıl koridoru tartışmaları) dönüştüğü ve Asya-Avrupa arasında enerji, ticaret ve taşımacılık koridorlarının tartışıldığı bir dönemde düzenlenmiştir. Ayrıca, Neoliberal düzenin tartışıldığı, devlet dışı aktörlerin dahil olduğu bölgesel düzeyli çatışmaların yaşandığı, küresel güvensizlik ve istikrarsızlığın arttığı bir dönemde Türk devletlerinin kendi bölgesel düzenini kurmak, işbirliğini artırmak ve derinleştirmek amacıyla Türk Konseyi'ni TDT'ye dönüştürdüğü görülmektedir. Dönüşümün yaşandığı İstanbul Zirvesi'nde ilan edilen ve Türk dünyasında birlik ve beraberliğin yol haritası olan "Türk Dünyası 2040 Vizyon Belgesi" de Türk Dünyasında derinleşmenin ve genişlemenin yöntemlerini içermektedir.

³² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü, metin.celik@hbv.edu.tr

Bu sunumun temel hipotezi, Türk Konseyi'nden TDT'ye dönüşümün basit bir isim değişikliği olmayıp, işbirliğini geliştirme aşamasından Türk Dünyasında derinleşme ve genişleme aşamasına geçildiğinin irade beyanı olduğudur. TDT'yle küresel siyasette yaşanan büyük değişimlerden en çok etkilenen Türk Dünyasında güçlü bir birlikteliğin kurulması, derinleşmenin ve genişlemenin sağlanması, uzlaşılacak ortak politikalarla geniş ölçekli bir entegrasyon sağlanması için gerekli siyasi adım atılmıştır.

CHANGING THE NAME OF THE COOPERATION COUNCIL OF TURKIC SPEAKING STATES (TURKIC COUNCIL) INTO THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES: TRANSITION TO A PHASE OF DEEPENING AND WIDENING IN THE TURKIC WORLD

Metin ÇELİK³³

ABSTRACT

After the dissolution of the USSR in 1991, the diplomatic relations established between the Turkic Republics and Turkey were followed by simultaneous cultural relations. The heads of state of Türkiye, Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Turkmenistan, and Uzbekistan came together in Ankara in 1992. They organized the "Summit of Turkic Speaking Countries" (Turkic Summit) to seek common solutions to the problems of the Turkic World and develop cooperation. During the Summits, held ten times in the following seventeen years, important institutionalization initiatives such as TURKSOY and TURKPA were also realized. With the Nakhchivan Treaty signed on 3 October 2009, the Summits became an intergovernmental organization named the Cooperation Council of Turkic Speaking States (Turkic Council). Finally, at the 8th Summit held in Istanbul on 12 November 2021, the name of the international organization was changed to the Organization of Turkic States (OTS).

The transformation from the Turkic Council to the OTS is not an ordinary name change but shows that deepening and widening the Turkic World is aimed at. The transformation of the CSCE (1975) into the OSCE (1995) sheds light on this transformation. The 1994 Budapest Declaration explained the purpose of this transformation as "to prepare the Organization for the new global system (post-cold war era), and to ensure stronger cooperation in the changing international system". The transformation from the Turkic Council to the OTS remained the same legal status. The Organization is still an intergovernmental organization. However, The OTS has been assigned critical political missions during significant global and regional changes.

The 8th Summit (Istanbul Summit), where the decision to transform the Turkic Council into the OTS was taken, was held in the aftermath of the Second Karabakh War, when the Ukraine crisis turned into food insecurity (grain corridor debates) and energy, trade and transport corridors between Asia and Europe were being discussed. Moreover, when the neoliberal order was being discussed, regional-level conflicts involving non-state actors were taking place, and global insecurity and instability were rising; Turkic states transformed the Turkic Council into the OTS to establish their regional order and increase and deepen cooperation. The "Turkic World 2040 Vision Document", announced at the Istanbul Summit and the roadmap of unity and solidarity in the Turkic World, contains the methods of deepening and widening the Turkic World.

The central hypothesis of this presentation is that the transformation from the Turkic Council to the OTS is not a simple name change but a declaration of will move from enhancing cooperation to deepening and widening the Turkic World. With OTS, the necessary political steps have been taken to establish a strong unity in the Turkish World, which is most affected by the significant changes in global politics, to ensure deepening, widening, and large-scale integration with common policies.

---

³³ Asst. Prof., Ankara Hacı Bayram Veli University, FEAS, Dept. of International Relations, metin.celik@hbv.edu.tr

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN ORTAK DIŞ POLİTİKA VE GÜVENLİK MEKANİZMASI GELİŞTİRMESİNİN BÖLGESEL AKTÖR HALİNE GELMESİNE ETKİSİ

Ayça Neslihan ÖRS³⁴

ÖZET

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) bölgesel nitelikte bir uluslararası örgüt olup tarihi ve kültürel bağları olan Türk devletlerinin ortak dış ve güvenlik politikası üretebilmesi noktasında önemli bir kuruluş olma vizyonuna sahiptir. Dış politika karar alma sürecinde TDT ortak bir karar alma noktasında gelecek vaat etmektedir. Günümüzde ise TDT'nin ortak bir karar alma mekanizması yoktur. Nahçıvan Anlaşması 2. Maddede “bölgede ve dünya genelinde barışın sağlanması, güvenlik ve emniyetin güçlendirilmesi” ile “uluslararası örgütler ve uluslararası forumlar çerçevesindekiler de dahil olmak üzere, ortak çıkarların söz konusu olduğu dış politika meselelerinde ortak tutum belirlemeye çalışılması” TDT'nin temel amaçları ve görevleri arasında gösterilmektedir. Anlaşma metninde dış politika karar alma sürecinde örgütün aktif karar almayı hedeflediği görülmektedir. TDT'nin kuruluş metninde dış politika meselelerinde ortak tutum belirlemenin hedefleniyor olması, örgütün dış politikada ortak bir karar alma mekanizması geliştirebileceğini göstermektedir. TDT küresel ve bölgesel dış politika konularında ortak bir tutum geliştirerek önemli bir aktör olabileceğini yaptığı çalışmalarla da ortaya koymaktadır. Bu bağlamda Türk devletlerinin ortak çıkarları için geleceğe dönük işbirliği hedefleyen “Türk Dünyası 2040 Vizyonu” stratejisi belirlenmiştir. İstanbul'da gerçekleşen 8. Zirvede, bu stratejiye yönelik “2022-2026 Türk Devletleri Teşkilatı Stratejik Yol Haritası” hazırlamak için talimat verilmiştir.

Kafkasya ve Hazar Bölgesi'yle Orta Asya'da petrol ve doğalgaz gibi zengin enerji kaynakları bulunmaktadır. Bu durum bölgede üstünlük sağlamak isteyen hegemon gücün Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'ni hedef alma ihtimalini oluşturmaktadır. Türk Cumhuriyetleri'nin bulunduğu bölgelerdeki enerji kaynaklarının önemi bu bölgenin Ortadoğu benzeri bir mücadele alanı haline gelmesi riskini taşımaktadır. Bu coğrafyadaki devletler bağımsızlık kazanmadan önce Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) hakimiyetindeydi. Bu sebeple Rusya bölgedeki enerji kaynakları üzerinde belirli oranda pay sahibi oldu. Bağımsız Devletler Topluluğu'na üye olmaları sebebiyle, TDT üyesi olan Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve gözlemci üye Türkmenistan, Rusya ile hem ekonomik olarak bağlantılı hem de güvenlik ilişkisi içerisindedir. TDT'nin diğer üye devletlerinin Batı ile olan ilişkileri, Türkiye'nin Batı ile olan ilişkileri gibi değildir. Türkiye NATO (North Atlantic Treaty Organization) üyesi olduğu için Batı'yla güvenlik ilişkisi içerisindedir. Fakat Türkiye'nin Rusya ile Kafkasya'da ve Suriye'de yakın temas içinde olduğu ortadadır. Bu yüzden TDT'nin bölgede etkin ve etkili bir güç olması Batı emperyalizminin önüne geçebilmek için önemlidir.

Çalışmada TDT'nin bütünleşme süreci neofonksiyonalizm açısından ele alınacaktır. Örgütün ortak dış politika mekanizması ve güvenlik stratejisi oluşturmasına yönelik üye ve gözlemci üye ülkelerin Bağımsız Devletler Topluluğu Anlaşması üyeliğinin ve Türkiye'nin NATO üyeliğinin etkisi incelenecektir. Kuşak ve Yol Girişimi'nin İpekyolu'nu yeniden uygulamak üzere izlediği politikanın TDT devletlerine temas ettiği noktalar ve Rusya'nın BRICS üyesi olmasının örgütün ortak dış politika ve güvenlik mekanizması geliştirmesine etki etme durumu analiz edilecektir. Bu çalışma TDT'nin gelecekte etkili bölgesel bir güç olabilme ihtimallerini ve bu ihtimallerin gerçekleşmesi yönünde örgütün güçlü ve zayıf yönleriyle önünde ne tür fırsatlar ve tehditler olduğunu analiz etmektedir. Kısaca, SWOT Analizi

³⁴ Yeditepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Doktora Öğrencisi.

kullanılarak TDT'nin ortak dış politika ve güvenlik mekanizması oluşturmasına yönelik stratejik yol haritası belirleyebilmek adına mevcut durum analizi ortaya koyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Bölgesel aktr, Bölgesel gç, Güvenlik, Dış politika.

THE IMPACT OF THE DEVELOPMENT OF COMMON FOREIGN POLICY AND SECURITY MECHANISM OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES ON ITS BECOMING A REGIONAL ACTOR

Ayça Neslihan ÖRS³⁵

ABSTRACT

Organization of Turkic States (OTS) is a regional international organization and has the vision of being an important institution for Turkic states with historical and cultural ties to produce a common foreign and security policy. In the foreign policy decision-making process, the OTS promises a common decision-making point. Today, however, the OTS does not have a common decision-making mechanism. In Article 2 of the Nakhchivan Agreement, "ensuring peace, strengthening security and safety in the region and throughout the world" and "trying to determine a common position on foreign policy issues of common interest, including those within the framework of international organizations and international forums" are among the main objectives and duties of the OTS. It is seen in the text of the agreement that the organization aims at active decision-making in the foreign policy decision-making process. The fact that the founding text of the OTS aims to determine a common position on foreign policy issues shows that the organization can develop a common decision-making mechanism in foreign policy. The OTS also demonstrates through its activities that it can be an important actor by developing a common position on global and regional foreign policy issues. In this context, the "Turkic World Vision 2040" strategy, which aims at future-oriented co-operation for the common interests of Turkic states, has been determined. At the 8th Summit held in Istanbul, instructions were given to prepare the "Strategic Roadmap of the Organization of Turkic States 2022-2026" for this strategy.

Caucasus, Caspian region and Central Asia have rich energy resources such as oil and natural gas. This situation creates the possibility for the hegemonic power that wants to gain supremacy in the region to target the Central Asian Turkic Republics. The importance of energy resources in the regions where the Turkic Republics are located carries the risk of this region becoming an area of struggle similar to the Middle East. The states in this geography were under the rule of the Union of Soviet Socialist Republics (USSR) before gaining independence. For this reason, Russia had a certain share in the energy resources in the region. As members of the Commonwealth of Independent States, OTS members Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Uzbekistan and observer member Turkmenistan have both economic and security ties with Russia. The relations of other OTS member states with the West are not like Turkey's relations with the West. Since Turkey is a member of NATO (North Atlantic Treaty Organization), it has a security relationship with the West. However, it is obvious that Turkey is in close contact with Russia in the Caucasus and Syria. Therefore, it is important for the OTS to be an effective and influential power in the region in order to prevent Western imperialism.

The integration process of the OTS will be analysed in terms of neofunctionalism. The impact of the Commonwealth of Independent States Treaty membership of the member and observer member states and Turkey's NATO membership on the formation of a common foreign policy mechanism and security strategy of the organization will be examined. The points of contact of the Belt and Road Initiative's policy to re-implement the Silk Road with the OTS states and the impact of Russia's membership of BRICS on the development of a common foreign policy and security mechanism of the organization will be analysed. This study analyses the prospects for the OTS to become an influential regional power in the future and what are the

---

³⁵ Yeditepe University Department of Political Science and International Relations Ph.D. Student.

strengths, weaknesses, opportunities and threats facing the organization to realise these prospects. In short, SWOT analysis is used to analyse the current situation of the OTS in order to determine a strategic roadmap for the establishment of a common foreign policy and security mechanism.

Keywords: Organization of Turkic States, Regional actor, Regional power, Security, Foreign policy.

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI BÜNYESİNDE SAVUNMA SANAYİ ALANINDA İŞ BİRLİĞİ

Emrah KAYA*

ÖZET

Güvenlik, sürekli olarak bir değişim ve dönüşüm halindedir. Buna karşı devletlerin ve çeşitli uluslararası aktörlerin güvenliği sağlamak için çeşitli stratejiler geliştirdiği bilinmektedir. Uluslararası örgütler bazında geliştirilen stratejilerin amacı, üç ana boyutta değerlendirilebilir. İlk olarak örgüte üye olan devletlerin güvenliği sağlamak. İkinci olarak ise örgüt çerçevesinde inşa edilen bölgesel güvenlik anlayışı sayesinde bir bölgenin güvenliği tesis etmek. Son olarak ise küresel güvenliğe katkıda bulunmak. Bu süreçte devletler, kendi savunma sanayilerini geliştirme ve diğer devletlerle gerçekleştirdikleri ortak projelerle savunma kapasitelerini arttırmaya çalışmaktadır. Zira savunma sanayinin gelişmiş ve askeri kapasitenin yeterli olması, milli güvenlik noktasında ana gerekliliklerden biridir.

Türk Dünyası'nın günümüzdeki ana tehdit kaynakları arasında süper güçlerin rekabeti, sınır sorunları ve sınır güvenliği, terörizm, radikalizm, etnik konular, ayrılıkçılık, düzensiz göç, yasadışı silah ticareti ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi çeşitli etkenler sayılabilir. Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üyesi devletlerin komşu olması ve yakın coğrafyalarda bulunmaları ortak bir güvenlik ve savunma anlayışını zaruri hale getirmektedir. Bu süreçte önemli konulardan biri TDT üyelerinin savunmasına ve güvenliğine nasıl bir katkıda bulunacağı ve nasıl bir politika geliştireceğidir.

Türk Dünyası 2040 Vizyonu belgesinde "Güvenlik İşbirliği" başlıklı kısımda çeşitli tehdit kaynaklarına karşı iş birliği ve bilgi paylaşımı amacıyla bir ağ oluşturma, koordinasyonu sağlama ve iletişim kanalları açma vurguları yapılmaktadır. Ayrıca Türk Yatırım Fonu'nun kurulduğu bir dönemde savunma sanayine dair ortak bir politikanın geliştirilmesi ve ortak projelerin desteklenmesinin de büyük önem arz ettiği ortadadır. TDT kapsamında gerçekleştirilecek olan projelerin ulusal ve bölgesel güvenliği geliştireceği, devletlerin tehditlerle daha etkili bir şekilde mücadele etmelerini sağlayacağı, ülkelerin güvenlik konusunda dışa bağımlılıklarının azaltacağı ve üyesi oldukları örgütlere daha fazla katkıda bulunacaktır. Aynı zamanda savunma sanayisi çerçevesinde geliştirilecek ortak politikalar, bölgeselleşmenin ve entegrasyonun daha güçlü ve çok boyutlu olmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Dünyası, Güvenlik, Savunma, Savunma Sanayi.

---

* Dr., Bağımsız Araştırmacı, Ankara, e-mail: dremrhkaya@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6873-8309>.

COOPERATION IN THE FIELD OF DEFENSE INDUSTRY WITHIN THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES

Emrah KAYA*

ABSTRACT

Security is in a constant state of change and transformation. It is known that states and various international actors have developed various strategies to ensure security. The purpose of strategies developed on the basis of international organizations can be evaluated in three main dimensions. First of all, to ensure the security of the member states of the organization. Secondly, to establish the security of a region thanks to the regional security understanding built within the framework of the organization. Finally, to contribute to global security. In this process, states are trying to develop their own defense industries and increase their defense capacities through joint projects with other states. Because the defense industry is developed and the military capacity is sufficient, one of the main requirements for national security.

The main sources of threats to the Turkish World today include various factors such as the competition of superpowers, border problems and border security, terrorism, radicalism, ethnic issues, separatism, irregular migration, illegal arms trade and drug smuggling. The fact that the member states of the Organization of Turkic States (OTS) are neighbors and located in close geographies makes a common understanding of security and defense essential. One of the important issues in this process is how OTS will contribute to the defense and security of its members and what kind of policy it will develop.

In the Turkic World Vision - 2040 document, in the section titled "Security Cooperation", emphasis is placed on creating a network, ensuring coordination and opening communication channels for the purpose of cooperation and information sharing against various threat sources. In addition, it is obvious that at a time when the Turkish Investment Fund was established, the development of a common policy regarding the defense industry and the support of joint projects are of great importance. Projects to be carried out within the scope of OTS will improve national and regional security, enable states to combat threats more effectively, reduce countries' external dependency on security, and contribute more to the organizations of which they are members. At the same time, common policies to be developed within the framework of the defense industry will ensure that regionalization and integration will be stronger and multidimensional.

Keywords: Organization of Turkic States, Turkic World, Security, Defense, Defense Industry.

---

* Dr., Bağımsız Araştırmacı, Ankara, e-mail: dremrhkaya@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6873-8309>.

THE ROLE OF AZERBAIJAN IN THE EMERGENCE AND EVOLUTION OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES (OTS) FROM THE PERSPECTIVE OF INTERGOVERNMENTALISM

Museyib SHIRALIYEV*

ABSTRACT

The OTS, established to foster cooperation and solidarity among Turkic-speaking nations, has witnessed significant transformations since its inception. This study delves into how Azerbaijan's diplomatic efforts and contributions have shaped the organization's trajectory. Simultaneously, it examines the emergence and evolution of OTS in the context of Azerbaijan's foreign policy, shedding light on the dynamics of intergovernmental cooperation among Turkic-speaking nations. The study reveals that Azerbaijan played a catalytic role in the establishment of OTS. Through diplomatic efforts, bilateral agreements, and a commitment to fostering cultural and linguistic ties, Azerbaijan emerged as a key driver in rallying Turkic-speaking states around a common organization. Additionally, Azerbaijan's experience in navigating post-conflict challenges can serve as a valuable model for the members. The research adopts a comprehensive qualitative approach, leveraging diplomatic archives, official documents, and expert analyses. Utilizing intergovernmentalism as a theoretical framework, it dissects Azerbaijan's contribution to the establishment and evolution of OTS. The research elucidates the mechanisms of intergovernmental cooperation within OTS, highlighting successes in economic integration and cultural exchange. It also uncovers challenges related to differing political ideologies and regional conflicts that have at times strained the organization's unity. Additionally, the lessons learned from the Second Karabakh War underscored the need of conflict resolution mechanisms and diplomacy in the region, further emphasizing the need for regional cooperation and dialogue. In conclusion, Azerbaijan's proactive engagement as a regional leader in the Organization of Turkic States has played a pivotal role in its emergence and evolution. The country's commitment to intergovernmentalism has facilitated greater cooperation among member states and enhanced the organization's capacity to address regional and global challenges. To further strengthen the OTS, it is recommended that member states continue to prioritize diplomatic engagement, economic integration, and cultural exchange, while also exploring avenues for collaboration in areas such as education, technology, and environmental sustainability.

Keywords: Organization of Turkic States, Intergovernmentalism, Azerbaijan, Diplomacy, Regional Integration

---

* PhD Candidate, Ankara Hacı Bayram Veli University, Department of International Relations, shiraliyev.museyib@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7407-194X

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI İÇİN BİR KAMU DİPLOMASİSİ ARACI OLARAK DÜNYA GÖÇEBE OYUNLARI

Doç. Dr. Erman AKILLI³⁶

ÖZET

2012 yılında Bişkek'te gerçekleşen II. Türk Keneşi Zirvesi'nde Kırgızistan'ın önerisiyle gerçekleştirilme kararı alınan "Dünya Göçebe Oyunları", bugün dünyanın birçok ülkesinden sporcuların katıldığı, uluslararası bir etkinliğe dönüşmüştür. Nitekim Dünya Göçebe Oyunları'nın dördüncüsü 2022 yılında Türkiye'nin ev sahipliğinde İznik'te gerçekleştirilmiş ve etkinliğe 102 ülkeden 3 binin üzerinde sporcu katılmıştır. Türk Dünyasının uluslararası sistemde kurumsal temsilini icra eden Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) için Dünya Göçebe Oyunları, Türk kültürünün ve Orta Asya'daki geleneksel spor dallarının yaşatılması ve dünya genelinde tanıtılması adına önemli bir fırsattır.

Günümüzde devletler, uluslararası sistemde etkinliklerini arttırmak adına birçok yönteme başvurumaktadırlar. Bu yöntemlerin başında gelen Kamu Diplomasisi marifetiyle, devletler inşa ettikleri olumlu imajlarını uluslararası sisteme ihraç edebilmekte ve bu sayede uluslararası kamuoyu üzerinde olumlu etki oluşturabilmektedirler. Birçok alt dalı bünyesinde bulunduran Kamu Diplomasisi çerperinde, uluslararası spor müsabakaları da önemli bir yer tutmaktadır. Nihayetinde bir ülkeye ve/ya bölgeye ait değerlerin, kültürün ve tarihin uluslararası alanda tanıtılarak olumlu imajın pekiştirilmesi bahse konu ülke/bölge lehine uluslararası kamuoyunun oluşmasına vesile olabilmektedir. İşte bu minvalde TDT vesilesiyle, Türk Dünyası'na ait değerlerin uluslararası sistemde tanıtılması, Türkistan coğrafyasının geçmişte olduğu gibi yeniden bir cazibe merkezi haline getirilmesi için Dünya Göçebe Oyunları önemli bir fırsattır. Elbette bu durum sadece Türk Dünyasına ait değerlerin bölge dışı ülkelere tanıtılması ile sınırlı kalmayacaktır; bunun yanında TDT'nin uluslararası alanda, bir uluslararası örgüt olarak özgül ağırlığının ve etkisinin artmasına da imkân tanıyacaktır. Zira Dünya Göçebe Oyunları'nı bir kamu diplomasisi faaliyeti olarak TDT, başarılı bir biçimde yönetebilirse, bu süreç orta vadede Dünya Göçebe Oyunları'nın TDT'ye ait bir marka olarak uluslararası sistemde tanınmasına vesile olacağı gibi bölgesel barış, istikrar ve gelişimi önceleyen TDT'nin uluslararası alanda daha da öne çıkmasına imkân sunacaktır. Bu çerçevede çalışmada Kamu Diplomasisi penceresinden Dünya Göçebe Oyunları ve TDT ilişkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Kamu Diplomasisi, Dünya Göçebe Oyunları, Türk Dünyası.

³⁶ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, erman.akilli@hbv.edu.tr

WORLD NOMAD GAMES AS A PUBLIC DIPLOMACY TOOL FOR THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES

Assoc. Prof. Dr. Erman AKILLI³⁷

ABSTRACT

The World Nomad Games, initially held in Bishkek in 2012, have evolved into an international event with global participation, thanks to a proposal made by Kyrgyzstan during the Turkic Council Summit. The fourth iteration of the World Nomad Games took place in Iznik, Türkiye, in 2022, drawing over 3,000 athletes from 102 countries. For the Organization of Turkic States (TDT), which serves as the institutional representation of the Turkic World in the international arena, the World Nomad Games represent a valuable opportunity to preserve and promote Turkish culture and traditional sports in Central Asia while showcasing them on a global scale.

In the quest for greater effectiveness on the international stage, states employ a variety of methods. Public Diplomacy stands as one of the foremost approaches, allowing states to export the positive images they have cultivated to the international community, thereby exerting a positive influence on international public opinion. International sports competitions occupy a significant role within Public Diplomacy, encompassing a wide range of sub-branches. Ultimately, the promotion of a country or region's values, culture, and history on the international stage can result in the formation of favorable international public opinion towards that nation or region.

In this context, the World Nomad Games assume critical importance as a platform for introducing Turkic World values to the international community through the efforts of TDT. This endeavor also aims to restore the Turkestan geography to its historical role as a center of attraction. Importantly, this outreach extends beyond introducing Turkic World values to countries beyond the region; it provides TDT with an opportunity to increase its influence as an international organization. If TDT effectively manages the World Nomad Games as a public diplomacy initiative, it will establish the Games as a recognized brand of TDT within the international system in the medium term. Additionally, it will highlight the significance of TDT, which prioritizes regional peace, stability, and development, and enhances its international standing. In conclusion, this paper examines the relationship between the World Nomad Games and TDT from a Public Diplomacy perspective. The World Nomad Games serve as a powerful tool for TDT to promote the values of the Turkic World on the global stage, reaffirm the significance of the Turkestan geography, and strengthen its influence as an international organization. By effectively managing the World Nomad Games within the realm of Public Diplomacy, TDT can elevate the Games to the status of a recognized TDT brand in the international system, reinforcing the organization's importance and impact on the world stage.

Keywords: Organization of Turkish States, Public Diplomacy, World Nomad Games, Turkish World.

---

³⁷ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, erman.akilli@hbv.edu.tr

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NDA KAMU DİPLOMASİSİ ÇALIŞMALARI: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Doç. Dr. Esmâ ÖZDAŞLI³⁸

ÖZET

Klasik anlamda diplomasi, devletlerarası ilişkilerin barışçıl yollarla sürdürülmesi için kullanılan yöntem ve araçların tümü olarak tanımlanabilir. İletişim ve ulaşım araçlarının büyük bir hızla geliştiği günümüzde ise birçok konu ve alan gibi diplomasi de yöntem ve içerik bakımından değişime uğramış, daha önce resmi görevliler tarafından yürütülen diplomatik işler farklı aktörler tarafından yapılabilmeye başlamıştır. Zaten Birinci Dünya Savaşı'na kadar dış politika da genel olarak devletlerin tekelinde kabul edildiği için dış politikanın bir aracı olan diplomasi de resmi düzeyde sürdürülmüştür. Günümüzde ise uluslararası ilişkiler devletlerin dışında, uluslararası örgütlerin, STK'ların, çok uluslu şirketlerin ve hatta kişilerin en önemli aktörler haline geldiği bir yapıya evrilmiştir ve kamuoyunun devleti yönetenler üzerinde artan etkisi diplomasi yapısını değiştirmiştir.

Genel olarak devletlerin diğer devletlerin halklarıyla ilişkilerini tanımlamak için kullanılan kamu diplomasisi ise yumuşak güç unsurları vasıtasıyla uluslararası toplumu etkileyebilme, kendi politikalarını anlatabilme ve var olan olumsuz algıların ortadan kaldırılması sürecidir. Kamuoyunun dış politikanın şekillenmesindeki artan gücüne paralel olarak devletler, geleneksel diplomatik yöntemlerin dışındaki alanları kapsayan kamu diplomasisi yoluyla diğer ülke kamuoylarını etkilemeye çalışmaktadırlar. Türk devletleri arasındaki çok yönlü iş birliğini artıran en önemli örgüt olan Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) da son yıllarda kamu diplomasisini etkin olarak kullanılmasını hedef olarak belirlemiştir. Nitekim teşkilatın “2040 Vizyon Belgesi”nde “*kamu diplomasisi yoluyla ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde Türk Devletleri Teşkilatı'nın rolünün ve faaliyetlerinin güçlendirilmesi*” gerektiği belirtilmiştir. Hatta üye ülkeler arasında iletişim ve kamu diplomasisi alanında iş birliğinin artırılmasına verilen hassasiyete binaen TDT Beşinci Zirvesi “Medya ve Enformasyon Alanında İşbirliği” adıyla yapılmıştır.

Çalışmada, TDT'nin kurumsallaşma süreci kısaca ele alındıktan sonra, üye ülkeler arasında iletişim ve kamu diplomasisinin geliştirilmesi amacıyla atılan adımlar irdelenecektir. Son olarak TDT'nin kurumsal kimliğiyle ve üye ülkeler düzeyinde kamu diplomasisinin daha etkin işletilmesine yönelik öneriler ve mevcut sorunlar aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Kamu Diplomasisi, Lobcilik, Diaspora, Türk Dünyası.

³⁸ Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, ssaracesma@gmail.com

PUBLIC DIPLOMACY STUDIES IN THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES: PROBLEMS AND SOLUTION SUGGESTIONS

Doç. Dr. Esmâ ÖZDAŞLI³⁹

ABSTRACT

Diplomacy in the classical sense can be defined as all the methods and tools used to maintain interstate relations through peaceful means. Today, when means of communication and transportation are developing rapidly, diplomacy, like many other subjects and fields, has changed in terms of method and content, and diplomatic affairs, which were previously carried out by officials, have become carried out by different actors. Since foreign policy was generally considered to be the monopoly of states until the First World War, diplomacy, which was a tool of foreign policy, was continued at the official level. Today, international relations have evolved into a structure in which international organizations, NGOs, multinational companies and even individuals have become the most important actors, apart from states, and the increasing influence of public opinion on those who govern the state has changed the structure of diplomacy.

Public diplomacy, which is generally used to describe the relations of states with the people of other states, is the process of influencing the international community through soft power elements, explaining their own policies and eliminating existing negative perceptions. In parallel with the increasing power of public opinion in shaping foreign policy, states are trying to influence the public opinion of other countries through public diplomacy, which covers areas other than traditional diplomatic methods. The Organization of Turkish States (OTS), the most important organization that increases multifaceted cooperation between Turkish states, has also set the effective use of public diplomacy as a target in recent years. As a matter of fact, it is stated in the "2040 Vision Document" of the organization that "the role and activities of the Organization of Turkic States should be strengthened at the national, regional and international level through public diplomacy". In fact, due to the sensitivity given to increasing cooperation in the field of communication and public diplomacy among member countries, the Fifth OTS Summit was held under the name "Cooperation in the Field of Media and Information".

In the study, after briefly discussing the institutionalization process of OTS, the steps taken to improve communication and public diplomacy among member countries will be examined. Finally, suggestions and existing problems regarding the corporate identity of OTS and the more effective operation of public diplomacy at the level of member countries will be presented.

Keywords: Organization of Turkic States, Public Diplomacy, Lobbying, Diaspora, Turkish World.

---

³⁹ Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, ssaracesma@gmail.com

TÜRK DÜNYASI BÜTÜNLEŞMESİNDE YÜKSEKÖĞRETİM ORTAK ALANI VE TDT

Dr. Öğr. Üyesi Suat BEYLUR⁴⁰

ÖZET

Türk devletleri arasındaki bütünleşme çabalarının ilk taşları yaklaşık 100 yıl önce atılmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılması bu bütünleşme sürecinin önündeki en büyük engeli kaldırmıştır. Önceki adıyla Türk Dili Konuşan Ülkeleri Konseyi'nin 2009 yılında Nahçıvan Anlaşması ile kurulmuş olması Türk devletleri için önemli bir milat olmuştur. Kuruluşundan bugüne ulaştırmadan, enerjiye, tarıma ve göç politikalarına uzanan çok geniş bir yelpazede yaklaşık 20 alanda Türk Devletleri arasındaki iş birliğinin geliştirilmesini hedefleyen Türk Devletleri Teşkilatı'nın (TDT) öncelik verdiği alanlardan birisi de gençlik ve eğitimidir. Her iki başlık da TDT'nin güncel iş birliği alanları arasında bulunmaktadır. Dahası, 2011 yılında başlayan ilk Zirve bildirisinden itibaren Eğitim alanında iş birliği TDT'nin bütün bildirimlerinde üzerinde durulan önemli başlıklardan birisi olmuştur. TDT'nin yeni bir kurumsal kimliğe kavuşturulduğu Kasım 2021 İstanbul Zirvesi sonrasında diğer iş birliği alanlarında olduğu gibi eğitim ve yükseköğretim iş birliğinde de önemli bir milat olmuştur. Devamında Türk Üniversiteler Birliği'nin (TÜRKÜNİB) TDT şemsiyesi altında daha güçlü ve kurumsal bir yapıya kavuşturulması yönünde önemli adımlar atılmıştır.

Bu çalışmada Türk devletlerinin bütünleşme sürecinde ilgili kamu kurumları ile eğitim kuruluşlarının 30 yıllık süreçte gerçekleştirdikleri iş birliklerine değinildikten sonra TDT ve TÜRKÜNİB'in bu süreçteki yerine ve çalışmalarına odaklanılacak, devamında ise mevcut iş birliğinin daha da derinleştirilmesine yönelik önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: TDT, Türk Dünyası Bütünleşmesi, Eğitim, Yükseköğretim

MANAS
FORUMU

---

⁴⁰ Dr. Öğr. Üyesi, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Avrasya Araştırma Enstitüsü-
ORCID: 0000-0002-1508-8477

COMMON AREA OF HIGHER EDUCATION AND TDT IN THE INTEGRATION OF THE TURKIC WORLD

Dr. Öğr. Üyesi Suat BEYLUR⁴¹

The first stones of the integration efforts among the Turkic states were laid about 100 years ago. The dissolution of the Soviet Union removed the biggest obstacle to this integration process. The establishment of the Council of Turkic Speaking States, formerly known as the Council of Turkic Speaking States, in 2009 with the Nakhchivan Agreement was an important milestone for Turkic states. One of the areas prioritised by the Organisation of Turkic States (TDT), which aims to improve cooperation among Turkic States in approximately 20 fields ranging from transport to energy, agriculture and migration policies since its establishment, is youth and education. Both topics are among the TDT's current areas of cooperation. Moreover, since the first Summit declaration in 2011, cooperation in the field of education has been one of the important topics emphasised in all declarations of the TDT. After the Istanbul Summit in November 2021, when the TDT was given a new institutional identity, it was an important milestone in education and higher education cooperation as in other areas of cooperation. Subsequently, important steps were taken to make the Union of Turkic Universities (TÜRÜNİB) a stronger and more institutionalised structure under the umbrella of the CIS.

In this study, after mentioning the cooperation of the relevant public institutions and educational organisations in the integration process of Turkic states in the 30-year process, the place and activities of TDT and TÜRÜNİB in this process will be focused, and then suggestions will be made for further deepening the existing cooperation.

Keywords: TDT, Turkic World Integration, Education, Higher Education

MANAS
FORUMU

---

⁴¹ Dr. Öğr. Üyesi, Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Avrasya Araştırma Enstitüsü-ORCID: 0000-0002-1508-8477

TÜRKİYE VE ORTA ASYA ÜLKELERİ ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİNDE ÖĞRENCİ DEĞİŞİM VE GENÇLİK PROGRAMLARININ ROLÜ

Fahri TÜRK*

Dolunay Yusuf BALTÜRK**

ÖZET

Küreselleşmenin hız kazanmasıyla birlikte uluslararası ilişkilerde devlet dışı aktörlerin rolü ve önemi güçlenmiştir. Bu durum ülkelerin yumuşak güç araçlarına yönelmelerine yol açmıştır. Bu minvalde öğrenci ve gençlik değişim programları orta ve uzun vadede bir ülkenin diğer ülke seçkinlerini etkilemede önemli araçlar olarak öne çıkmışlardır. Öğrenci ve gençlik değişim programları karşılıklı etkileşim sonucunda üst kimliklerin ve güçlü iş birliği imkânlarının oluşmasına vesile olmaktadır. Söz gelimi “Güney Asya”, “Afrika” ve “Türkistan” kimliği şeklinde yeni kimlikler meydana getirilebilir. Ayrıca gençler buldukları coğrafyadaki insanlar ve kendileri arasındaki ortak özelliklerin farkına vararak yeni iş birliklerinin kapılarını aralayabilirler

Bu bildiride bir yandan Orta Asya ve Türkiye arasındaki diğer yandan da Orta Asya ülkelerinin kendi aralarındaki iş birliğinin ileri noktalara taşınmasında öğrenci değişim ve gençlik programlarının önemi sorgulanmaktadır. Bu programlar Orta Asya ülkelerini kendi aralarında yakınlaştırarak söz gelimi sınır sorunlarının çözümünü kolaylaştıracağı gibi diğer mevcut çatışma potansiyellerinin de ortadan kaybolmasına vesile olabileceklerdir. Yukarıda yapılan değerlendirmeden anlaşılacağı üzere Orta Asya ülkeleri kendi aralarında ve Türkiye ile birlikte öğrenci değişim ve gençlik programları ihdas etmede oldukça geç kalmışlardır. Kazakistan gibi bazı ülkelerin Bolaşak gibi burs programları olsa da Orta Asya ülkeleri bu program kapsamında değildir. Diğer yandan her ne kadar Türkiye'nin Mevlana Değişim programı gibi bir öğrenci ve akademisyen değişim programı olsa da bunun hedef coğrafyası tüm dünyayı kapsadığından işlevsel olmaktan uzaktır. Oysa bir yandan Türkiye ve Orta Asya ülkelerinin diğer yandan ise Orta Asya ülkelerinin kendi aralarında iş birliğini güçlendirmek ve yeni bir kimlik oluşturabilmek amacıyla bölgeye münhasır özel öğrenci ve gençlik programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu şekilde yapıldığı takdirde hedef odaklı bir program oluşturulacağı için Türk halkları arasında birlik ruhu ve seçkinler arasına iş birliği yapma ihtiyakı hiç kuşkusuz güçlendirilecektir.

Bu bildiride yukarıda dile getirilen minvalde bu konu tartışılırken ilkin öğrenci ve gençlik değişim programlarındaki mevcut durum ortaya koyulacak ardından da bu konuda iş birliğini geliştirebilmek için neler yapılması gerektiği yönünde öngörülerde bulunulacaktır. Bu sorunun derç edilmesinde nitel içerik çözümlemesi yöntemine müracaat edilecektir. Her ne kadar mevcut yazında Türkiye'nin Orta Asya'ya yönelik politikaları yumuşak güç bağlamında bazı araştırmalara konu olmuşsa da öğrenci değişim ve gençlik programlarının bir yandan Türkiye ve bölge ülkelerinin diğer yandan da bölge ülkelerinin kendi aralarındaki iş birliğine katkısı üzerinde yeterince durulmadığı dikkat çekmektedir ki işte bu çalışma bu minvalde alan yazına mütevazı bir katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Orta Asya Ülkeleri, Öğrenci ve Gençlik Değişim Programları, İşbirliği, Yumuşak Güç

* Prof. Dr., Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, E-mektup:fahriturk11@gmail.com, ORCID 0000-0003-0117-0573.

** Yüksek Siyaset Bilimci, Nijni Novgorod Devlet Lengüistik Üniversitesi, E-mektup:dolunayyusufbalturk@gmail.com, ORCID:0009-0002-3749-0384

THE ROLE OF STUDENT EXCHANGE AND YOUTH PROGRAMS IN COOPERATION BETWEEN TURKEY AND CENTRAL ASIAN COUNTRIES

Fahri TÜRK*

Dolunay Yusuf BALTÜRK□□

ABSTRACT

With globalization's acceleration, non-state actors' role and their importance in international relations have strengthened. This situation has led countries to turn to soft power tools. In this respect, student and youth exchange programs have emerged as essential tools for one country to influence other countries' elites in the medium and long term. Student and youth exchange programs lead to the formation of supra-identities and substantial cooperation opportunities due to mutual interaction. For example, new identities can be created, such as "South Asia," "Africa," and "Turkestan" identities. In addition, young people can open the doors to new collaborations by realizing the shared characteristics between themselves and the people in the guest country.

This paper questions the importance of student exchange and youth programs in furthering cooperation between Central Asia and Turkey on the one hand and between Central Asian countries on the other. By bringing Central Asian countries closer to each other, these programs could facilitate the resolution of border issues and as well as the elimination of other existing conflict potentials. As seen from the above assessment, Central Asian countries have been very late establishing student exchange and youth programs among themselves and with Turkey. Although some countries, such as Kazakhstan, have scholarship programs like Bolashak, Central Asian countries are not covered by this program. On the other hand, Turkey has a student and academic exchange program such as the Mevlana Exchange program that covers the whole world. That is why this program does not function properly. Thus, there is a need for particular student and youth programs specific to the region to strengthen cooperation between Turkey and Central Asian countries on the one hand and among Central Asian countries on the other in order to create a new identity. Doing so, by creating a targeted program will undoubtedly strengthen the spirit of unity among Turkic peoples and the willingness to cooperate among the elites.

This paper discusses this issue within the context of above-mentioned framework, first presenting the current situation in student and youth exchange programs and then making predictions about what should be done to improve cooperation in this field. The qualitative content analysis method was used to compile this question. Although Turkey's policies towards Central Asia have been the subject of some research in the context of soft power in the current literature, it is noteworthy that the contributions of student exchange and youth programs to the cooperation between Turkey and the countries in the region, on the one hand, and the countries in the region, on the other hand, are not emphasized enough. This study aims to make a modest contribution to the literature.

Keywords: Turkey, Central Asian Countries, Student and Youth Exchange Programs, Cooperation, Soft Power

---

* Prof. Dr., Trakya University Faculty of Economics and Administrative Sciences, International Relations Department Lecturer, E-mail: fahriturk11@gmail.com, ORCID 0000-0003-0117-0573.

** Senior Political Scientist, Nizhny Novgorod State Linguistic University, E-mail: dolunayyusufbalturk@gmail.com, ORCID:0009-0002-3749-0384

BİR KAMU DİPLOMASİSİ ARACI OLARAK ULUSLARARASI EĞİTİM: TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI EĞİTİM VE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ

Doç. Dr. Fatih Fuat TUNCER⁴²

Dr. Öğr. Üys. Bilent DEYİRMENCİ⁴³

ÖZET

Günümüzün dünyasında devletlerarası etkileşim ve işbirliği giderek daha önemli hale gelmektedir. Soğuk Savaş sonrası küreselleşmenin giderek artması ile de uluslararası eğitim daha da önem kazanmış ve uluslararası öğrenci hareketliliği büyük bir hızla artmıştır. Uluslararası öğrenci hareketliliği, kültürler arası etkileşimi arttırdığı gibi devletlerin uluslararası arenadaki yumuşak gücüne olan katkısı ile de uluslararası ilişkilerin önemli bir enstrümanı haline gelmektedir. Diploması alanında dünyanın önemli aktörleri arasında olmayı hedefleyen Türkiye'nin son yıllarda özellikle kamu diplomasisi alanında güçlü bir atılım yaptığı bir gerçektir. Yurtdışındaki diplomatik misyonlarının sayısını giderek arttıran Türkiye gerek TİKA gerekse Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlar ile diplomatik gücünü yumuşak güç ile harmanlamaya çalışmaktadır. Türkiye için son yıllarda bir diğer önemli kamu diplomasisi aracı da hiç kuşkusuz ki uluslararası eğitimdeki gücünü giderek arttırmasıdır. Bu anlamda Türkiye'deki uluslar öğrenci sayısı oluşturulan politikalar ile ciddi oranda artmış ve Türkiye uluslararası eğitim alanında dünyanın önemli aktörleri arasına girmiştir. Türkiye'nin yüksek kaliteli ve dünya ile entegre eğitim kurumlarına sahip olması ve dünyayı takip eden müfredatı ile lisans ve lisansüstü programlar sunması, Türkiye'nin uluslararası öğrenci alanında önemli bir aktör olmasının temel sebebidir. Bir diğer önemli sebep ise hiç kuşkusuz ki Türkiye'nin stratejik konumu olduğu kadar bölgesindeki güçlü tarihi geçmişi ve yakın bölgesi ile olan ekonomik, sosyal ve kültürel bağlarıdır. Bütün bu özellikler, Türkiye'yi Orta Doğu, Afrika, Balkanlar, Kafkasya ve Türk Dünyası başta olmak üzere Asya ülkelerinden gelen öğrenciler için çekici ve özel bir destinasyon haline getirirken, Türkiye mezunu olan öğrenciler vasıtası ile de Türkiye, bu bahsi geçen bölgelerdeki devletler ile ilişkilerini daha sağlam temellere oturtmakta ve küresel aktör olma hedefine ulaşmak için ciddi kazanımlar sağlamaktadır. Bu bildiri de bu noktadan hareketle, Türkiye'nin uluslararası eğitim ve uluslararası öğrenci hareketliliğini bir kamu diplomasisi aracı olarak nasıl kullandığını incelemektedir. Zira Türkiye'nin bu alandaki deneyimleri, özellikle Türk Dünyası başta olmak üzere diğer devletlerin de benzer stratejiler geliştirmeleri ve uluslararası ilişkilerde kamu diplomasini daha efektif kullanmaları için önemli bir örnektir. Tüm küresel sorunlara rağmen devletlerarası işbirliğinin giderek önem kazandığı bir dönemde bu çalışmanın amacı, uluslararası eğitim ve uluslararası öğrenci hareketliliğini kamu diplomasisi açısından analiz etmek, Türkiye'nin bu alandaki rolünü incelemek ve bir kamu diplomasisi aracı olarak uluslararası eğitimin önemini vurgulamaktır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Eğitim, Uluslararası Öğrenci Hareketliliği, Kamu Diplomasisi, Küreselleşme, Türk Dış Politikası

⁴² Doç. Dr. Fatih Fuat Tuncer: İstanbul Gelişim Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, fftuncer@gelisim.edu.tr

⁴³ Dr. Öğr. Üys. Bilent Deyirmenci: İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Yönetimi, bdegirmenci@gelisim.edu.tr

INTERNATIONAL EDUCATION AS A PUBLIC DIPLOMACY TOOL: INTERNATIONAL EDUCATION AND INTERNATIONAL STUDENT MOBILITY IN TÜRKİYE

Assoc. Prof. Dr. Fatih Fuat TUNCER⁴⁴

Asst. Prof. Dr. Bilent DEYİRMENCİ⁴⁵

ABSTRACT

In today's world, intergovernmental interaction and cooperation are becoming increasingly important. With the growing impact of globalization after the Cold War, international education has gained even more significance, and international student mobility has rapidly increased. International student mobility not only enhances cross-cultural interactions but also contributes to the soft power of nations in the international arena, making it an essential instrument in international relations. It is a fact that Türkiye, aiming to be among the key players in diplomacy, has made significant strides in the field of public diplomacy in recent years. Türkiye has been expanding the number of its diplomatic missions abroad and endeavors to blend its diplomatic power with soft power through institutions such as TİKA and the Yunus Emre Institute. Another crucial tool of public diplomacy for Türkiye in recent years is undoubtedly the increasing strength of international education. In this regard, the number of international students in Türkiye has significantly risen due to the policies implemented, and Türkiye has positioned itself among the major actors in international education. Türkiye's high-quality and globally integrated educational institutions, along with their up-to-date curricula offering undergraduate and postgraduate programs, serve as the cornerstone of Türkiye's significance in the field of international student affairs. Another critical factor is Türkiye's strategic location, as well as its robust historical background and economic, social, and cultural ties with neighboring regions. All these characteristics make Türkiye an attractive and special destination for students coming from Asian countries, the Middle East, Africa, the Balkans, the Caucasus, and the Turkic World, while also enabling Türkiye to establish stronger foundations for its relations with the mentioned regions through graduates who studied in Türkiye. Starting from this point, this paper examines how Türkiye utilizes international education and international student mobility as a public diplomacy tool. Türkiye's experiences in this field, particularly concerning the Turkic World and beyond, serve as an essential example for other nations to develop similar strategies and utilize public diplomacy more effectively in international relations. In an era where international cooperation becomes increasingly vital despite global challenges, the purpose of this study is to analyze international education and international student mobility from the perspective of public diplomacy, explore Türkiye's role in this field, and emphasize the significance of international education as a public diplomacy tool.

Keywords: International Education, International Student Mobility, Public Diplomacy, Globalization, Turkish Foreign Policy

---

⁴⁴ Assoc. Prof. Fatih Fuat Tuncer: Istanbul Gelişim University, Department of Political Science and International Relations, fftuncer@gelisim.edu.tr

⁴⁵ Asst. Prof. Bilent Deyirmenci: Istanbul Gelişim University, Health Management, bdegirmenci@gelisim.edu.tr

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÜYE ÜLKELERİ ARASINDA EĞİTİM DİPLOMASİSİ: ORHUN DEĞİŞİM PROGRAMI

Kayahan KÜÇÜK⁴⁶ ve Uğur ÜNAL⁴⁷

ÖZET

Türk Devletleri Teşkilatı, Avrasya coğrafyasında etkinliği giderek artan stratejik bir birliğe dönüşmektedir. Uluslararası sistemin her geçen gün değişen yapısı içerisinde bölgesel bütünleşme girişimlerinin önemi artmaktadır. Türk Devletleri Teşkilatı da bölgesel bir örgütlenme olarak Türk Dünyası için çok önemli bir oluşumdur. Türk Dünyası'nın etkileşimi Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında küçük adımlarla başlamış ve günümüzde artarak devam etmektedir. Uluslararası sistemin yapısındaki değişim ve bölgesel gelişmeler, Teşkilatı giderek önemli hale getirmektedir. Bu bağlamda Türkiye başta olmak üzere teşkilatı oluşturan Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'ın Türk Devletleri Teşkilatı'na verdikleri önem artmaktadır. Teşkilatı oluşturan devletlerin her birinin stratejik avantajları bulunmaktadır. Dolayısıyla farklı konularda güçlü yanları olan devletlerin bir örgüt içinde güç birliği yapması, teşkilata üye her devletin çıkarı açısından önemlidir.

Bu çalışmada Türk Devletleri Teşkilatı üye ülkeleri arasında yükseköğretim alanında iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş olan Türk Üniversiteler Birliği Orhun değişim programının gelişimi incelenmiştir. Türk Dünyasındaki bütünleşme çabalarının eğitim alanında ne derece başarılı olduğu ve kuruluşundan günümüze kadar devam eden öğrenci hareketliliği ele alınacaktır. Ayrıca Türk Devletleri Teşkilatı tarafından yayımlanan Orhun Program Rehberi ve ilgili dokümanlar incelenecek ve Türk Dünyası'nın geleceğe yönelik eğitim gündemi eğitim diplomasisi açısından ele alınacaktır. Çalışmanın hedefi Türk Dünyası'nın birlikte hareket etme konusunda eğitim alanında elinde bulundurduğu fırsatları göz önüne sermek ve bu konuda yapılacak çalışmalar için bir pencere açmaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Diplomasisi, Orhun Değişim Programı, Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Dünyası, Eğitim.

FORUMU

⁴⁶ Doktora Öğrencisi- Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi kayahan.kucuk@manas.edu.kg, ORCID: 0000-0002-0055-9707.

⁴⁷ Doç. Dr.- Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi ugur.unal@manas.edu.kg, Kırgızistan. ORCID:0000-0003-0294-0082.

EDUCATION DIPLOMACY AMONG THE MEMBERS OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES: ORHUN EXCHANGE PROGRAM

Kayahan KÜÇÜK⁴⁸ ve Uğur ÜNAL⁴⁹

ABSTRACT

The Organization of Turkic States is turning into a strategic union with increasing effectiveness in the Eurasian geography. The importance of regional integration initiatives is increasing within the ever-changing structure of the international system. The Organization of Turkic States, as a regional organization, is a very important formation for the Turkic World. The interaction of the Turkic World started with small steps after the collapse of the Soviet Union and continues to increase today. Changes in the structure of the international system and regional developments make the Organization increasingly important. In this context, the importance attached to the Organization of Turkic States by Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Uzbekistan, members of this organization, in particular Turkey, is increasing. Each of the states included in the organization has strategic advantages. Therefore, it is important for the interests of each member state of the organization that states with strengths in various issues join forces within the organization.

This study examines the development of the Orhun exchange program of the Turkic Universities Union, which was created to implement cooperation in the field of higher education between member countries of the Organization of Turkic States. It will be discussed how successful integration efforts have been in the Turkic world in the field of education and student mobility, which has continued since its inception until today. In addition, the Orhun Program Regulation and related documents published by the Organization of Turkic States will be reviewed, and the future educational agenda of the Turkic world will be discussed from a education diplomacy perspective. The purpose of the study is to reveal the opportunities that the Turkic world has in the field of education, act together and open a window for research on this topic.

Keywords: Education Diplomacy, Orhun Exchange Program, Organization of Turkic States, Turkic World, Education.

---

⁴⁸ Doktora Öğrencisi- Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi kayahan.kucuk@manas.edu.kg, ORCID: 0000-0002-0055-9707.

⁴⁹ Doç. Dr.- Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi ugur.unal@manas.edu.kg, Kırgızistan. ORCID:0000-0003-0294-0082.

KARABAĞ ZAFERİ: TÜRKİYE YÜZYILINDAN TÜRK YÜZYILINA

Ragıp Kutay KARACA⁵⁰

ÖZET

Ermeniler 1905'ten 1953 yılına kadar Azerbaycan Türklerine yönelik planlı göç uygulamışlardır. Bu politika 20'nci yüzyılın başlarından itibaren bölgede yaşayan Azerbaycan Türklerinin anavatanlarından sürgün edilmesi yönünde yeni bir boyut kazanmıştır. Soğuk Savaş dönemi sonrası en yıkıcı bölgesel savaşı olan Karabağ çatışmasında yaklaşık olarak bir milyon Azerbaycan vatandaşı mülteci durumuna düşmüş ve Azerbaycan topraklarının yaklaşık %20'si Ermeni işgaline uğramıştır. Karabağ; Sovyetler Birliği dağılmadan planlanan, dağıldıktan sonra bugüne kadar devam eden, dış güçleri içerisine dahil ederek bölgesel bir sorun olmaktan çıkan ve her an çatışma riski barındıran bir sorun olmuştur. 1992 yılında Azerbaycan ve Ermenistan'ın AGİT'e üye olmasından sonra sorun uluslararası nitelik kazanmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında ilk çatışması olan I. Karabağ Savaşı Ermenistan-Azerbaycan savaşı olarak görülmemelidir. İşin gerçeği Rusya'nın Ermenistan'a verdiği askeri destekte yatar. Maalesef bu süreçte Azerbaycan askeri desteği bir kenara bırakın, Türkiye'de dahil olmak üzere hiçbir ülkenin siyasi açıdan tam desteğini alamamıştır.

II. Karabağ Savaşı ise uluslararası ortamın fazlasıyla değişiklik gösterdiği bir zamanda yapılmıştır. Rusya'nın Ukrayna işgaliyle başlayan değişim, Rusya'yı soruna Batı'yı katmayacak bir çözüm getirmeye zorlamıştır. Batı ise küresel salgın sonrası yaşanan ekonomik krizden kurtulmak isterken işgal sonrası Rusya kaynaklı enerji ve gıdaya ulaşamamanın yarattığı daha büyük bir kriz ile karşı karşıya kalmıştır. Türkiye'nin vermiş olduğu siyasi, askerî ve teknik destek Bakü yönetimine psikolojik olarak güç vermiş ve Azerbaycan'ın savaşa iradesinde büyük bir etki yaratmıştır. Karabağ Savaşı sırasında Türkiye'nin tutumu "Rusya istemediği sürece Karabağ sorunu çözülemez" algısının yıkılmasına neden olmuş ve Güney Kafkasya'da Türkiye'nin dışarıda tutulduğu bir çözümün mümkün olmayacağını göstermiştir. Bu zafer Türk dünyasına örnek olacak bir kazanıma da imza atmıştır. Türk devletlerinin Azerbaycan'a verdiği diplomatik destek sahaya olumlu yansımıştır. Rusya nedeniyle bağımsız politikalar üretebilme zorluğu yaşayan Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan, Karabağ zaferinin yarattığı psikolojiyle kendi aralarındaki problemleri kendileri çözebilme cesaretini kazanmışlardır. Zafer sayesinde Türk devletleri, geleneksel ve tarihsel bağlar üzerinden ilişki kurma safhasından ortak çıkarlar doğrultusunda bir araya gelme safhasına geçmişlerdir. Bu durum "Bir Millet, İki Devlet" anlayışını hızlı bir şekilde "Bir Millet, Yedi Devlet"e dönüştürmektedir. Bu kararda Azerbaycan ve Türkiye'nin Karabağ Savaşı sürecinde yürüttüğü ve başarılı olduğu mekanizmanın etkisi büyüktür.

Karabağ Zaferi sonrasında Türk cumhuriyetleri nezdinde Türkiye'nin kazandığı güven, Kıbrıs Türklüğünün haklı mücadelesini de etkilemiştir. Tüm tepkilere rağmen 2022 yılında Türkiye'nin girişimiyle KKTC, gözlemci üye olarak Türk Devletleri Teşkilatı'nın bir parçası haline getirilmiştir. Bu sayede hem TDT kurumsal gücünü artırmış hem de KKTC'nin dünya tarafından tanınması için güçlü bir adım daha atılmıştır.

Sonuç olarak; 3'üncü bir savaş çıkması durumunda, 10 milyon nüfuslu Azerbaycan'ın 95 milyona hatta 350 milyona sırtını dayayacağı aşikardır. 44 Gün Zaferi "Türkiye Yüzyılı"nı genişleterek "Türk Yüzyılı"na doğru ivmelendirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karabağ Zaferi, Türk Dünyası Teşkilatı, Ermenistan, Azerbaycan, Türkiye

⁵⁰ İstanbul Aydın Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler (İngilizce)

KARABAKH VICTORY: FROM THE CENTURY OF TÜRKIYE TO THE CENTURY OF THE TURKIC WORLD

Ragıp Kutay KARACA⁵¹

ABSTRACT

From 1905 to 1953, Armenians practiced planned migration against Azerbaijani Turks. Since the beginning of the 20th century, this policy has taken on a new dimension of deporting Azerbaijani Turks living in the region from their homeland. In the Karabakh conflict, one of the most devastating regional wars of the post-Cold War era, approximately one million Azerbaijani citizens became refugees and approximately 20% of Azerbaijani territory was under Armenian occupation. Karabakh has been a problem that was planned before the collapse of the Soviet Union, has continued until today after its collapse, has ceased to be a regional problem by involving foreign powers, and has been a problem that harbors the risk of conflict at any time. In 1992, after Azerbaijan and Armenia became members of the OSCE, the problem became internationalized. Karabakh War I, the first conflict after the collapse of the Soviet Union, should not be seen as an Armenian-Azerbaijani war. The truth lies in Russia's military support to Armenia. Unfortunately, Azerbaijan did not receive the full political support of any country, including Turkey, let alone military support.

The Second Karabakh War was fought at a time when the international environment had changed dramatically. The change that started with Russia's invasion of Ukraine forced Russia to find a solution to the problem that would not involve the West. The West, on the other hand, while trying to get rid of the economic crisis after the global pandemic, faced a bigger crisis caused by the inability to access energy and food from Russia after the invasion. Turkey's political, military and technical support gave psychological strength to the Baku administration and had a great impact on Azerbaijan's will to fight. Turkey's stance during the Karabakh War shattered the perception that "the Karabakh conflict cannot be solved unless Russia wants it to be" and showed that a solution in the South Caucasus that excludes Turkey would not be possible. This victory also set an example for the Turkic world. The diplomatic support given to Azerbaijan by the Turkic states had a positive impact on the field. Kazakhstan, Kyrgyzstan and Uzbekistan, which had difficulties in developing independent policies due to Russia, gained the courage to solve the problems among themselves with the psychology created by the Karabakh victory. Thanks to the victory, the Turkic states have moved from the stage of establishing relations based on traditional and historical ties to the stage of coming together in line with common interests. This rapidly transforms the concept of "One Nation, Two States" into "One Nation, Seven States". Azerbaijan and Turkey's successful mechanism during the Karabakh War has a great influence on this decision.

The confidence gained by Turkey in the eyes of the Turkic republics after the Karabakh Victory also affected the just struggle of the Turkish Cypriot community. Despite all the reactions, in 2022, with Turkey's initiative, TRNC was made a part of the Organization of Turkic States as an observer member. In this way, both the OTS increased its institutional strength and another strong step was taken for the TRNC to be recognized by the world.

As a result, in the event of a third war, it is obvious that Azerbaijan, with a population of 10 million, would be backed by 95 million or even 350 million. The 44 Days Victory has expanded the "Turkish Century" and accelerated it towards the "Turkish Century".

Keywords: Karabakh Victory, Organization of the Turkic World, Armenia, Azerbaijan, Turkey

---

⁵¹ Istanbul Aydın University, Political Science and International Relations (English)

KUZEY İRAN'DAKİ TÜRKÇÜ HAREKET AKIMLARINA BÖLGESEL BİR BAKIŞ

Yrd. Doç. Dr. Devrim ŞAHİN⁵²

Aybaniz HUSEYN⁵³

ÖZET

ABD ile İran arasındaki gerilimin yoğunlaşması olasılığı özellikle İran'la sınır komşusu olan Azerbaycan ve Türkiye gibi bölge ülkeler için endişe veriyor. Bakü'nün dış politikası daha yakından incelendiğinde, Tahran'ın artan etkisine yönelik tehdit algısının Azerbaycan dış politikasını oluşturma konusunda temel belirleyici faktörler arasında yer aldığı görülüyor. Bakü için İran'dan gelen en büyük tehdit, iktidardaki Molla rejiminin ülkenin Şii nüfusunun çoğunluğunu gerekçe göstererek tüm Azerbaycan topraklarına yönelik retorik iddialarda bulunması şeklinde ortaya çıkıyor. Bu tür toprak iddialarının Azerbaycan topraklarının tamamına yönelik olması, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin varlığı hakkında kaygı yaratıyor. Tahran'ın Azerbaycan'a yönelik tehdidinin -İran'ın sözde "ilhak" stratejisinin- etkin siyasi ve askeri elitler tarafından potansiyel olarak vahim sonuçlara yol açabilir diye algılanmasının nedeni budur.

Ankara, İran'ın etki alanı ve Azerbaycan toprakları üzerindeki iddiaları ile ilgili Bakü'nün endişelerini paylaşıyor. Ankara ile Bakü arasındaki ilişkiler etnik köken olarak kardeşlik algılarına dayanmaktadır. Ancak bu kardeşlik ilişkisindeki kısıtlayıcı faktörlerden biri, Ankara'nın bölgede bağımsız bir Kürt devleti doğrultusunda ayrılıkçı duyguları alevlendirebileceğini düşündüğü Kürt milliyetçiliğinin artmasına yönelik tehdit algısıdır. Bu bölgede istikrarsızlığın daha da artmasının Kürt milliyetçiliğini güçlendireceğini ve Kürtlerin ayrılıkçı duygularını artıracaklarını anlamak önemlidir. İran parçalanırsa bölgede yaşanabilecek artçı sarsıntıların Türkiye'ye de yansması muhtemeldir. Ankara, Türkiye'nin güneyinde çoğunlukta olan Kürtlerin, tıpkı 2003 Irak savaşı ve 2010'ların başından itibaren Suriye iç savaşı sonrasında yaşananlara benzer şekilde, kuzey İran'daki Kürt halkının bağımsızlık için harekete geçmesinden endişe ediyor. Şovenist hedeflerin özellikle Türkiye'nin doğu illerindeki Kürtler üzerinde baskı yaratmasından korkuyor.

Bu çalışma, Ankara ve Bakü'nün Tahran ile ilişkilerini ve politikalarını, İran'ın kuzeyinin Azerbaycan topraklarına ilhak edilmesi fikri ile karşılaştırarak açıklamak için bölgesel güvenlik kompleksi teorisini (RSCT) bir metodoloji olarak kullanıyor. Çalışma, Kuzey İran meselesini devletlerin tehdit algıları doğrultusunda ortaklaşa güvenlikleştirdikleri tehdite karşı oluşturdukları bölgesel bir güvenlik kompleksi açısından analiz etmek bakımından ilk olacak. Türkiye, Azerbaycan ve İran arasındaki Kuzey İran meselesinde etkili fikirsel faktörler ve birbirlerine karşı dostluk ve düşmanlık algıları göz önüne alındığında, RSCT yaklaşımı bu analizin kavramsal çerçevesine çok iyi uyuyor.

Bu çalışmada araştırılan temel soru, Türk birliği hedeflerinin Türkiye, Azerbaycan ve Kuzey İran'ın siyasi açıdan gelişmiş Türk halklarının eylemlerini ne ölçüde etkileyebileceğini inceliyor. RSCT metodolojisinin uygulanmasına ve Türkiye'nin perspektifine odaklanan çalışmanın bulguları, Ankara ve Bakü'nün yanı sıra Tahran'ın da maceracı ilhak politikalarından kaçınması gerektiğini, çünkü bu üç ülkeden herhangi birinde yaşanacak herhangi bir istikrarsızlığın diğer iki ülke içinde veya tarafından olumsuz etkileri tetikleyeceği sonucuna varıyor.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisi; Kuzey İran Meselesi; Türkiye; Azerbaycan; İran.

⁵² Kıbrıs İlim Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Strateji Geliştirme Daire Başkanı, E-mail: devrimomersahin@gmail.com, Orcid: 0000-0002-1019-4756

⁵³ Doğu Akdeniz Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Doktora Adayı, E-mail: aybanizhuseyn@gmail.com

A REGIONAL LENS TO TURKISH MOVING SPRITS IN THE NORTHERN IRAN

Assist. Prof. Dr. Devrim ŞAHİN⁵⁴

Aybaniz HUSEYN⁵⁵

ABSTRACT

The would-be intensification of tensions between the US and Iran is of particular concern to regional countries such as Azerbaijan and Turkey, which shares borders with Iran. A closer scrutiny of the foreign policy of Baku suggests that its hostility perception of Iran's expanding influence is among the main determinative factors when it comes to policy making in Azerbaijan. For Baku, the biggest Iranian threat comes in the form of the ruling mullah regime's rhetorical claims to the entire territory of Azerbaijan by citing the country's majority Shiite population. That such territorial claims apply to the entire territory of Azerbaijan, brings into question the very existence of Azerbaijan Republic. This is why the Iranian threat to Azerbaijan -- Iran's so-called "annexation strategy" -- is perceived as potentially fatal by influential political and military elites.

Ankara also shares Baku's concerns about the extent of Iran's influence and its claims about Azerbaijan territory. Relations between Ankara and Baku are based on their fraternal perceptions as ethnic kin. One constraining factor in this fraternal relationship, however, is Ankara's hostile perception of the intensification of Kurdish nationalism that it believes threatens to fuel Kurdish secessionist feelings for an independent state in the region. It is important to realize that furthering instability in this region would serve to strengthen Kurdish nationalism and add to Kurdish secessionist feelings. Were Iran disintegrated, the likely aftershocks ensuing in the region could reverberate in Turkey. Turkey worries that the Kurdish people, a majority in southern Turkey, could be galvanized by the independence of the Kurdish people in northern Iran just as happened following the 2003 Iraq war and, since the early 2010s, the Syrian conflict. Chauvinistic objectives, it fears, would mobilize pressure in particular on the Kurds of Turkey's eastern provinces.

This study employs regional security complex theory (RSCT) as a methodology to explain the relationship of Ankara and Baku with Tehran and their policy vis-à-vis annexing the northern part of Iran into Azerbaijan territory. The study will be first in terms of analysing the Northern Iran issue in terms of a regional security complex that states align with each other to form against what they commonly securitize in line with their threat perceptions. Considering the impact of influential ideational factors on the Northern Iran issue between Turkey, Azerbaijan and Iran, given their counteractive perceptions of friendship and hostility towards each other, the RSCT approach well suits the conceptual framework of this analysis.

The central question explored in this study inquires about the extent to which Turkish unity objectives can influence the actions of Turkey, Azerbaijan and the politically developed Turkic peoples of Northern Iran. The study's findings based on its application of the RSCT methodology and its focus on Turkey's perspective lead to the conclusion that Ankara and Baku as well as Iran should all avoid adventurous annexation policies insofar as any instability in any one the three countries would trigger negative effects within or by the other two.

Keywords: Regional Security Complex Theory; Northern Iran Issue; Turkey; Azerbaijan; Iran.

---

⁵⁴ Cyprus Science University, Department of International Relations, Head of Strategic Development Department, E-mail: devrimomersahin@gmail.com, Orcid: 0000-0002-1019-4756

⁵⁵ Eastern Mediterranean University, Department of Political Science and International Relations, Ph.D. Candidate, E-mail: aybanizhuseyn@gmail.com

IRAN'S REACTION TO THE SECOND KARABAKH WAR (SEP.-NOV. 2020)

Dr. Zaur GASİMOV⁵⁶

ABSTRACT

Caused by steady ‘close-to-war’, extremely constrained U.S.-Iranian relations, there is a certain aura around the Islamic Republic of Iran in international news coverage. Partly because of some Shia clerics’ bellicose rhetoric and missionary activities, Tehran’s ‘invisible hand’ is expected to efficiently instigate several hotspots by its proxies across the Middle East and challenge the U.S. security mosaic. Does Iranian diplomacy interact in its borderland region of the South Caucasus within certain framework strongly co-shaped by other international and regional players? The paper sheds light on the Iranian reactions to the Karabakh war between Armenia and Azerbaijan in September-November 2020. Analysing Iranian public and official discourses, mirrored in the Persian-language reports of the Islamic Republic News Agency (IRNA), Tasnim News, Hawza News, as well as the daily “Ettelaat”, I will cover the evolution of the standpoint of the Islamic Republic of Iran (IRI) during the war. Finally I will examine Iran’s attempts to come up with fiasco of its diplomatic and mediation efforts between Armenia and Azerbaijan and its initiatives of economic penetration by the infrastructural recovery projects in Karabakh and surrounding territories after the ceasefire between Armenia and Azerbaijan was reached by Russian efforts. In order to better understand Iran’s views on the Karabakh conflict, it is important to keep in mind Iran’s multi-ethnic population, its troubled relationship with the U.S. and Islamic Republic’s adversarial attitude towards Israel, and its regional policy. I argue that Iran was interested in the pre-war status quo, therefore in the continuity of Karabakh conflict as unsolved and wishes the borders between Armenia, Azerbaijan and Turkey remain closed. Seeking to diminish the Western presence in the region, Iran observes with concern Baku’s ties to Turkey and Israel. Iran’s real potential to influence the dynamics in the region of the Caucasus remains limited.

Keywords: Karabakh, Azerbaijan, U.S., Armenia, Turkey

FORUMU

---

⁵⁶ Bonn Üniversitesi

KAFKASYA BÖLGESİNİN ÖNEMİ VE 44 GÜNLÜK KARABAĞ SAVAŞININ ARDINDAN TÜRK DÜNYASI İÇİN GELECEĞE DÖNÜK SEÇENEKLER KAPSAMINDA LAÇIN VE ZENGEZUR KORİDORLARI

Yıldız DEVECİ BOZKUŞ⁵⁷

ÖZET

Bu çalışmada öncelikle genel hatlarıyla Kafkasya Bölgesinin tarihten günümüze Stratejik önemi üzerinde durulacaktır. Daha sonra Kafkasya'nın jeopolitik ve jeostratejik önemi ile bölgedeki enerji kaynakları ve tedarik hatları, coğrafi konumu, etnik ve dini yapı gibi faktörler üzerinde durulacaktır.

Karabağ Savaşı'nın ardından yaşanan gelişmelerin Türk dünyası içinde yarattığı etkiler üzerinde durularak Türkiye ve Azerbaycan ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri ele alınacaktır. Bu kapsamda diğer Türk dünyası ülkeleriyle iş birliği fırsatlarına da yer verilecektir. Laçın ve Zengezur Koridorlarının hayata geçmesiyle birlikte bu koridorların bölgede yaratacağı etki ve bölge ülkeleri ile olan bağlantıları da ele alınacaktır. Çalışmada ayrıca Kafkasya bölgesine barış, istikrar ve huzurun gelmesi noktasında bölge ülkeleri ve Türk dünyasının rolüne da işaret edilerek diplomatik ve ekonomik ilişkilerin Türk dünyasına yansımaları incelenecektir.

Kafkasya bölgesinin küresel güçler açısından önemi üzerinde de durularak bölgesel ve küresel aktörlerin izlediği politikalar ele alınacaktır. Ayrıca Avrupa Birliği, NATO, ABD gibi güçlerin politikalarının Türk dünyası üzerindeki etkileri de değerlendirilecektir.

Çalışmada 44 günlük Karabağ savaşının özellikle de Güney Kafkasya'da ciddi bir değişim ve dönüşüm başlattığı, başta güvenlik ve istikrar olmak üzere pek çok alanda yansımaları olduğuna da işaret edilecektir. Kafkasya'da bölgesel barış ve huzurun sağlanmasının bölge ülkeleri ile küresel aktörler açısından önemi ve Türk dünyasının bu süreçten nasıl etkileneceği üzerinde de durulacaktır. Türk dünyasında işbirliği fırsatlarının yakalanması noktasında Laçın ve Zengezur koridorlarının önemini de değerlendirileceği bu çalışmada güvenlik ve stratejik alanlardaki gelişmelerin bölgeye yansımaları da ele alınacaktır. Bölge ülkelerinin gelecekte ortak bir konsensüs içinde hareket etmelerinin bölgesel kalkınmaya olan etkilerinin yanı sıra ulaşım ve enerji konularındaki yansımaları da ele alınacaktır.

Çalışmada ayrıca Kafkasya'daki etnik, kültürel, dini, ekonomik ve politik sorunların yaratmış olduğu istikrarsızlık üzerinde de durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Türk Dünyası, Laçın, Zengezur, Karabağ.

⁵⁷ Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, ydbozkus@ankara.edu.tr

THE IMPORTANCE OF THE CAUCASUS REGION AND THE LAÇIN AND ZENGEZUR CORRIDORS IN THE CONTEXT OF FUTURE OPTIONS FOR THE TURKIC WORLD AFTER THE 44-DAY KARABAKH WAR

Yıldız DEVECİ BOZKUŞ⁵⁸

ABSTRACT

In this study, first and foremost, the strategic importance of the Caucasus region from historical times to the present day will be emphasized. Subsequently, the geopolitical and geostrategic significance of the Caucasus, along with factors such as energy resources, supply routes, geographical location, ethnic and religious composition, will be discussed.

The impact of developments following the Karabakh War on the Turkic world will be examined, with a particular focus on Turkey-Azerbaijan and Turkey-Armenia relations. Collaboration opportunities with other Turkic countries will also be addressed. The implementation of the Laçın and Zengezur Corridors and their effects on the region, as well as their connections with neighboring countries, will be explored.

The study will also address the role of regional countries and the Turkic world in achieving peace, stability, and tranquility in the Caucasus region, analyzing how diplomatic and economic relations manifest within the Turkic world. The importance of the Caucasus region from the perspective of global powers will be discussed, including the policies pursued by regional and global actors. Additionally, the impact of policies by entities like the European Union, NATO, and the United States on the Turkic world will be evaluated.

The study will underscore how the 44-day Karabakh war initiated significant changes and transformations, particularly in South Caucasus, with wide-ranging implications in security and stability, among other fields. The importance of regional peace and harmony in the Caucasus and how it affects both regional countries and global actors, along with its implications for the Turkic world, will be analyzed. The significance of the Laçın and Zengezur corridors in capturing cooperation opportunities within the Turkic world will be assessed, along with addressing security and strategic developments in the region.

Furthermore, the study will explore the impact of future joint consensus among regional countries on regional development, as well as its implications in transportation and energy sectors. Moreover, attention will be given to the ethnic, cultural, religious, economic, and political issues in the Caucasus that have caused instability.

Overall, this study aims to comprehensively address the strategic significance of the Caucasus, the repercussions of the Karabakh conflict, the prospects of cooperation within the Turkic world, and the challenges faced in achieving stability and development in the region.

Keywords: Caucasia, Turkish World, Lachin, Zangezur, Karabakh.

---

⁵⁸ Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, ydbozkus@ankara.edu.tr

POST-SOVYET SAVAŞLARIN TÜRK CUMHURİYETLERİ ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ VE ENTEGRASYONA ETKİSİ

Vügar İMANBEYLİ*

ÖZET

Bu bildiri de son dönemde post-Sovyet coğrafyada devletler arasında cereyan eden savaşların, Türk Cumhuriyetleri arasındaki işbirliği ve entegrasyon çabalarına nasıl etki ettiği meselesi ele alınmaktadır. Söz konusu savaşlar ile II. Karabağ Savaşı (2020) ve II. Rus-Ukrayna Savaşı (2022 - ?) kastedilmektedir. Bu çerçevede, bildiri de öncelikle mevzubahis savaşların Türk Cumhuriyetleri için anlamı ve sonuçları üzerinde durulacaktır. Bir manada Sovyet imparatorluk mirasının geç kalan bir tasfiyesi olarak görülebilecek bu savaşların, eski emperyal gücü (Rusya'yı) zayıflatmasıyla birlikte Türk Cumhuriyetleri için bir manevra alanı açtığı söylenebilir. İkinci olarak söz konusu savaşlarla birlikte Türk Cumhuriyetleri arasında yoğunlaşan ilişkiler sürecinin bileşenlerine bakılacaktır. Burada ülkeler arasındaki münasebetler siyasi-diplomatik, ekonomik ve askeri düzleme ayrıştırılarak ele alınacaktır. Bu münasebetlerin savaşlardan önceki döneme kıyasla önemli ölçüde yoğunlaştığı veriler çerçevesinde kaydedilebilir. Ayrıca ilişkilerin kurumsallaşması yönünde (örneğin, TDT) önemli adımlar atıldığı bilinmektedir. Üçüncü olarak, bu süreçte kritik ilişki-bağlantı düzeyleri olarak üç düzeyden (birincisi, Türkiye-Azerbaycan; ikincisi, Azerbaycan-Orta Asya cumhuriyetleri; üçüncüsü ise bunların tümü arasında) bahsedilecektir. Sonuç itibarıyla, bildiri, mevzubahis savaşların Türk Cumhuriyetleri arasındaki işbirliği ve entegrasyon sürecini hızlandırdığı fikrini ileri sürmektedir.

Anahtar kelimeler: İşbirliği ve entegrasyon, II. Karabağ Savaşı, II. Rus-Ukrayna Savaşı, Türk Cumhuriyetleri.

MANAS
FORUMU

THE IMPACT OF POST-SOVIET WARS ON COOPERATION AND INTEGRATION AMONG TURKIC REPUBLICS

Vügar İMANBEYLİ*

ABSTRACT

This paper addresses the issue of how the recent wars between post-Soviet states have affected the cooperation and integration efforts among the Turkic Republics. The wars in question refer to the Second Karabakh War (2020) and the Second Russian-Ukrainian War (2022 - ?). In this context, the paper will first focus on the meaning and consequences of these wars for the Turkic republics. In a sense, it can be said that these wars, which can be seen as a belated liquidation of the Soviet imperial legacy, have weakened the former imperial power (Russia) and therefore, opened a maneuvering space for the Turkic Republics. Secondly, it will look at the components of the intensified bilateral relations process among the Turkic Republics after the wars in question started.

Here, the relations between the countries will be analyzed on political-diplomatic, economic and military levels. It can be noted within the framework of the available data that these relations have significantly intensified compared to the period before the wars. It is also known that important steps were taken towards the institutionalization of relations (e.g. the Organization of Turkic States). Thirdly, three levels (first, Turkey-Azerbaijan; second, Azerbaijan-Central Asian republics; and third, between all of them) will be identified as critical relationship-connection levels in this process. In conclusion, the paper argues that the above-mentioned wars accelerated the process of cooperation and integration among the Turkic Republics.

Keywords: Cooperation and integration, the Second Karabakh War, the Second Russian-Ukrainian War, Turkic Republics.

MANAS
FORUMU

---

*Assoc. Prof.; Marmara University, Research Institute for the Middle East and Islamic Countries, vugar.imanbeyli@marmara.edu.tr

“BAYRAKTAR DIPLOMACY”: HOW TURKISH MILITARY INDUSTRY CONTRIBUTES TO THE INTEGRATION OF TURKIC-SPEAKING COUNTRIES?

Isa DZHAVADOV⁵⁹

Ziyafat GASIMOVA⁶⁰

ABSTRACT

Azerbaijan's victory in the Second Karabakh War in November 2020 aroused great interest from foreign military analysts in Turkish defense products, which were demonstratively used by the Azerbaijani army. In particular, we are talking about T-122 Sakarya multiple rocket launchers, Cobra armored vehicles, and, of course, TB2 Bayraktar attack drones. Over the past 3 years, Turkish weapons, and especially Turkish drones Bayraktar, Aksungur, Akinci, and Anka have joined the ranks of the air forces of such Turkic-speaking states as Kazakhstan, Turkmenistan, Kyrgyzstan. This fact may indicate that the products of the Turkish military-industrial complex play an important role in the defense doctrines of these states, and Türkiye itself attaches great importance to strengthening the security of its allies and establishing technological cooperation with them in the military sphere. Although the Organization of the Turkic States does not directly set itself the goal of military integration and the development of military-technical cooperation, we hypothesize that *the current Turkish military supplies can lay the foundation for cooperation of the Turkic-speaking states in the military-technical sphere*. Based on this, the research question of our article is as follows: *How does the Turkish military industry contribute to the integration of Turkic-speaking countries?* The purpose of this study is analysis of the turnover of Turkish military products with the countries of the Organization of Turkic States (OTS) and with the countries outside this organization. Such a comparative approach is necessary for the theoretical framework of our study, which will serve as a theory of the influence of alliances on military trade between states. The study also includes a general statistical assessment of military cooperation between Turkey and the OTS member countries, as well as analytical discussions on the prospects of multilateral defense cooperation between the members of the organization.

Keywords: military industry, cooperation, Bayraktar, Organization of Turkic States, integration

---

⁵⁹ Student of the MA “International Relations: Global Governance and Social Theories” program at the University of Bremen (Germany), email: idzhavad@uni-bremen.de

⁶⁰ Doç. Dr., Bakü Slavyan Üniversitesi (Azerbaijan); Email: turkiye.merkezi@bsu-uni.edu.az; gasimovaziyafet@gmail.com

RUSYA'NIN BDT POLİTİKASI VE BELLEK (HAFIZA) SİYASETİ

Doç. Dr. Anar SOMUNCUOĞLU⁶¹

ÖZET

BDT ülkelerindeki Rusya'nın etkisi ortak Sovyet mirasına dayanmakta olup, bu mirasa Sovyet yıllarında oluşturulan kolektif bellek de dahildir. 1990'lardan başlayarak eski Sovyet ülkelerindeki devlet inşa süreci Rusya ile ortak geçmişlerinin yeniden değerlendirilmesini de içermektedir. 1990'lar boyunca zaman zaman kolektif belleğin korunmasını destekleyecek faaliyetlerde bulunan Rusya, "renkli devrimlerden" sonra daha organize politikalar uygulamaya başladı. Rusya açısından kendi Avrasya bütünleşme projesi Sovyet/Sovyet sonrası kimlik ve dolayısıyla Sovyet kolektif belleğin devam etmesiyle yakından ilişkilidir. Bu araştırmanın amacı, Rusya'nın BDT ülkelerindeki kolektif belleği şekillendirme faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin BDT ülkelerinin bellek siyasetiyle etkileşimini incelemektir. Her ne kadar bellek siyaseti ile ilgili literatür çoğunlukla milli kimliğin şekillendirilmesi ve tekrar şekillendirilmesine odaklansa da, bölgeselleşmedeki bellek siyasetinin yerinin araştırılmasına ihtiyaç vardır. BDT durumunda ise ulusal, uluslararası ve ulusötesi seviyelerde kimlik projelerinin çekişmesi yaşanmaktadır. BDT içerisinde ortak kimliği inşa etmek için Rusya genellikle 2. Dünya Savaşı geçmişini ve bu savaşta Sovyet zaferi ile ilgili anmaları kullanmaktadır. Bu çalışmada BDT faaliyetlerinde ve BDT ülkeleriyle ilişkilerinde Rusya'nın kullandığı tarihi anlatıların ve BDT ülkelerinin buna olan tepkilerinin incelenmesi amacıyla resmi dokümanlar, resmi konuşmalar ve BDT ile içindeki diğer örgütlerin faaliyetleri ile ilgili haberler analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Rus dış politikası, bellek siyaseti, BDT, milli kimlik

RUSSIAN CIS POLICY AND MEMORY POLITICS

Assoc. Prof. Dr. Anar SOMUNCUOĞLU⁶²

Russian influence in the CIS countries from the very beginning relied on shared Soviet legacy including collective memory shaped during the Soviet years. Since the 1990s state building process in the post-Soviet countries has included reevaluation of their common past with Russia. While during the 1990s Russia occasionally supported preservation of collective memory, more organized policies were undertaken after "the color revolutions". For Russia its Eurasian integration project seemed closely interlinked with the preservation of Soviet/post-Soviet identity and thus Soviet collective memory. This study aims to explore Russian activities to shape collective memory in the CIS countries and their interaction with the CIS countries' politics of memory. Although the literature on politics of memory mainly focuses on shaping and re-shaping of national identity, there is a need to explore the place of politics of memory in regionalization. In the case of the CIS there is a contestation of identity projects on national, international and transnational level. In order to construct common identity in the CIS Russia mainly uses the WWII past and commemoration of the Soviet victory in this war. This study will scrutinize Russian official use of historical narratives in the CIS activities and relations with the CIS countries, as well as the CIS countries' responses to these activities by assessing official documents, official speeches and news regarding activities of the CIS and other organizations within it.

Keywords: Russian foreign policy, memory politics, CIS, national identity

⁶¹ Doç.Dr. Anar Somuncuoğlu, Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü

⁶² Assoc. Prof. Dr. Anar Somuncuoğlu, Hacettepe University Faculty of Economics and Administrative Sciences Department of International Relations

AVRASYA'DA BÖLGESELÇİLİK ve BÖLGESEL İŞ BİRLİĞİNİN ÇATIŞMA TEORİLERİ ÇERÇEVESİNDE ANALİZİ

Dr. Güler KALAY⁶³

ÖZET

21. yy'ın ilk çeyreğini neredeyse geride bıraktığımız günümüzde halen gerek uluslararası gerekse ulusal pek çok çatışma, küresel politikanın önemli güncel sorunları olmaya devam etmektedir. Orta Avrasya ve Türk Dünyası bu çatışmaların merkezinde yer almakta; dolaylı veya doğrudan etkisi altında kalmaktadır. Doğu Bloğunun çöküşü ve tek kutupluluğun hegemonik yapısında Doğu Avrupa'dan Orta Asya'ya kadar görülen çeşitli çatışmalar, Türk Dünyasını doğrudan etkilemektedir. Çok uluslu ve çok etnikli SSCB ile Yugoslavya'nın dağılmasının ardından ivme kazanan çatışmalar; bölgesel istikrar, güvenlik, sosyolojik, ekonomik ve siyasal pek çok sorunu beraberinde getirmiştir.

Çatışmaların çözümü kadar ortaya çıkan bu sorunların giderilmesi, barışın ve istikrarın yeniden sağlanmasında öncelikli öneme sahiptir. Mevcut çatışmaları ve etkilerini çözümlemede önemli olduğu düşünülen bölgeselçiliğin çatışma teorileri çerçevesinde analiz edilmesi planlanan bu çalışmada bölgesel iş birliğinin sürdürülebilir barış ve istikrarın sağlanması süreçlerine olası katkılarının öngörülebilirliğine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Bölgeselcilik, çatışma çözümü, Avrasya, bölgesel iş birliği, Türk dünyası

ANALYSIS OF REGIONALISM AND REGIONAL COOPERATION IN EURASIA WITHIN THE FRAMEWORK OF CONFLICT THEORIES

Dr. Güler KALAY⁶⁴

ABSTRACT

Today, when we have almost left the first quarter of the 21st century behind, many conflicts, both international and national, continue to be important current problems of global politics. Central Eurasia and the Turkic World are at the center of these conflicts; remains under the influence of indirect or direct. The collapse of the Eastern Bloc and the various conflicts seen in the hegemonic structure of unipolarity from Eastern Europe to Central Asia directly affect the Turkic World. Conflicts with the multinational and multi-ethnic USSR, which gained momentum after the dissolution of Yugoslavia; regional stability, security, sociological, economic and political problems have brought about many problems.

The resolution of these problems, which arise as well as the resolution of conflicts, is of primary importance in restoring peace and stability. In this study, which is planned to be analyzed within the framework of conflict theories of regionalism, which is considered to be important in resolving existing conflicts and their effects, it aims to contribute to the predictability of the possible contributions of regional cooperation to the processes of achieving sustainable peace and stability.

Keywords: regionalism, conflict resolution, Eurasia, regional cooperation, Turkic world

⁶³ Üsküdar Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

⁶⁴ Üsküdar University

EXPLORING THE ROLE OF TÜRKİYE IN THE GEOPOLITICS OF THE TURKIC NATIONS IN EURASIA

Dr. Jason WAHLANG⁶⁵

ABSTRACT

In the past three years, Eurasia has been impacted by the geopolitical complexities in the international arena. The Ukraine and Nagorno-Karabakh conflicts have significantly affected regional geopolitics and security. Regional Powers such as Türkiye, which have historical, cultural, and linguistic ties to the region, have used Russia's involvement in Ukraine to their advantage. The Turks' involvement in these conflicts ranges from the Black Sea Grain Initiative to military support for Azerbaijan in its conflict with Armenia.

Türkiye's civilisational connection with Central Asia, barring Tajikistan, ideological and geopolitical relationship with Azerbaijan, and historical linkages with Russia make it a crucial regional player. The historical relationship between these countries and Türkiye, dating back to the Ottoman Empire, has further strengthened its regional influence. Furthermore, their shared identity, history, and language have bolstered Turkic clout.

Organisation of Turkic States (OTS), whose membership entails Uzbekistan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Turkmenistan, and Azerbaijan, has served as an essential outlet for Türkiye to sustain its religious, social, and cultural sway over them.

The countries are considered part of their Turkic brethren and could potentially act as vital connecting bridges for Türkiye aspirations in Eurasia. Türkiye's regional presence extends beyond the Turkic-based countries. It even shares an amicable relationship with Russia despite its NATO membership. Russia's perceptions of Türkiye would determine the scope of influence it can project in the region over the long term. Türkiye's aspirations of joining another Eurasian grouping in the SCO further highlight its ambitions to connect with the Turkic nations.

The paper would, therefore, try to highlight Türkiye's growing regional engagement and its relationship with the major stakeholders in the region. Finally, the article will highlight the Turkic connection in Eurasia, the convergence and divergences between the OTS member states, and the long-term impact of Türkiye's regional presence.

Keywords: Regional Powers, Turkic Nations, Geopolitics, Relationship, Influence

---

⁶⁵ Dr Jason Wahlang is a Research Analyst at the Europe and Eurasia Centre, Manohar Parrikar Institute for Defence Studies and Analyses. He has completed a Ph.D. in the Centre for Russian and Central Asian Studies at Jawaharlal Nehru University, New Delhi, India.

İRREDANTİZMDEN BÖLGESEL İŞBİRLİĞİNE, PANTÜRKİZNDEN TURANCILIĞA TÜRK DÜNYASI ORTAKLIĞININ KAVRAM YELPAZESİ

Prof. Dr. Fırat PURTAŞ⁶⁶

ÖZET

Kavramlar zihin dünyasının ürünü olarak ihtiyaçtan ortaya çıkar. Başlangıçta büyük ölçüde soyuttur ve zaman içerisinde somut nitelik kazanır. Çoğu zaman kullanıma, kişiye ve bakış açısına göre kavramların anlamı değişebilir. Türk dünyası kavramı da böyledir. 1990'lı yıllarda yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Başlangıçta kimine göre duygusal bir ifade olup gerçeklikten uzak değerlendirilirken, kimine göre ise tarihi ve jeopolitik bir gerçeklik olarak savunulmuştur. 1990'lı yıllarda Türk siyasetçilerin konuşmalarında geçen Türk dünyası ifadesi Türkiye'nin irredantist ve Pantürkist politikalarını kanıtı olarak gösterilirken otuz yıl içerisinde anlam değiştirerek Türk devletleri arasındaki çok taraflı işbirliğini tanımlamak için kullanılan bir kavrama dönüşmüştür. Türk devletleri Teşkilatı'nın kuruluşu Türk dünyası kavramının somutlaşmasında bir milat oluşturmuştur. Artık "Türk dünyası" diplomatik belgelerde geçen bir uluslararası ilişkiler terminolojisidir.

Öte yandan Türk dünyasının sınırlarının nerede başlayıp nerede sona erdiği hususu göreceliğini korumaktadır. Türk dünyası dendiğinde sadece bağımsız devletlerin dahil olduğu bir yapı anlaşılması gerektiği devlet başkanları düzeyinde ifade edilmiştir. Buna dayanarak Türk Dünyası bütünleşmesini Turancı bir girişim olarak nitelendirilmektedir. Türk Devletleri Teşkilatı'nın Turan kurma girişimi olup olmadığı Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'a dahi sorulmuştur. Azerbaycan'ın topraklarındaki Ermeni işgaline son verdiği Karabağ Zaferi en fazla İran'ı rahatsız etmiştir. Acem efsanelerine konu olmuş İran-Turan rekabetinde günümüzde de sık sık söz edilmektedir.

TDT Zirvesi bildirgelerinde Kıbrıs Türklerinin hakları ve eşitliği, Suriye'nin ve Afganistan'ın istikrarı, Karabağ'ın kalıcı çözümü gibi konularda örgütün yaklaşımı net bir şekilde ortaya konmaktadır. Giderek zayıflayan ve adaleti tesis edemeyen BM sisteminde Türk Devletler Teşkilatı, mazlumların hak ve özgürlüklerini savunan bölgesel bir barış örgütüne dönüşmektedir. Başka devletlerin egemenliği altında yaşanan soydaşların hukukunun dile getirilmesi insan haklarının savunulması ve egemen kılınması çerçevesinde uluslararası sistemin istikrarına katkı niteliğindedir. Bu çalışmanın ortaya koyduğu tez, Türk Devletleri Teşkilatı'nın bölgesel işbirliği konusundaki etkinliği arttıkça örgüte yönelik yapılan aşırı politik mülahazaların da ortadan kalkacağı, Türkiye ile Rusya örneğinde olduğu gibi başka devletlerin egemenliği altında yaşayan soydaşlar Türk devletlerinin bu ülkelerle ortaklıklarını güçlendirmede katkı sağlayan bir faktöre dönüşeceği. Böylece Türk Dünyası kavramı en geniş ve kapsayıcı haliyle saha somut bir anlam kazanacaktır.

Anahtar Kelimeler: İrredantizm, PanTürkizm, Türk Dünyası, Karabağ

⁶⁶ Ankara Hacı Bayram Veli Ün. İ.İ.B.F.

TÜRK DÜNYASI'NDAKİ İŞ BİRLİĞİNDE İKİLİ İLİŞKİLERİN ETKİSİ

Prof. Dr. Ferhat PİRİNÇÇİ⁶⁷

ÖZET

Türk Dünyası'ndaki çok taraflı iş birliği kurumsal düzeyde büyük ölçüde Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) bünyesinde gerçekleşmektedir. Ağır, fakat emin adımlarla ilerleyen bu iş birliğinde her üye devlet şüphesiz iş birliğinin gelişmesine önem vermektedir. Her devletin kendine özgü yapısı, içinde bulunduğu koşullar, çıkar ve tehdit algısı ve üçüncü taraflarla ilişkileri, iş birliğinin ivmesinin belirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Bu faktörler, bazen kısıtlayıcı ve yavaşlatıcı bazen de ilerlemeyi kolaylaştırıcı etkiye bulunabilmektedir. Öte yandan TDT üyesi devletlerarasındaki ikili ilişkiler, çoğunlukla Teşkilat bünyesinde iş birliğini hızlandırıcı ve yeni iş birliği alanlarının gelişmesini kolaylaştıran bir role sahiptir. Bu çalışmada, ikili ilişkilerin Türk Dünyası'ndaki iş birliğine etkisi TDT örneği üzerinden tartışılmaktadır. Çalışma, TDT üyesi ülkeler arasında siyasi, ekonomik, lojistik, askeri ve diğer sektörlerde yürütülen ikili iş birliklerinin TDT genelindeki iş birliğinin gelişmesinde katalizör rolü oynadığını ve farklı üye devletlerarasında ikili iş birliklerinin teşvik edilmesiyle TDT bünyesindeki iş birliği ivmesinin de artacağını savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Türk Devletleri Teşkilatı, Entegrasyon, İş birliği, İkili ilişkiler

The Impact of Bilateral Relations in Cooperation in the Turkic World

Prof. Dr. Ferhat PİRİNÇÇİ⁶⁸

ABSTRACT

Multilateral cooperation in the Turkic world largely takes place within the framework of the Organization of Turkic States (OTS). In this cooperation, which is progressing steadily albeit slowly, each member state undoubtedly gives importance on the development of collaboration. Each state's unique structure, prevailing conditions, interests, threat perceptions, and relations with third parties play a significant role in determining the pace of collaboration. These factors can sometimes act as constraints and hindrances, while at other times, they can facilitate progress. On the other hand, bilateral relations among member states of OTS often play a role in accelerating cooperation within the organization and facilitating the development of new areas of collaboration. This study discusses the impact of bilateral relations on cooperation in the Turkic world, using the TSO as an example. The study argues that bilateral collaborations in various sectors, including political, economic, logistical, and military, among members of OTS, serve as catalysts for the overall cooperation within the OTS. It further contends that promoting bilateral collaborations among different member states will increase the momentum of cooperation within the OTS.

Keywords: Turkic World, Organization of Turkic States, Integration, Cooperation, Bilateral Relations

⁶⁷ Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

⁶⁸ Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

TÜRK DÜNYASI ALAN ÇALIŞMALARI İÇİNDE NASIL ÇALIŞILABİLİR

Prof. Dr. Yunus Emre GÜRBÜZ⁶⁹

ÖZET

Soğuk Savaş döneminde yaygınlaşan Alan Çalışmaları dönemin sonuyla birlikte bir kriz ve yeniden tanımlanma sürecine girmiştir. Kurulan enstitüler, bölümler ve merkezlerde yapılan çalışmalara, alınan bütçelere rağmen Alan Çalışmalarının Soğuk Savaşın bitişini öngörememiş olması ona derin bir güvensizlik doğurmuştur. Ayrıca Soğuk Savaş sonrasında küreselleşmeyle birlikte bölgesel sınırların muğlaklaşması, meselelerin küresel bağlamda incelenmeye başlanması Alan Çalışmalarını bir varoluş krizine itmiştir. Bununla birlikte Orta Asya Çalışmaları gibi yeni bölgeler üstüne çalışmalar yapılmakta, Avrupa, Afrika, Ortadoğu, Asya üstüne yapılan Alan Çalışmaları çoğalmaktadır. Eleştiriler, kriz ve değişimin ardından Alan Çalışmaları kendini yeniden tanımlayarak yoluna devam etmektedir. Değişen Alan Çalışmaları Türk Dünyasının da Alan Çalışması olarak incelenmesi için olanak sunmaktadır. Alan Çalışmalarının sabit bölgesel sınırlara kapatılmış bir konu olması eleştirilirken, buna çözüm olarak küreselleşen “bağlantılar”ın odağa alındığı, yeni “Alanlar” üstünde durulmaya başlanmıştır. “Alan”ı değişmez sınırlara sahip kapalı coğrafi bölgeler olarak çalışmak yerine “bağlantılar” içindeki bölgeler olarak daha dinamik şekilde çalışan yaklaşımlar yaygınlaşmaktadır. Çin’de Kuşak ve Yol Girişimi’nin başlatılmasının ardından Alan Çalışmalarının ivme kazanması bununla ilişkilidir. Türk Dünyası Çalışmaları da 12 Kasım 2021’de Türk Devletleri Teşkilatı’nın kurulmasının ardından yeni bir gerçeklik olarak dünya sahnesinde yerini almaktadır. Alan Çalışmalarındaki eleştiriler ve değişim dikkate alınarak bu “bağlantılı” bölge de “alan” olarak çalışılabilir. Bu çalışmada Alan Çalışmaları hakkında yapılan tartışmalara kısaca değindikten sonra Türk Dünyası’nın nasıl çalışılabileceği üstünde durulacaktır.

HOW CAN THE TURKIC WORLD BE STUDIED IN AREA STUDIES?

Prof. Dr. Yunus Emre GÜRBÜZ⁷⁰

ABSTRACT

Area Studies, which spread during the Cold War, entered a period of crisis and redefinition with the end of the period. Despite the budgets and state support received by the institutes, departments and centers during the Cold War, they could not foresee the end fall of the Soviet Block, which created a deep distrust in Area Studies. In addition, the blurring of regional borders with globalization after the Cold War and the rise of global studies of issues in a world with less limited borders pushed Area Studies into an existential crisis. It is also true that studies on new regions, such as Central Asian Studies, European Studies, or Area Studies on Africa, the Middle East, Asia are increasing. After criticism, crisis and change, Area Studies continues to shape its path by redefining itself. Changing Area Studies offers the opportunity to examine the Turkic World as Area Studies as well. While Area Studies has been criticized for being a subject confined to fixed regional borders, as a solution to this globalized "connections" have begun to be emphasized as new "areas" to focus on. Instead of studying an “area” as a closed geographical region with immutable boundaries, more dynamic approaches studying regions in their “connections” are becoming widespread. The increasing interest on Area Studies in China after the launch of the Belt and Road Initiative is also related to this recent understanding. Turkic World Studies is also entering the world stage as a

⁶⁹ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, yunusemre.gurbuz@manas.edu.kg

⁷⁰ Kyrgyz-Turkish Manas University, Faculty of Economics and Administration, Department of International Relations, yunusemre.gurbuz@manas.edu.kg

new reality after the establishment of the Organization of Turkic States on November 12, 2021. Taking into account the criticisms and changes in Area Studies, this “interconnected” region can also be studied as an "area". In this study, after briefly touching on the discussions about the Area Studies, it will sought to be discussed how the Turkic World can be studied.

TÜRK DÜNYASI'NDA SAVUNMA İŞBİRLİĞİ: ASKERİ ALIMLAR VE GELECEĞE DAİR POTANSİYEL İMKÂN VE SINIRLILIKLAR

Doç. Dr. Göktuğ SÖNMEZ

ÖZET

Soğuk Savaş sonrası yeniden hareketlenen coğrafya özellikle 11 Eylül sonrası uluslararası terörle mücadele kapsamında hem bölgede hem Afganistan'da öncülü ABD olmak üzere artırılmaya çalışılan Batı nüfuzunun bölgede yeni bir mücadele dinamiği oluşmuştur. Bununla birlikte özellikle 2013 sonrası sahaya yansıyan Çin'in Kuşak-Yol girişimi ise 2000 sonrası bölgede etkisini kademeli olarak artıran ve Batı'ya galebe çalar pozisyonundaki Rusya'nın karşısına Çin'i çok daha ciddi bir aktör olarak çıkarmıştır. Uluslararası düzeyde hegemonya mücadelesinin en önemli parçası olan Çin'in bölgede gerek Kuşak-Yol temelli altyapı yatırımları gerek şirket alımları ve hissedarlıkları gerekse de artan enerji ihtiyacına yönelik yoğun çabalarıyla Çin, ABD'ye yetişmesine birincil araç olarak gördüğü Kuşak-Yol bağlamında projenin geçeceği en önemli güzergâhlardan olan Orta Asya'yı da çok daha yoğun biçimde gündemine almıştır. Türkiye ise Soğuk Savaş sonrası dönemde başta Türk Devletleri Teşkilatı olmak üzere çeşitli kurumsal çabalarla bölgeyle olan kültürel ve tarihi bağlara dayalı bağı derinleştirmeye çalışmıştır. Bu bağlamda savunma işbirliği, Türkiye ile Orta Asya arasındaki bu bağı hayata geçirmek ve daha fazla entegrasyon çabalarını güçlendirmek için kilit alanlardan biri olmuştur. Özellikle Türk insansız hava araçlarının Suriye'den Libya'ya, Etiyopya'dan Azerbaycan'a kadar çeşitli çatışmalarda gösterdiği başarının ardından Türk savunma sanayi ürünleri alımı, Türkiye-Orta Asya ilişkisinin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu çerçevede bağımsızlıktan sonra Orta Asya Cumhuriyetleri'nde hâlihazırda var olan Türk savunma ürünleri satın alma eğilimi bağlamında bir adım daha atılmıştır. Çin'in Kuşak-Yol çabaları ve Ruskiy Mir'in Rus seçkinleri tarafından artan kullanımı arasında, Türk Devletleri Teşkilatı'nın bu eğilimi ve derinleşmesi daha yüksek bir ilgiyi hak etmektedir. Bu nedenle, Türkiye'nin pazara girişi ve Çin'in pazara girme çabalarının olası yoğunlaşması, yalnızca konuyla ilgili olası değişiklikleri değil, genel olarak Orta Asya Cumhuriyetlerinin geleceğinde, özellikle Ukrayna'daki savaştan sonra Rusya'nın bölgede olası adımları çerçevesinde önemli konulardır. Bu nedenle, bu çalışma Türkiye-Orta Asya savunma işbirliğini, anlaşmaları ve satın alımları ve ayrıca bunun bölgeye yansımalarını bölgedeki büyük güç rekabeti zeminini de göz önünde bulundurarak tartışacaktır.

Anahtar Kelimeler: Savunma Sanayi, TDT, Orta Asya, Rusya, Kuşak-Yol

DEFENSE COOPERATION IN THE TURKISH WORLD: MILITARY PROCUREMENTS AND POTENTIAL OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS FOR THE FUTURE

Assoc. Prof. Dr. Göktuğ SÖNMEZ

ABSTRACT

After the Cold War, Central Asian landscape came to the fore again, and especially after September 11, within the scope of the fight against international terrorism, a new struggle dynamic has emerged in the region, with the Western influence, which was tried to be increased in the broader region including Afghanistan, with the USA as the leading power. However, China's Belt and Road initiative, which was reflected in the field especially after 2013, brought China as a much more serious actor against Russia, which gradually increased its influence in the region after 2000 and has been in a position to prevail over the West. China with its BRI which is the most important part of the struggle for hegemony at the international level, with infrastructure investments, company acquisitions and shareholdings, and its intense efforts related to its own increasing energy needs, sees the region as the key in its efforts to challenge the US at the global level. Central Asia, which is one of the routes, thus, has also been put on its agenda much more intensely. Turkey, on the other hand, tried to deepen its connection with the region based on cultural and historical ties in the post-Cold War era with various institutional efforts, primarily with the Organization of Turkic States. Defense cooperation, within this context has been one of the key areas to materialize this link between Turkey and Central Asia and to reinforce further integration efforts. Especially after the success of Turkish drones in various conflicts from Syria to Libya, from Ethiopia to Azerbaijan, the purchase of Turkish defense industry products constitutes an important dimension of the Turkey-Central Asia relationship. In this context, another step was taken in the context of the tendency to purchase Turkish defense products already existing in the Central Asian Republics after independence. Between China's Belt-Road efforts and the increasing use of Russkiy Mir by the Russian elite, this trend and deepening of the Organization of Turkic States deserves higher attention. possible intensification, not only possible changes in the subject, but also in the future of the Central Asian Republics in general, especially within the framework of possible steps of Russia in the region after the war in Ukraine. Therefore, this study will discuss Turkey-Central Asia defense cooperation, agreements and purchases, as well as their implications for the region, taking into account the great power competition in the region.

Keywords: Defence Sector, OTS, Central Asia, Russia, Bridge and Road

TÜRK DÜNYASI ORTAKLIĞI: İKİLİ İLİŞKİLERDEN BÖLGESEL BİRLİĞE

Doç. Dr. Mehmet Emin ERENDOR⁷¹

ÖZET

Türk Devletleri Teşkilatı, Türk halklarının tarihsel, kültürel ve dil bağlarına dayalı olarak kurduğu bir birlik olarak büyük bir öneme sahiptir. Bu bildirinin temel amacı, Türk Dünyası Ortaklığı'nın temel niteliklerini, tarihsel evrimini ve gelecekteki potansiyelini ele alarak bu birlikteliğin nasıl ikili ilişkilerden daha kapsamlı bir bölgesel birliğe evrildiğini vurgulamaktır.

Türk Dünyası Ortaklığı'nın dayandığı en temel unsur, Türk halklarının tarih, kültür ve dil bağlarıdır. Bu bağlar, Türk halklarının birbirlerine olan derin bağlılıklarını pekiştirir. Ortaklık, bu bağların gücünden ilham alır ve bu bağlar üzerine inşa edilmiştir.

İlk olarak, Türk Dünyası Ortaklığı'nın ikili ilişkileri geliştirmeye nasıl katkı sağladığını vurgulamak gerekmektedir. Ortaklık, Türk devletleri arasında ticaret, siyasi işbirliği, kültürel değişim ve eğitim alanlarında pek çok anlaşmanın yapılmasına olanak tanır. Bu, Türk halklarının birbirleriyle daha yakın ilişkiler kurmalarını sağlar.

Türk Devletleri Teşkilatı, Türk Dünyası Ortaklığı'nın merkezi bir parçasıdır. Bu Teşkilat, Türk devletlerinin bölgesel meselelerde işbirliği yapmalarını teşvik edebilme ve bölgesel istikrarın korunmasına katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Bu sayede, Türk halkları arasında daha fazla dayanışma oluşturulabileceği de belirtilmelidir.

Ortaklık aynı zamanda dil işbirliğini de destekler. Türk dillerinin korunması ve geliştirilmesi, Türk halklarının birbirleriyle daha iyi iletişim kurmalarını sağlayacaktır. Dil birliği, kültürel değişimi de doğal olarak teşvik eder.

Ekonomik işbirliği, Türk Dünyası Ortaklığı'nın temel bir bileşenidir. Ortaklık, ticaretin artırılması ve üye ülkelerin ekonomik kalkınmasına katkıda bulunur. Bu, Türk halklarının refahını artırarak bölgesel istikrara katkıda bulunur.

Eğitim ve kültürel değişim programları da Türk Dünyası Ortaklığı'nın temel taşlarından biridir. Bu programlar, öğrenci değişimleri, kültürel etkinlikler ve bilimsel işbirliği fırsatları sunar. Bu sayede Türk halkları arasındaki bilgi ve kültürel paylaşımı artırır.

Sonuç olarak Türk Dünyası Ortaklığı, Türk milletleri arasındaki dayanışmayı güçlendiren ve bölgesel birlik ile istikrarı teşvik eden önemli bir platformdur. Bu bildiri, bu birlikteliğin değerini vurgulayarak Türk Dünyası Ortaklığı'nın ilerlemesine destek vermektedir. Türk halklarının birbirleriyle daha yakın işbirliği ve karşılıklı anlayışa dayalı bir geleceği inşa etmek için bu birlikteliğin önemini göz ardı etmemeliyiz.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, İkili İlişkiler, Türk Dünyası, Türk Dünyası Ortaklığı, Dil

⁷¹ Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-mail: merendor@atu.edu.tr

TURKIC WORLD PARTNERSHIP: FROM BILATERAL RELATIONS TO REGIONAL UNITY

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Emin ERENDOR⁷²

ABSTRACT

The Organization of Turkic States has great significance as a union of Turkic peoples based on historical, cultural and linguistic ties. The main purpose of this paper is to discuss the basic characteristics, historical evolution and future potential of the Turkic World Partnership and to emphasise how this union has evolved from bilateral relations to a more comprehensive regional union.

The most fundamental element on which the Turkic World Partnership is based is the historical, cultural, and linguistic ties of the Turkic peoples. These ties reinforce the deep attachment of Turkic nations to each other. The Partnership is inspired by and built on the strength of these ties.

Firstly, it is necessary to emphasise how the Turkic World Partnership contributes to the development of bilateral relations. The Partnership allows for many agreements between Turkic states in the fields of trade, political co-operation, cultural exchange, and education. This allows the Turkic peoples to establish closer relations with each other.

The Organization of Turkic States is a central part of the Turkic World Partnership. It has the potential to promote cooperation of Turkic states on regional issues and contribute to maintaining regional stability. It should also be noted that this could lead to greater solidarity among the Turkic peoples.

Partnership also promotes language co-operation. The preservation and development of Turkic languages will enable Turkic peoples to communicate better with each other. Language co-operation naturally encourages cultural exchange.

Economic co-operation is a key component of the Turkic World Partnership. The Partnership contributes to increasing trade and economic development of the member countries. This contributes to regional stability by increasing the welfare of Turkic peoples.

Educational and cultural exchange programmes are also a cornerstone of the Turkic World Partnership. These programmes provide opportunities for student exchanges, cultural events, and scientific cooperation. In this way, it enhances knowledge and cultural exchange among Turkic peoples.

In conclusion, the Turkic World Partnership is an important platform that strengthens solidarity among Turkic nations and promotes regional unity and stability. This declaration supports the advancement of the Turkic World Partnership by emphasising the value of this unity. We should not ignore the importance of this association for building a future based on closer co-operation and mutual understanding among Turkic peoples.

Keywords: Organization of Turkic States, Bilateral Relations, Turkic World, Turkic World Partnership, Language

---

⁷² Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Faculty of Political Sciences, International Relations Department, E-mail: merendor@atu.edu.tr

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN DEĞERLENDİRİLMESİ: YENİ BÖLGESELLEŞME SÜRECİNDE DİASPORALARIN VE KÜLTÜRLERARASI DİYALOĞUN ÖNEMİ

Prof. Dr. Çağla Gül YESEVİ⁷³

Robin Cohen'e (1996: 515) göre diasporaların temel özellikleri şunlardır: menşe ülkeden, genellikle travmatik bir şekilde, iki veya daha fazla dış yere/ülkeye dağılma; istihdam, ticaret veya bölgesel amaçlar için bir menşe ülkeden isteyerek taşınmak; geçmişine, coğrafyasına ve başarılarıyla övünülen menşe ülke hakkında kolektif hafıza ve mit; varsayılan anavatanın yüceltilmesi ve onun korunmasına, kurtarılmasına, güvenliğine ve refahına, hatta kuruluşuna (hayali anavatan) yönelik toplu bir taahhüt; anavatanı geri dönüşün artması; farklılığa, ortak bir geçmişe ve geleceğe dayalı güçlü bir etnik grup bilincine sahip olmak; ev sahibi toplumlarla sıkıntılı bir bağlantı; diaspora üyeleri arasında bir sempati ve uzlaşma duygusuna sahip olmak; ev sahibi ülkelerde çoğulculuk ve hoşgörü ile yaşam olasılığı. Ancak diasporalar, aynı anda, bu özelliklerin tümüne sahip olmak zorunda değildirler. Diaspora toplulukları, ev sahibi ülkeyi ve göç veren ülkeyi etkileyen ulusötesi aktörlerdir. Diasporik kimlik, ev sahibi devlet ve göç veren devletle ilişkili, paylaşılan bir kimliktir. Diaspora toplulukları, elitlerin yardımıyla inşa edilmektedir (Kuşçu-Bonnenfant, 2018: 87-89). Martin Sökefeld (2006: 267-275), hayali ulusötesi topluluk ve kolektif kimliğin diasporayı açıklayabileceğini iddia eder. Topluluğun sosyal inşasında etkili rolleri olan bazı aktörlerin önemini vurgular. Bu nedenle diasporik aktörlerin söylemleri önemlidir, diaspora kimliğini inşa ederler (Smith, 2007: 109).

Ayrıca Barth (2001: 37), seçkinlerin sunulan birçok kimlikten biri üzerinde yoğunlaşabileceklerini belirtmektedir. Diasporaların üye devletlerin imajını yükseltmede ve aynı zamanda Türkçe konuşan toplulukları ortak ilgilendiren konularda yurt dışında farkındalık yaratmada önemli rolleri bulunmaktadır. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Keneşi) 2009 yılında kurulmuş ve Kasım 2021'de 8. zirvesinde Türk Devletleri Teşkilatı adını almıştır. Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY), Türk Devletleri Parlamenterler Meclisi (TURKPA), Türk Akademisi, Türk Kültür ve Miras Vakfı ve Türk Ticaret ve Sanayi Odası gibi diğer önemli örgütlenmeler ise Türk Devletleri Teşkilatı çatısı altında bulunmaktadır. Bu örgütlenmeler, Türk dünyasını ilgilendiren birçok konu üzerinde çalışmaktadırlar. Üye devletler ayrıca, Türkçe konuşan diasporalar, çevrelerindeki gelişmelere yönelik kolektif davranış konusunda farkındalık yaratmak için "Ortak Eylem Planları" üretmeye başlamışlardır. "Türk Devletleri Teşkilatı'nın Birinci Diaspora Forumu" Haziran 2013'te Bakü'de düzenlenmiştir. Dünyanın dört bir yanında bulunan Türkçe konuşan diaspora örgütleri bu kapsamda bir araya gelmişlerdir. Ayrıca Sekretarya, "Türk Devletleri Teşkilatı'nın 2023 Diaspora Ortak Faaliyet Planı" konusundaki toplantıları da koordine etmektedir. Bu çalışma, Türk Devletleri Teşkilatı'nın evriminde diasporaların ve kültürlerarası diyalogun önemine odaklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Diasporalar, Kültürlerarası Diyalog, Yeni Bölgeselleşme

⁷³ Prof. Dr. Çağla Gül Yesevi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İİBF Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanıdır. c.yesevi@iku.edu.tr

EVALUATING THE ORGANIZATION OF THE TURKIC STATES: THE IMPORTANCE OF THE DIASPORAS AND INTERCULTURAL DIALOGUE IN THE NEW REGIONALIZATION PROCESS

Prof. Dr. Çağla Gül YESEVİ⁷⁴

The main characteristics of diasporas, according to Robin Cohen (1996: 515), are as follows: scattering from the country of origin, often traumatically, to two or more external places; willingly moving from a country of origin for employment, trade, or territorial aims; collective memory and myth about the country of origin referring to its past, geography, and successes; a glorification of the presumed original country and a collective pledge to its protection, recovery, security, and well-being, even to its establishment (imagined homeland); the growth of the return movement, which gets common endorsement; having a powerful ethnic group awareness depending on distinctiveness, a shared history, and future; a distressed link with host societies; having a feeling of sympathy and consensus among diaspora members; the likelihood of a unique, innovative, advancing life in host countries with a tolerance for pluralism. However, he also mentions that diasporas do not have to have all of these characteristics. Diaspora communities are transnational actors who influence the host country and kinstate. Diasporic identity is a shared identity that is the outcome of the host country and kinstate. Diaspora communities are constructed with the help of elites (Kuşçu-Bonnenfant, 2018: 87-89). Martin Sökefeld (2006: 267-275) claims that the imagined transnational community and collective identity can explain diaspora. He emphasizes the importance of some actors who had influential roles in the social construction of the community. Therefore, the discourses of the actors are constructive. Nationalist instructor-intellectuals and diasporic leaders have been influential; they revive the brilliant history of the community (Smith, 2007: 109).

Moreover, Barth (2001: 37) states that elites may concentrate on one of the many identities offered. The critical role of Diasporas in promoting the image of the member states as well as raising awareness abroad on issues of common concern to the Turkic Speaking people is crucial. The Cooperation Council of Turkic Speaking States (the Turkic Council) was established in 2009 and renamed the Organization of Turkic States (OTS) during its 8th Summit in November 2021. As an intergovernmental organization, the OTS acts as an umbrella organization for other vital organizations such as the International Organization of Turkic Culture (TURKSOY), the Parliamentary Assembly of Turkic Speaking Countries (TURKPA), the Turkic Academy, the Turkic Culture and Heritage Foundation and the Turkic Chamber of Commerce and Industry. Together, they deal with many topics concerning the Turkic world. Member States also started to produce “Joint Action Plans” for the Turkic Speaking diasporas to generate awareness of collective behavior towards their environmental developments. The “First Diaspora Forum of OTS” was held in Baku in June 2013. The Turkic Speaking diaspora organizations came together across the world. Moreover, the Secretariat also coordinated the Parties’ discussions about the “Diaspora Joint Activity Plan of the OTS for 2023. This study will focus on the importance of diasporas and intercultural dialogue in the evolution of the Organization of the Turkic States.

Keywords: Organization of Turkic States, Diasporas, Intercultural Dialogue, New Regionalization

---

⁷⁴ Prof. Dr. Çağla Gül Yesevi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İİBF Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanlığıdır. c.yesevi@iku.edu.tr

TÜRK HALKLARINDA MODERN ANMA KÜLTÜRLERİ VE KİMLİK SORUNU

Prof. Dr. Mehmet HACISALİHOĞLU⁷⁵

ÖZET

Modern anma kültürü uluslaşma sürecinin önemli bileşenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Ulusal kimlik oluşumunda “Biz” ve “Öteki”nin inşasında anma gelenekleri ve törenlerinin özel bir yeri vardır. Bu gelenekler ve törenler her ülkenin veya toplumun siyasi tercihlerine ve kimlik oluşturmadaki önceliklerine göre şekillendirilir. Türk dünyasında kültürel ortaklıkların güçlendirilmesi bakımından anma kültürlerinin durumu nasıldır? Ortak bir kimliğe hizmet eden ortak anmalar mevcut mudur? Birbirine zıt veya birbiriyle rekabet eden ve birbirini ötekileştirmeye hizmet eden anma gelenekleri mevcut mudur? Bu bildiride bu konu tartışılmaya çalışılacaktır.

Çok geniş bir coğrafyaya (Avrasya coğrafyasına) yayılmış olan Türk dünyasına mensup toplulukların genellikle birbirinden bağımsız, farklı tarihsel ve siyasi şartlarda oluşmuş anma kültürleri mevcuttur. Tarihsel süreçler bakımından incelendiğinde Eski Sovyet coğrafyasındaki tarihsel süreçler ile Eski Osmanlı coğrafyasındaki tarihsel süreçler arasında büyük farklar vardır. Bu anma kültürleri statik olmayıp değişen konjonktüre göre farklılaşabilmektedir. Bildiride ele alınacak sorulardan biri de bu farklı anma gelenek ve kültürlerinin aralarında bir ilişkinin bulunup bulunmadığıdır. Örneğin ortak anma mekanları, anıtlar, edebi ve sanatsal eserler mevcut mudur? Ortak bir anma kültürü oluşturmak için girişimler var mıdır?

Konunun diğer önemli yönü tarihsel hafıza ve tarih yazımı meselesidir. Belli başlı tarihsel olaylar, mekanlar ve kişiliklerle ilgili nasıl bir algı mevcuttur? Ortaklıkların vurgulanması amacıyla ne tür çalışmalar yapılmaktadır?

Bu tür sorulara değinilerek Türk dünyasında ortak bir anma kültürü oluşturma girişimleri genel hatlarıyla değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk dünyası, tarih yazımı, kimlik, anma kültürü, imaj

---

⁷⁵ Münih Ludwig Maximilian Üniversitesi Yakın ve Ortadoğu Enstitüsü Türkoloji Bölüm Başkan Vekili (Yıldız Teknik Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi)

MODERN MEMORIAL CULTURES AND IDENTITY ISSUES IN TURKIC SOCIETIES

Prof. Dr. Mehmet HACISALİHOĞLU⁷⁶

ABSTRACT

Modern commemoration culture is an important component of the nation-building process. In the construction of national identity, memorial traditions and ceremonies play a special role in shaping the notions of "Us" and "Other." These traditions and ceremonies are shaped according to the political preferences and identity priorities of each country or society. In the Turkic world, how do commemoration cultures stand in terms of strengthening cultural commonalities? Are there common commemorations that serve to the emergence of a common identity? Do commemorative traditions exist that are conflicting, competitive, and contribute to the alienation of one another? This paper aims to discuss these issues.

Within the vast geography of the Turkic world (Eurasian geography), communities belonging to Turkic societies often have independent commemoration cultures that have developed under different historical and political conditions. When examined in terms of historical processes, there are significant differences between the historical processes in the former Soviet geography and those in the former Ottoman geography. These commemoration cultures are not static and can vary depending on changing circumstances. One of the questions to be addressed in this paper is whether there is a relationship between these different commemorative traditions and cultures. For example, are there common commemorative spaces, monuments, literary and artistic works? Are there initiatives to create a common commemoration culture?

Another important aspect of the topic is the issue of historical memory and historiography. How is the perception regarding significant historical events, places, and figures among different Turkic societies? What kind of efforts are made to emphasize commonalities? By addressing these questions, this paper will attempt to evaluate the attempts to create a common commemoration culture in the Turkic world, outlining the general aspects.

Keywords: Turkic world, historiography, identity, memorial culture, image

---

⁷⁶ Ludwig Maximilians University of Munich, Institute of Near and Middle Eastern Studies, Deputy Chair of Turkish Studies (Yıldız Technical University-Istanbul, Department of Political Science and International Relations)

TOPRAĞIN ALTINDAN BİRLİKTELİĞİN İNŞASINDA BİR DİSİPLİN OLARAK ARKEOLOJİ

Şenol DURGUN⁷⁷

ÖZET

Sovyetler Birliği'nin çözülmesi sonrası Orta Asya ve Kafkasya bölgesinde bağımsız Türk Cumhuriyetleri kuruldu. Bu devletler, bağımsızlık sonrası yeniden yapılanma ve edinmiş olduğu konumunu korumak için çeşitli arayışlara yöneldi. Bu durumu fırsata çevirmek isteyen Batılı büyük güçler olduğu gibi, bölgede tekrar hakimiyetini tesis etmeye çalışan Rusya Federasyonu ile süper güç olma yolundaki Çin Halk Cumhuriyeti de bağımsızlığını kazanan Türk cumhuriyetlerini kendi nüfuz alanlarına dahil etme arayışına girişti. Türkiye post-Sovyet sonrası dönemde bölge ülkeleri ile yakın temas içinde olmaya gayret etmiş ve etmeye devam etmektedir. Zaten Sovyetler Birliği'nin çözülmesi sonrası bağımsızlığını elde eden Türk Cumhuriyetlerini ilk tanıyan ülke Türkiye oldu. Türkiye bu ülkelerle kökensel ve tarihsel nedenlerle yakın ilişkiler kurmaya; siyasi, hukuki, iktisadi alanlarda ilişkiler geliştirmeye ve çeşitli ulus üstü teşkilatlar içinde birlikte olmaya veya birliktelikler oluşturmaya çalışmaktadır. Ancak birliktelik oluşturmak çok boyutlu, meşakkatli bir iştir. Bu konuda yapılan teşebbüsler önemli olmakla beraber, devamlı güçlendirilmesi gerekmektedir. Çok geniş bir coğrafyaya dağılmış ve uzun yıllar ayrı kalmış olan Türk topluluklarının arasında gönül birlikteliğinin kurulması, bu bilincin tesisi; siyasi, hukuki, iktisadi vs gibi ortaklık kurma ilişkilerinden daha kalıcı sonuçlar doğuracaktır. Bu çalışmada, uzun yıllar ayrı düşmüş kökeni bir halkların unutturulan hafızasının canlandırılarak gönül birlikteliğinin tesisi için Arkeoloji disiplininin önemli rol oynayacağına dikkat çekmek istiyoruz. Çalışmamızın ana hareket noktası, Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıç yıllarında uluslaşmak, ulusal kültür inşa etmek için arkeolojiye verilen rolün farklı bir halinin Sovyetler Birliği sonrası Türk Dünyası'nın birliği ve gönül birlikteliğinin inşası için etkili olacağıdır. Bu şekilde, yani arkeoloji sayesinde, Türk dünyasının asli coğrafyası belirlenebileceği gibi ortak kültürel hafızası da canlandırılmış olacaktır. Ancak bunun için mevcut arkeolojik yaklaşımın mantalitesinin değiştirilmesi ve bu konuda bir mantalite ortaklığının inşası önem kazanmaktadır. Bu durum Türkiye açısından olduğu gibi Türk cumhuriyetlerindeki arkeoloji mantalitesi için de geçerli olmakta ve bu konuda anlayış birlikteliğine geçiş için çalışmaların hızlandırılması aciliyet kazanmaktadır. Bu çalışmada, ortak bir kültürel hafızanın oluşturulmasında tarih boyunca coğrafi havzamız olan toprakların altından kültürün devşirilmesi için, Türkiye'de Arkeoloji disiplininin ortaya çıkışından günümüze takip ettiği anlayış seyrini vererek, Türk Dünyası ile ortak bir kültür edinme bağlamında Arkeoloji disiplininin sahip olması gereken yaklaşımı ele almayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arkeoloji, Türk Dünyası, Türk Tarih Tezi, Mavi Anadoluculuk, Teorik Boşluk

⁷⁷ İstanbul Gelişim Üniversitesi, İİSBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

ARCHEOLOGY AS A DISCIPLINE IN THE BUILDING OF UNITY FROM BELOW GROUND

Şenol DURGUN⁷⁸

After the dissolution of the Soviet Union, the Turkic Republics gained their independence in Central Asia and the Caucasus. These states had turned to various quests for post-independence restructuring and to preserve the position they had acquired. There were Western great powers who wanted to turn this situation into an opportunity, as well as the Russian Federation, which was trying to re-establish its dominance in the region, and the People's Republic of China, which was on the way to becoming a superpower, and sought to include the Turkish republics, which gained independence, into their spheres of influence. In the post-Soviet period, Türkiye has tried and continues to be in close contact with the countries of the region. Türkiye was the first country to recognize the Turkic Republics, which gained independence after the dissolution of the Soviet Union. Türkiye aims to establish close relations with these countries for origin and historical reasons; It tries to develop relations in political, legal and economic fields and to be together or to form associations within various supranational organizations. However, co-creation is a multidimensional and arduous task. Although the attempts made in this regard are important, they need to be continuously strengthened. Establishing the unity of heart among the Turkish communities scattered over a wide geography and separated for many years, the establishment of this awareness; political, legal, economic, etc. will result in more permanent results than establishing partnership relations. In this study, we would like to draw attention to the fact that the discipline of Archeology will play an important role in the establishment of the unity of the heart by reviving the forgotten memory of a people whose origins have been separated for many years. The main starting point of our study is that the role given to Archeology in the early years of the Republic of Türkiye for becoming a nation and build a national culture can be given a different function in terms of the unity of the Turkish World after the Soviet Union and will be effective in the construction of the unity of the heart. In this way, thanks to archeology, the original geography of the Turkish world will be determined as well as its common cultural memory will be revived. However, for this, it is important to change the mentality of the existing Archeological approach and to build a mentality partnership in this regard. This situation is valid for the archeology mentality in the Turkic republics as well as for Turkey, and it is urgent to accelerate the studies for the transition to a unity of understanding on this issue. This study aims to address the approach that the discipline of Archeology should have in the context of acquiring a common culture with the Turkish World, by giving the course of understanding that the discipline of Archeology has followed from the emergence of the discipline of Archeology in Turkey to the present, in order to collect the culture from under the lands that have been our geographical basin throughout history in the creation of a common cultural memory.

Keywords: Archeology, Turkish World, Turkish History Thesis, Blue Anatolianism, Theoretical Gap

---

⁷⁸ İstanbul Gelişim Üniversitesi, İİSBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

TÜRK DÜNYASININ HARİKALARINI BİRLEŞTİRMEK: TÜRKİYE'NİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM MACERASI VE ORTA ASYA ÜLKELERİ İLE ORTAKLIK FIRSATLARI

Halil Burak SAKAL⁷⁹

ÖZET

Türkiye'nin de bir parçası olduğu Akdeniz havzası, dünyanın en popüler turizm destinasyonlarından biridir. Akdeniz ülkelerinin doğal ve kültürel varlıkları milyonlarca turisti çekip eşsiz deneyimler sunarken, turist sayısı arttıkça bu varlıklar aşırı kalabalıklaşma ve aşırı sömürü tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu nedenle, uluslararası kabul görmüş sürdürülebilir turizm standartları ve en iyi uygulamalar, Türkiye, İspanya, İtalya ve Yunanistan gibi Akdeniz ülkelerinin destinasyon yönetim organları tarafından benimsenmektedir. Bunlar arasında Türkiye, Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi'nin desteğiyle ulusal Sürdürülebilir Turizm Programı'nı uygulamaya koyarak büyük bir adım atmış ve küresel sürdürülebilir turizm kriterlerini 2030 yılına kadar ülkedeki tüm konaklama tesisleri için zorunlu hale getirmiştir. Türkiye'nin Orta Asya ülkeleriyle olan kültürel, tarihi, ekonomik ve insani bağları ile iddialı ulusal program deneyimi, bölge ülkeleriyle gelecekteki işbirliği için bir model ve temel oluşturma potansiyeli sunmaktadır. Özellikle Kırgızistan'ın doğa ve kültür temelli turizm potansiyeli ve ülkenin turizm endüstrisini uluslararası paydaşlarla işbirliği içinde sürdürülebilir bir şekilde geliştirme isteği, Türkiye ile bölge ülkeleri arasında ikili ilişkilerin ve bilgi paylaşımının geliştirilmesi için eşsiz fırsatlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: kalkınma, Kırgızistan, dayanıklılık, ortaklık, bilgi paylaşımı

MANAS
FORUMU

⁷⁹ Doçent Doktor, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Kapadokya Üniversitesi, Nevşehir, Türkiye

HARMONIZING THE MARVELS OF THE TURKIC WORLD: TURKIYE'S SUSTAINABLE TOURISM ODYSSEY AND PARTNERSHIPS OPPORTUNITIES WITH CENTRAL ASIAN COUNTRIES

Halil Burak SAKAL⁸⁰

ABSTRACT

The Mediterranean basin, of which Turkiye is a part, is one of the most popular tourist destinations. While natural and cultural assets of the Mediterranean countries attract millions of tourists and offer unique experiences, these assets are in danger of overcrowding and over exploitation as the number of tourists increases. Therefore, internationally accepted sustainable tourism standards and best practices are being embraced by the destination management bodies of the Mediterranean countries, such as Turkiye, Spain, Italy and Greece. Among them, Turkiye took a great leap forward by introducing the national Sustainable Tourism Program with the support of the Global Sustainable Tourism Council, and made the global sustainable tourism criteria compulsory for all accommodation facilities in the country until 2030. Turkiye's cultural, historical, economic and humanitarian ties with Central Asian countries along with its experience with the ambitious national program can be a model and a base for future cooperation with the countries in the region. In particular, Kyrgyzstan's nature and culture based tourism potential and the country's willingness to develop tourism industry in a sustainable manner in cooperation with international stakeholders offer unique opportunities for developing bilateral relations and knowledge sharing between Turkiye and the countries in the region.

Keywords: development, Kyrgyzstan, resilience, partnership, knowledge sharing

MANAS
FORUMU

---

⁸⁰ Associate Professor, Political Science and International Relations Department, Cappadocia University, Nevsehir, Turkiye

TÜRKİYE VE ORTA ASYA'DA UYGULANAN DİL VE DİN POLİTİKALARININ GENEL BİR ANALİZİ: TURAN JEOKÜLTÜRÜNÜN GELECEĞİNE YÖNELİK TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NA BİR TEKLİF

Dr. Cafer Talha ŞEKER⁸¹

ÖZET

20. yüzyılın ilk yarısı iki büyük dünya savaşına sahne olduğu gibi 11 Eylül şiddet olaylarından itibaren 21. yüzyılın ilk yarısı da bölgesel savaşlarla başladı. Henüz ilk çeyreğini doldurmadığımız bu yüzyılda eski Osmanlı (Türk) coğrafyasının Arap ülkeleri ve eski Sovyet coğrafyasının Slav bölgeleri büyük çatışmalara ev sahipliği yapmaktadır. Küresel jeopolitikte çatışmalar giderek artarken Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) hem jeopolitik hem de jeokültür üzerinden pek çok ülkeyi bir araya getirmektedir. Avrupa sınırından Çin sınırına uzanan bir coğrafyada birbirine komşu olan bu ülkelerin sahip olduğu ortak değerler, özellikle ortak dil ve ortak din anlayışı, 21.yüzyılda bu ülkelerin geleceği için hayati önem arz etmektedir. Bu çalışma, genel olarak Turan diye de ifade edilen Orta Asya coğrafyasının tarihi birikimini dil ve din üzerinden genel hatlarıyla inceleyip bir özet çıkarırken bugünkü TDT ülkelerine gelecek için bir teklif sunmayı hedeflemektedir. Önce kısaca TDT üyesi ülkelerin 20. yüzyılda uygulanan dil ve din politikaları kısaca ele alınacaktır. Akabinde 21. yüzyılın getirdiği değişimle birlikte TDT coğrafyasında ortak dil ve din anlayışının önemine yer verilecektir. Çalışmanın içeriğinde elde edilen tespitler TDT ile ortak dil hedefi için çalışan Türk Dil Kurumu'na da bir teklif olacaktır. Bu çalışmada "ortak dil" ile kastedilen alfabe ve kelimelerin kullanım tarzı olacaktır. Bunun yanı sıra "ortak din anlayışı" ile kastedilen Turan jeokültüründe birleştirici özelliğe sahip Maturidilik ve bunu besleyen tarihi şahsiyetlerin son yıllarda bu coğrafyada ilgi gören mirasıdır. Bu ortak din anlayışının Anadolu'dan Orta Asya'ya uzanan bir coğrafyayı, küresel akıma dönüşen bir takım köktendinci propagandalar yahut din istismarcılığı yapan akımlara karşı koruyacağı varsayılmaktadır. Bu din anlayışı için bu çalışmada kısaca yer verilen belli başlı bazı isimler ise Kazakistan'da Hoca Ahmet Yesevi, Kırgızistan'da Osman Uşi, Özbekistan'da İmam Maturidi ve Nakşibendiyye mektebi, Tacikistan'da Mevlana Yakub Çerhi ve Türkmenistan'da Yusuf Hemedani gibi tarihi şahsiyetler olacaktır. TDT ülkeleri, 20. yüzyıldan çıkardığı ortak tecrübeyi 21. yüzyılda ortak gelecek için jeokültürel işbirliğiyle kullanabilir.

Anahtar Kelimeler: TDT, Turan, jeokültür, ortak dil, dil politikası, ortak din anlayışı.

⁸¹ İstanbul Ticaret Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Dr. Öğretim Üyesi; ctseker@ticaret.edu.tr; orcid.org/0000-0002-9136-3258.

A GENERAL ANALYSIS OF LANGUAGE AND RELIGION POLICIES IMPLEMENTED IN TÜRKIYE AND CENTRAL ASIA: A PROPOSAL FOR THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES FOR THE FUTURE OF A TURANIAN GEOCULTURE

Dr. Cafer Talha ŞEKER⁸²

ABSTRACT

As the first half of the 20th century witnessed two major world wars, the first half of the 21st century began with regional wars after the violent events of September 11. In this century, the first quarter of which we have not yet completed, the Arab countries of the former Ottoman (Turkish) geography and the Slavic regions of the former Soviet geography have been hosting major conflicts. While such conflicts are increasing in global geopolitics, the Organization of Turkic States (OTS) have brought together many countries through both geopolitics and geoculture. The common values of these neighboring countries in a geography stretching from the European border to the Chinese border, especially the common language and common understanding of religion, are of vital importance for the future of these countries in the 21st century. This study aims at presenting a proposal for the future of OTS countries while examining and summarizing the historical accumulation of the Central Asian geography, which is also referred to as Turan, in terms of language and religion. First, the language and religion policies of OTS member countries implemented in the 20th century will briefly be handled. Subsequently, with the changes brought by the 21st century, the importance of common language and religious understanding in the OTS geography will be emphasized. The findings obtained during this study will also be a proposal to the Turkish Language Association, which works with OTS for a common language goal. In this study, what is meant by "common language" is about the way the alphabet and words are used. Addition to that, what is meant by "common religious understanding" is Maturidi understanding, which has a unifying feature in the Turanian geoculture, and the legacy of the historical figures that strengthened it, which also has attracted attention in this geography in recent years. It is assumed that this common understanding of religion will protect a geography extending from Asia Minor to Central Asia against some fundamentalist propaganda or religious exploitation movements that have turned into a global trend. Some certain historical names briefly included in this study for this understanding of religion will be figures such as Hodja Ahmet Yesevi in Kazakhstan, Osman Uşi in Kyrgyzstan, Imam Maturidi and Nakşibendiyye school in Uzbekistan, Mevlana Yakub Çerhi in Tajikistan and Yusuf Hemedani in Turkmenistan. OTS countries have the potential to use the common experience, which they gained from the 20th century, through geocultural cooperation for a common future in the 21st century.

Keywords: TDT, Turan, geoculture, common language, language policy, common understanding of religion.

---

⁸² Faculty member of Political Science and International Relations at Istanbul Ticaret University; ctseker@ticaret.edu.tr; orcid.org/0000-0002-9136-3258.

ORTA ASYA ve TÜRKİSTAN KAVRAMLARINI YENİDEN DÜŞÜNMEK

Esra SEZER*

ÖZET

Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan'ı içine alan bölge geçmişten günümüze kadar olan süreçte birbirinden farklı şekillerde adlandırılmıştır. Yüzyıllardır Türkistan olarak bilinen bu topraklar, günümüzde emperyal bir bakış açısıyla oluşturulan “Orta Asya (Central Asia)” adı ile anılmaktadır. İlk kez 1843 yılında kullanılan bu kavramın, bölgeyi sahip olduğu coğrafi özellikler hasebiyle Asya kıtası içerisinde ayrı bir bölge olarak değerlendirilme ihtiyacından doğduğu düşünülmektedir. 1924 yılına kadar resmi yazışmalarda dahi Türkistan kavramının kullanılmasında herhangi bir sakınca görmeyen Ruslar, 1924 yılından 1990'lara kadar olan süreçte Türkistan'ı, “Srednja Azija i Kazakistan (Orta Asya ve Kazakistan)”, Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte ise “Zentralnaya Aziya (Merkezi Asya-Orta Asya)” olarak adlandırmışlardır. Hiç şüphesiz bölgenin adının değiştirilmesinin altında yatan asıl amaç “Türklerin yaşadığı yer” anlamına gelen Türkistan kavramını ortadan kaldırarak Türklük bilincinin önüne geçmektir.

Bu çalışmanın konusu, Orta Asya ve Türkistan kavramlarını yeniden ele almak ve her iki kavramın taşıdığı anlamları irdelemektir. Çalışmanın amacı, yapay bir kavram olan ve emperyal bir bakış açısı ile oluşturulan Orta Asya kavramının yerine Türkistan kavramının kullanımının daha doğru olacağını ortaya koymak ve bu konuda bir farkındalık yaratmaktır. Buradan hareketle çalışmada, Türkistan bölgesinin sınırları ve bölgenin dönemlere göre farklı adlandırmalarına değinildikten sonra Orta Asya ile Türkistan kavramları merceğe altına alınacak, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde yer alan yüksek lisans ve doktora tezleri ile TR Dizin Sosyal ve Beşeri Bilimler Veritabanı'nda (SBBV) yer alan makaleler incelenerek yapılan araştırma ile söz konusu kavramların yazında nasıl karşılık bulduğuna değinilecektir.

Anahtar Kelime: Orta Asya, Türkistan, Srednyaya Azija i Kazakistan, Zentralnaya Aziya, Türkistan Genel Valiliği

---

* Doktora Adayı, Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, YÖK 100/2000 Uluslararası Güvenlik ve Terör Bursiyeri, E-mail: esrasezer@trakya.edu.tr, ORCID No: 0000-0000-5433-1783.

RETHINKING THE CONCEPTS OF CENTRAL ASIA AND TURKESTAN

Esra SEZER*

ABSTRACT

The region, which includes Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Tajikistan and Turkmenistan, has been named in different ways from past to present. These lands, known as Turkestan for centuries, are today known as “*Central Asia*”, which was created from an imperial perspective. It is thought that this concept, which was first used in 1843, arose from the need to consider the region as a separate region within the Asian continent due to its geographical features. Russians did not see any harm in using the concept of Turkestan even in official correspondence until 1924. From 1924 to the 1990s, Russians called Turkestan “*Srednja Azija i Kazakhstan (Central Asia and Kazakhstan)*”, and after the collapse of the Soviet Union, they called it “*Zentralnaya Aziya (Central Asia)*”. Undoubtedly, the main purpose behind changing the name of the region is to prevent awareness of Turkishness by eliminating the concept of Turkestan, which means “*the place where Turks live*”.

The subject of this study is to reconsider the concepts of Central Asia and Turkestan and to examine the meanings of both concepts. The aim of the study is to demonstrate that it would be more accurate to use the Turkestan concept instead of the Central Asia concept, which is an artificial concept and created with an imperial perspective, and to raise awareness on this issue. Based on this, in the study, after mentioning the borders of the Turkestan region and the different naming of the region according to periods, the concepts of Central Asia and Turkestan will be examined. The master's and doctoral theses in the National Thesis Center of the Council of Higher Education and the articles in TR Index Social and Humanities Database (SBBV) will be analyzed and how the concepts in question are reflected in the literature will be discussed.

Key Words: Central Asia, Turkestan, Srednja Azija i Kazakhstan, Zentralnaya Aziya, Turkestan Governorship

---

* Doktora Adayı, Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, YÖK 100/2000 Uluslararası Güvenlik ve Terör Bursiyeri, E-mail: esrasezer@trakya.edu.tr, ORCID No: 0000-0000-5433-1783.

BÖLGESEL GÜVENLİK KOMPLEKSİ TEORİSİ BAĞLAMINDA ORTA ASYA'NIN GÜVENLİK SORUNLARININ ANALİZİ

Prof. Dr. Bilal KARABULUT*

ÖZET

Sosyal bilimler alanında çalışmalar yürüten bilim insanlarının karşılaştıkları ilk sorun alanı “kavramsallaştırma” zorluğudur. Kavramlar olmaksızın soyut düşünebilme yeteneği gelişmemekte ve kuramsal bir çerçeve çizmekte aksaklıklar yaşanmaktadır. Bu bağlamda, herhangi bir konuya girişte, ilgili konunun etimolojik ve kavramsal boyutu, mümkün olduğunca net bir biçimde ortaya konmaya çalışılmalıdır. Uluslararası ilişkiler disiplini içinde sıklıkla kullanılan özgürlük, demokrasi, güç, adalet, hak ve barış gibi olguların üzerinde odaymanın sağlandığı genel bir tanım yapılamamaktadır. Benzer şekilde güvenlik olgusu da üzerinde odayma sağlanamayan kavramlardan biridir. Yine benzer şekilde güvenliğe ilişkin çoğu kavram disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bu çalışmanın temel referans kaynağı olan Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisi de disiplinler arası bir yaklaşım sonucu Kopenhag Güvenlik Çalışmaları Okulu tarafından ortaya konmuştur. Başta coğrafya olmak üzere; uluslararası güvenlik, uluslararası ilişkiler, tarih, ekonomi ve sosyoloji gibi sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinden yararlanılarak şekillendirilen Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisinden bu çalışmada Orta Asya bölgesinin güvenlik sorunları bağlamında istifade edilmiştir. Bu bağlamda çalışmanın ilk bölümünde güvenlik olgusu kavramsal ve kuramsal açıdan incelenmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisi ele alınmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise Orta Asya'daki güvenlik sorunları, Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisi Bağlamında analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Orta Asya, Bölgeselleşme, Bölgesel Güvenlik Kompleksi Teorisi, Kopenhag Okulu.

MANAS
FORUMU

---

* Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, bilal.karabulut@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4751-6165.

ANALYZING THE SECURITY CHALLENGES OF CENTRAL ASIA IN THE CONTEXT OF REGIONAL SECURITY COMPLEX THEORY

Prof. Dr. Bilal KARABULUT*

ABSTRACT

The first problem area faced by scientists working in the field of social sciences is the difficulty of "conceptualization". Without concepts, the ability to think abstractly cannot develop and there are problems in drawing a theoretical framework. In this context, in the introduction to any subject, the etymological and conceptual dimension of the subject should be tried to be revealed as clearly as possible. It is not possible to make a general definition that provides consensus on the concepts such as freedom, democracy, power, justice, rights and peace, which are frequently used in the discipline of international relations. Similarly, the concept of security is one of the concepts on which consensus cannot be achieved. Similarly, most concepts related to security should be handled with an interdisciplinary approach. The Regional Security Complex Theory, which is the main reference source of this study, was put forward by the Copenhagen School of Security Studies as a result of an interdisciplinary approach. Especially geography; In this study, the Regional Security Complex Theory, which has been shaped by using different disciplines of social sciences such as international security, international relations, history, economy and sociology, has been utilized in the context of the security problems of the Central Asian region. In this context, in the first part of the study, the concept of security has been examined conceptually and theoretically. In the second part of the study, the Regional Security Complex Theory is discussed. In the last part of the study, the security problems in Central Asia were analyzed in the context of the Regional Security Complex Theory.

Keywords: Security, Central Asia, Regionalization, Regional Security Complex Theory, Copenhagen School.

MANAS
FORUMU

---

* Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, bilal.karabulut@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4751-6165.

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI ÇERÇEVESİNDE SİYASİ, ASKERİ VE GÜVENLİKLE İLGİLİ İŞ BİRLİĞİ OLANAKLARI

Dr. Cavid VELİYEV⁸³

ÖZET

Türk devletleri arasında 1992 yılından itibaren Türk dilli ülkelerin zirvesi olarak başlayan işbirliği 2009 yılında Nahçıvan anlaşması ile kurumsallaştırarak Türk dilli Ülkelerin İşbirliği Konseyi'ne dönüştü. Ardından 2021 yılında İstanbul'da yapılan 8. Zirve toplantısında Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) adını aldı. Bu dönüşüm sürecini TDT, bölgesel ve küresel gelişmeleri dikkate alarak gerçekleştirdi. Küresel ve bölgesel bazda yaşanan gelişmeler siyaset, güvenlik ve askeri alanlarında üye ülkeler arasında iş birliği olanakları sunmanın ötesinde, söz konusu alanlarda işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Küresel bazda yaşanan lidersizliğin yaratmış olduğu tehlikeli güç boşluğu, bölgeselleşme zorunluluğu ve bunun üye devletlerin coğrafyasında yaratmış olduğu tehditler söz konusu üç alanda işbirliğini zorunlu kılmaktadır.

Üye devletler özellikle Nahçıvan Anlaşması'ndan sonra aşamalı bir şekilde siyasi alanda ikili ilişkileri geliştirmiş liderler zirvesi dışında, dışişleri bakanları ve hatta liderlerin dış politika yardımcılarını düzeyinde ortak toplantılar yaparak derinleştirmiştir. Son dönemlerde küresel ve bölgesel düzeyde yaşanan gelişmeler karşısında ortak tutumlar tarafların ortak dış politika anlayışı benimsediğini ve koordinasyon ortaya koyduğunu göstermektedir. Bugün dünyada ve TDT'nin bölgesinde devam eden gelişmeler bu alanda işbirliğinin üye ülkelerin özellikle toplumun her kesimi tarafından benimsenecek şekilde yazılı metinlere ihtiyacı vardır. Bu anlamda politik alanda ortak dış politika doktrinine ihtiyaç duyulmaktadır ki, bundan sonraki süreçte TDT'ye üye devletler için ortak bir doktrinin benimsenmesi dış politika açısından bir yol haritası olabilir.

Üye ülkelerin istihbarat bakanlarının ve jandarma komutanlarının görüşmeleri üye devletlerin güvenlik politikaları açısından ortak tutumun benimsenmesi yönünde çalışmalar olduğunu göstermektedir. İster küresel düzensizliğin yaşandığı bir dönemde çeşitli tehdit unsurlarına karşı devletlerin tek başına yeterli olmaması üye ülkelerin karşılaştığı dışsal ve içsel tehditlere karşı işbirliğini kalıcı hale getirmesi gerekebilir. Güvenlik alanında işbirliğini kurumsallaştırmak amacıyla terörizm, kaçakçılık, küresel suçlular, göçmenler ve diğer güvenlik tehditlerine karşı ortak koordinasyon kurulu kurulabilir. Bu kurul devamlı çalışmalar yaparak ortak güvenlik tehditleri konusunda üye devletlerin güvenlik birimlerine raporlar sunabilir.

Son dönemlerde dünyadaki belirsizliklerin TDT'nin bölgesine etkilerinin arttığını görmekteyiz ki, bu da askeri işbirliğini zorunlu hale getirmektedir. Karabağ savaşı Azerbaycan ve Türkiye'nin tehditlere karşı profesyonel ordu ve teknoloji işbirliğine hazır olduğunu gösterdi. Nitekim, Karabağ zaferi diğer üye ülkelerde de Türkiye ve Azerbaycan'la askeri işbirliğine ilgi uyandırmıştır. Nitekim, dokuzuncu Semerkant zirvesinde bu alanda işbirliği zirve sonuç bildirisine dahil edilmişti. Bölgede artan tehditleri de dikkate aldığımız zaman üye ülkeler arasında Hızlı Müdahale Birliği'nin kurulması doğru adım olabilir. Böyle bir birlik sınırların korunması ve iç karışıklıkların önlenmesi, taşımacılık ve enerji hatlarının korunmasında aktif rol alabilir.

Kısacası, TDT'nin entegrasyon politikasını benimseyerek bir birliğe dönüşmesi hedefini dikkate aldığımız zaman dünyada ve bölgede yaşanan gelişmelere paralel olarak siyasi, güvenlik ve askeri alanda da bir dönüşümünü tamamlamalıdır. Bu aynı zamanda İstanbul zirvesinde liderlerce kabul edilen Türk Dünyası 2040 Vizyon senedinde de ortaya konulan hedeflerdir.

⁸³ Uluslararası İlişkiler Analizler Merkezi/Bakü

TÜRK DÜNYASI'NIN BÜTÜNLEŞMESİNDE TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN MUHTEMEL ROLÜ: EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ÜZERİNDEN KARŞILAŞTIRMALI BİR DEĞERLENDİRME

Esmâ ÖZDAŞLI⁸⁴, Serkan KEKEVİ⁸⁵

ÖZET

Siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel alanlar başta olmak üzere birçok amaçla kurulan uluslararası örgütler, devletlerin uluslararası alandaki ilişkilerini düzenlemesine ve geliştirmesine imkân sağlamaktadır. Türkiye de dış politika hedeflerine uygun olarak bölgesel, küresel ve işlevsel örgütlerle iş birliği kurmakta, hatta bazı örgütlerin kurulmasına da öncülük etmektedir. Bu örgütler arasında, üye ülkelerin ortak tarihi ve kültürel mirasa sahip olması nedeniyle daha sıkı bir bütünleşme modelinin kolaylıkla gerçekleştirilebileceği Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) gelmektedir. TDT üye ve gözlemci ülkeler, yaklaşık olarak 1.3 milyar dolarlık bir ekonomik güce, 200 milyona yakın nüfusa, dünyanın en önemli hidrokarbon kaynaklarına sahiptir ve bu haliyle örgüt, küresel bir güç olma yolunda emin adımlarla hızla ilerlemekte ve büyük bir dönüşüm yaşamaktadır.

Günümüzde üye ülkeler arasında çok yönlü iş birliği kurmayı amaçlayan TDT'nin temelini oluşturan 1992 tarihli "Türkçe Konuşan Devlet Başkanları Zirvesi" Sovyetler Birliği'nin yıkılmasıyla bağımsızlığını kazanan Türk Cumhuriyetleri arasındaki tarihi ve kültürel ortaklık temelinde karşılıklı ilişkileri geliştirmeyi hedeflemekteydi. Zaman içinde gerek bölgesel gerekse küresel sistemde yaşanan değişim, TDT'nin daha sıkı ve etkin bir uluslararası örgüt haline gelmesini sağlamıştır. 1992'den 2009'a kadar Türk Dünyası'nın farklı şehirlerinde 8 defa zirve toplantıları düzenlenmiş ve 3 Ekim 2009 tarihli Nahçıvan Zirvesi'nde daimi sekreteryaya oluşturularak Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi yani Türk Keneşi kurulmuştur. 12 Kasım 2021'de İstanbul'da düzenlenen Türk Keneşi Zirvesi'nde örgütün adı Türk Devletleri Teşkilatı olarak değiştirilmiştir. Aynı zirvede kabul edilen "2040 Vizyon Belgesi" ile teşkilatın daha ileri seviyede bir örgütlenme sürecine girildiği; siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel alanlarda daha yakın, bölgesel ve küresel düzeyde ise daha etkin bir örgüt olma hedefi ortaya koyulduğu görülür.

Bu çalışmada, Türk devletleri arasındaki en önemli iş birliği ve bütünleşme modeli olduğunu düşündüğümüz Türk Devletleri Teşkilatı'nın ilerleyen dönemlerde daha sıkı bir yapıya kavuşmasına dair fikirler ve mevcut sorunların çözümüne yönelik öneriler sunulacaktır. Çalışmanın daha somut olarak ortaya konulması için Türkiye'nin de kurucuları arasında yer aldığı, ancak gelen süreçte işlevselliğini yitirmiş bir örgüt olan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın (EİT) başarısız olmasına neden olan sorun alanları tartışılacaktır. Üye ülkeler arasındaki ekonomik ve siyasi rekabet, mevcut sorunlar, diğer bölgesel ve küresel aktörlerin etkileri gibi unsurlar çerçevesinde iki örgüt arasında bir karşılaştırma yapılarak, TDT'nin daha sıkı bir bütünleşme yapısına kavuşması, bölgesel ve küresel düzeyde daha etkin bir oyuncu olması ve üye ve gözlemci üyeler arasında iş birliği alanlarının geliştirilmesine yönelik görüşler sunulacaktır. Çalışmanın teorik kısmı ise uluslararası örgütlerde bütünleşme (entegrasyon) modelleri dikkate alınarak aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Uluslararası Örgütler, Bütünleşme Teorileri, Türk Dünyası.

⁸⁴ Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, ssaracesma@gmail.com

⁸⁵ Doç. Dr., Düzce Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, serkankekevi@duzce.edu.tr

THE POSSIBLE ROLE OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES IN THE INTEGRATION OF THE TURKISH WORLD: A COMPARATIVE EVALUATION THROUGH THE ECONOMIC COOPERATION ORGANIZATION

Esma ÖZDAŞLI⁸⁶, Serkan KEKEVİ⁸⁷

ABSTRACT

International organizations have been established for many purposes, especially in political, economic, military and cultural fields, for enabling states to organize and develop their relations in the international arena. Türkiye also cooperates with regional, global and functional organizations in line with its foreign policy goals, and even pioneers the establishment of some organizations. Among these organizations is the Organization of Turkic States (OTS) where a closer integration model can be easily achieved since the member countries have a common historical and cultural heritage. Member and observer countries have an economic power of approximately 1.3 billion dollars, a population of nearly 200 million, the world's most important hydrocarbon resources, and as such, the organization is taking firm steps towards becoming a global power and is experiencing a major transformation.

The "Turkish-Speaking Heads of State Summit" dated 1992, which formed the basis of OTS that aims to establish multifaceted cooperation between member countries today, aimed to develop mutual relations on the basis of historical and cultural partnership between the Turkic Republics that gained independence after the collapse of the Soviet Union. The change in both the regional and global systems over time has enabled OTS to become a tighter and more effective international organization. From 1992 to 2009, summit meetings were held 8 times in different cities of the Turkic World, and at the Nakhchivan Summit dated October 3, 2009, a permanent secretariat was established and the Cooperation Council of Turkic Speaking States, that is, the Turkic Council, was established. At the Turkic Council Summit held in Istanbul on November 12, 2021, the name of the organization was changed to the Organization of Turkic States. With the "2040 Vision Document" adopted at the same summit, the organization entered a more advanced organizational process. It has been clear that the aim is to become a closer organization in the political, military, economic and cultural fields, and a more effective organization at the regional and global level.

In this study, ideas on how the Organization of Turkic States, which we think is the most important model of cooperation and integration among the Turkish states, will have a tighter structure in the future and suggestions for solving the current problems will be presented. In order to present the study more concretely, the problem areas that caused the failure of the Economic Cooperation Organization (ECO), an organization of which Turkey was among the founders but which has lost its functionality in the current process, will be discussed. By making a comparison between the two organizations within the framework of factors such as economic and political competition between member countries, current problems, and the effects of other regional and global actors, OTS will have a tighter integration structure, become a more effective player at the regional and global level, and its members and observers will be supported. Opinions will be presented regarding the development of areas of cooperation among members. The theoretical part of the study will be explained by taking into account integration models in international organizations.

Keywords: Organization of Turkic States, Organization of Economic Cooperation, International Organizations, Integration Theories, Turkish World.

---

⁸⁶ Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, ssaracesma@gmail.com

⁸⁷ Doç. Dr., Düzce Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, serkankekevi@duzce.edu.tr

MERKEZİ ASYA'DA TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN BÜTÜNLEŞMESİNİN ÇİN, RUSYA, ABD VE AB'YE YANSIMALARI

Burulkan PALA*

ÖZET

Bu bildiri, Merkezi Asya'daki Türk devletlerinin Türk Devletleri Teşkilatı ile bütünleşmesinin Çin, Rusya, ABD ve AB'ye nasıl yansıdığını analiz etmek için hazırlanmıştır. Bildiride, bu doğrultuda söz konusu Çin, Rusya, ABD ve AB ülkelerinde Türk Devletleri Teşkilatı ile ilgili yazılan yansımaları birincil kaynaklardan toplanarak nitel araştırma yöntemi ile analiz etmeye çalışacaktır. Çalışmanın araştırma sorusu, Türk devletlerinin bütünleşmesinin ABD, AB ve özellikle Pekin ve Moskova için ciddi bir tehdit oluşturup oluşturmayacağıdır.

Soğuk Savaş dönemi boyunca Türk Dünyası'nın birbirleriyle iletişim kurlmaları imkânsız olmuştur. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) içerisinde bulunan Merkezi Asya ve Kafkasya'daki Türk devletleri hem birbirleriyle hem de Türk Dünyası'nın önemli aktörü olan Türkiye ile doğrudan ilişki kuramamıştır. SSCB'nin dağılması ile hem uluslararası sistem hem de özellikle Türk Dünyası yeni bir görünüme kavuşmuştur. Dördü Merkezi Asya'da biri Kafkaslar'da olmak üzere altı Türk Dili Konuşan ülke bağımsızlığını ilan etmiştir. Uluslararası sistemin yeni bir döneme girdiği 1990'lı yıllar Türkiye ve bağımsızlığını yeni kazanan Azerbaycan, Kırgızistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Kazakistan için büyük bir heyecanın söz konusu olduğu bir dönem olmuştur.

Azerbaycan'ın Nahçıvan şehrinde gerçekleşen Türk dili konuşan ülkelerin Nahçıvan zirvesine Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Türkiye Cumhurbaşkanı ile Türkmenistan Devlet Başkan Yardımcısı katılmıştır. Zirvenin sonunda, Türkmenistan dışındaki tüm katılımcı Türk devletleri, 3 Ekim 2009 tarihinde Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Keneşi daha sonra Türk Devletleri Teşkilatı) kurulmasına dair Nahçıvan Anlaşması'nı imzalamışlardır. Nahçıvan Anlaşması, imzacı ülkelerde onay sürecinin tamamlanmasının ardından 17 Kasım 2010 tarihinde imzacılar arasında yürürlüğe girmiştir. Türkmenistan tarafsızlık ilkesini gerekçe göstererek Nahçıvan Anlaşmasını imzalamamıştır. Özbekistan'ın Anlaşmaya Katılım Belgesi, Nahçıvan Anlaşması'nın tevdi ülkesi olan Türkiye'ye 14 Eylül 2019'da ulaşmıştır. Özbekistan, 14 Ekim 2019'da tam üye statüsüne kavuşmuştur.

12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Türk Konseyi Sekizinci Zirvesi'nde, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Keneşi) adını Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) olarak değiştirme kararını resmen açıklamasıyla bir dönüm noktasına ulaştı. Bu duyuru, Ankara'nın örgütü uyusuk bir ittifaktan güçlü bir siyasi birliğe dönüştürme arzusunu yansıtıyordu.

İstanbul zirvesi birçok açıdan Türk dünyası için önemli bir dönüm noktası oldu. Üye ve gözlemci devletlere ekonomik ve siyasi destek sunarken, Asya ile Avrupa arasındaki ticaret engellerinin azaltılmasına katkı sağlayacak şekilde Türk devletleri arasında iş birliğinin artırılması önerildi. TDT'nin uzun vadeli planının büyük bir kısmı Türk Dünyası 2040 Vizyonu belgesinde kodlanmıştır. Belgede, Türk örgütünün üye devletlerin kolektif kaynaklarından nasıl yararlanacağı ve küresel sahnede dikkate alınması gereken bir güç haline nasıl geleceği özetlenmektedir.

İstanbul zirvesinden ve TDT'nin kurulmasından sonra 11 Kasım 2022'de Özbekistan'ın Semerkant kentinde düzenlenen son zirvede Türkmenistan, örgütün tam üyesi olarak kabul edildi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) de TDT'nin en yeni gözlemci üyesi oldu. Ayrıca Türk Yatırım Fonu (TYF) kuruldu, amacı küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ'ler)

* Dr. Öğretim üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü

finansman sağlanması yoluyla üye devletlerin ekonomik büyümesini hızlandırmaktır. Bunun yanı sıra TDT ortak bir siyasi duruş sergileme planlarını da yaptı. Üye ülkeler, Afganistan krizi, Kazakistan huzursuzluğu, Azerbaycan-Ermenistan çatışmaları ve Kırgız-Tacik sınır sorunu gibi çeşitli bölgesel meselelere ilişkin ortak bir bakış açısı benimsemiştir. TDT'nin bir diğer önemli hedefi de Trans-Hazar Doğu-Batı-Orta Koridorunu güçlendirerek ve Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi ile birleşerek Türk devletleri arasında lojistik bağlantı kurmaktır. Bu hedef doğrultusunda üye devletler, Pekin'in Merkezi Asya'daki etkisine meydan okuyabilecek kolektif siyasi ve ekonomik nüfuza sahip olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Merkezi Asya, ABD, AB, Rusya, Çin

REFLECTIONS OF THE INTEGRATION OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES IN CENTRAL ASIA ON CHINA, RUSSIA, THE US AND THE EU

Burulkan PALA*

ABSTRACT

This paper is prepared to analyze how the integration of the Turkic states in Central Asia with the Organization of Turkic States is reflected in China, Russia, the US and the EU. In this direction, the paper will try to analyze the reflections written about the Organization of Turkic States in China, Russia, the US and the EU countries by using qualitative research method by collecting primary sources. The research question of the study is whether the integration of Turkic states would pose a serious threat to the US, the EU and especially Beijing and Moscow.

During the Cold War, it was impossible for the Turkic world to communicate with each other. The Turkic states in Central Asia and the Caucasus, which were part of the Union of Soviet Socialist Republics (USSR), were unable to establish direct relations with each other and with Türkiye, which is the major actor of the Turkic World. With the dissolution of the USSR, both the international system and especially the Turkic World have gained a new outlook. Six Turkic-speaking countries, four in Central Asia and one in the Caucasus, declared their independence. The 1990s, when the international system entered a new era, was a period of great excitement for Türkiye and the newly independent Azerbaijan, Kyrgyzstan, Turkmenistan, Uzbekistan and Kazakhstan.

The Nakhchivan Summit of Turkic-speaking countries, which took place in Nakhchivan, Azerbaijan, was attended by the Presidents of Kazakhstan, Kyrgyzstan, Azerbaijan, Türkiye and the Vice President of Turkmenistan. At the end of the summit, all participating Turkic states except Turkmenistan signed the Nakhchivan Agreement on the establishment of the Cooperation Council of Turkic Speaking States (Turkic Council, later the Organization of Turkic States) on 3 October 2009. The Nakhchivan Agreement entered into force between the signatories on November 17, 2010 following the completion of the ratification process in the signatory countries. Turkmenistan did not sign the Nakhchivan Agreement, citing the principle of neutrality. Uzbekistan's Instrument of Accession to the Treaty was received by Turkey, the depositary country of the Nakhchivan Treaty, on September 14, 2019. Uzbekistan became a full member on October 14, 2019.

On 12 November 2021, at the Eighth Summit of the Turkic Council in Istanbul, a milestone was reached when Turkish President Recep Tayyip Erdoğan officially announced the decision to rename the Cooperation Council of Turkic Speaking States (Turkic Council) as the Organization of Turkic States (OTS). The announcement reflected Ankara's desire to transform the organization from a lethargic alliance into a powerful political union.

The Istanbul summit was in many ways an important milestone for the Turkic world. While offering economic and political support to member and observer states, it was proposed to increase cooperation among Turkic states, which would contribute to reducing trade barriers between Asia and Europe. Much of the long-term plan of the OTS is codified in the document Vision of the Turkic World 2040. The document outlines how the Turkic organization will leverage the collective resources of its member states and become a force to be reckoned with on the global stage.

After the Istanbul summit and the establishment of the OTS, Turkmenistan was accepted as a full member of the organization at the last summit held in Samarkand, Uzbekistan on 11

---

* Dr. Öğretim üyesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü

November 2022. The Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) also became the newest observer member of the OTS. The Turkic Investment Fund (TIF) was also established, the aim of which is to accelerate the economic growth of member states through the provision of financing to small and medium-sized enterprises (SMEs). In addition, the OTS made plans to take a common political stance. Member states have adopted a common perspective on various regional issues, such as the Afghanistan crisis, Kazakhstan unrest, Azerbaijan-Armenia conflicts and the Kyrgyz-Tajik border issue. Another important goal of the OTS is to establish logistical connectivity among Turkic states by strengthening the Trans-Caspian East-West-Central Corridor and linking it with China's Belt and Road Initiative. In pursuit of this goal, the member states have the collective political and economic clout to challenge Beijing's influence in Central Asia.

Keywords: Central Asia, USA, EU, Russia, China

TÜRK DEVLETLER TEŞKİLATI'nın ULUSLARARASI ÖRGÜTLER İÇİNDEKİ YERİ ve DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç Dr. Demet Şefika MANGIR⁸⁸

Edilia ABDYKADYROVA⁸⁹

ÖZET

Günümüzde uluslararası örgütler birçok bakımdan ulusal devletlerden daha zayıf olmakla birlikte, kendilerine sağlanan olanaklar ve tanınan yetkilerle karşılaştırıldığında, önemli işler başararak varlıklarını güçlendiren çalışmalar yapmaktadırlar. Bu örgütler arasından uluslararası sistemde önemli konuma sahip olan BM ve onun çatısı altında oluşmuş diğer kurum ve ajanslar, AB, ASEAN vs. gibi bölgesel örgütler de örnek olarak öne çıkabilir. Bu devlet dışı aktörler günümüzde, üye ülkeler arasındaki işbirliğini artırmayı ve küresel sorunlarla mücadele etmeyi amaçlayan hayati bir rol oynarlar. Bunların yanında Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkiye'nin üye olduğu Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) de dikkat çekmektedir. Bu örgüt, Türk kökenli ülkeler arasındaki tarih, dil, kültür, ticaret, ekonomi, ulaşım, enerji, çevre ve güvenlik gibi birçok alanda işbirliğini artırmayı ve ortak hedeflere ulaşmayı amaçlamaktadır. TDT, Türk kültürüne sahip ülkeler arasında ticaret, yatırım, kültürel değişim ve yatırımı artıran bir platform olarak Asya'nın ve Avrupa'nın arasında köprü görevi görürken uluslararası örgütler içindeki yeri ve rolü oldukça önemlidir. Bu makale, Türk Devletleri Teşkilatı'nın uluslararası örgütler içindeki yeri, işlevleri, başarısı ve eleştirileri hakkında ayrıntılı bir değerlendirme sunacaktır. Bu çerçevede uluslararası örgütlerin tanımı, sınıflandırılması, gelişimi ve ilgili kuramsal yaklaşımlarının açıklanmasının yanında TDT'nin oluşum süreci, faaliyet ve amaçları üzerinde durularak uluslararası örgütler kapsamında uluslararası sistemdeki yeri ve onu etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Örgütler, Türk Devletler Teşkilatı, İşbirlik, Uluslararası Sistem, Bölgeselleşme

MANAS FORUMU

⁸⁸ T.C. Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, demetacar@selcuk.edu.tr

⁸⁹ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Araştırma Görevlisi, T.C. Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü Doktora Öğrencisi, ediliya.abdikadirova@manas.edu.kg

THE PLACE OF THE ORGANIZATION OF TURKIC STATES WITHIN INTERNATIONAL ORGANIZATIONS AND ITS ASSESSMENT

Assoc. Prof. Demet Şefika MANGIR⁹⁰

Ediliia ABDYKADYROVA⁹¹

ABSTRACT

Nowadays, international organizations are weaker than national states in many respects, but compared to the opportunities and powers granted to them, by implementing important activities, they strengthen their assets and position. The UN, which occupies an important position in the international system, and its other institutions and agencies, such regional organizations as the EU, ASEAN, etc. can stand out as examples. These non-state actors play a vital role, aiming to increase cooperation between member states and fight against global threats and issues. Among these organizations, the Organization of Turkic States (OTS), whose members are Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan and Turkey, also attracts attention. This organization aims to increase cooperation between countries of Turkic origin and to achieve common goals in many areas such as history, language, culture, trade, economy, transportation, energy, environment and security. While OTS serves as a bridge between Asia and Europe as a platform that increases trade, investment and cultural exchange between countries with Turkic roots and origins, its place and role within international organizations is very important. This article will provide a detailed assessment of the place and role, functions, successes and criticisms of the OTS within international organizations. In this context, along with examining international organizations in terms of definition, classification, development and related theoretical approaches, this study aims to examine the place of OTS within international organizations and international system as a whole, and the factors influencing it, focusing on the process of formation, activities and goals of the organization.

Keywords: International Organizations, Organization of Turkic States, Cooperation, International System, Regionalization.

---

⁹⁰ T.C. Selcuk University, Department of International Relations, Associate Professor, demetacar@selcuk.edu.tr

⁹¹ Kyrgyz-Turkish Manas University, Department of International Relations , Research Assistant; T.C. Selcuk University, Department of International Relations, PhD candidate, ediliya.abdikadirova@manas.edu.kg

ORTA ASYA ÜLKELERİ VE BÖLGESEL ÖRGÜTLER

Prof. Dr. Nasuh USLU⁹²

ÖZET

Orta Asya ülkeleri bağımsızlıklarını kazandıktan sonra kendi aralarında değişik alanlarda birlik oluşturma çabası içine girmişler, ancak özellikle Rusya'nın onları kendi oluşturduğu bölgesel oluşumlara katılma konusunda yönlendirmesiyle bu çabalardan vazgeçmek durumunda kalmışlardır. Bu ülkelerin coğrafi olarak kendilerine yakın iki büyük devlet olan Rusya'nın ve Çin'in öncülük ettiği bölgesel oluşumlardan uzak durmaları gerçekçi bir alternatif olmamıştır. Biri dışında söz konusu oluşumlar içinde yer almayı tercih eden bölge ülkeleri, yeni bağımsızlığını elde etmiş devletler olarak belli faktörlerin etkisi altında kalmış ve oluşumlar içindeki davranış ve politikalarını belli hassasiyetlerin ve ilkelerin etkisi altında şekillendirmişlerdir. Ayrıca Orta Asya ülkeleri bölgesel oluşumlar içinde yer alırken belli ulusal çıkarlarını gerçekleştirme ve belli dış politika hedeflerine ulaşma gayreti içerisinde olmuş ve bu oluşumları kendilerinin iç ve dış politikalarının aracı olarak görmüşlerdir. Orta Asya ülkelerinin bölgesel oluşumlarla ilgili olarak sergiledikleri başka bir davranış, denge politikaları izleyerek zayıflıklarını güce çevirmeye çalışmak olmuştur. Bu çerçevede onların Batılı oluşumlarla bağlantılarına da bakmak gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı Orta Asya ülkelerinin bölgesel oluşumlara katılırken etkisi altında kaldıkları faktörleri ve ilkeleri ortaya koymak, onların bölgesel oluşumlara yönelik hedeflerini ve tutumlarını açıklamak ve izledikleri denge politikalarını analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya, Bölgesel Örgütler, Rusya, Çin

CENTRAL ASIAN COUNTRIES AND REGIONAL ORGANIZATIONS

Prof. Dr. Nasuh USLU⁹³

ABSTRACT

After gaining their independence, the Central Asian countries tried to establish unions among themselves in various fields, but they had to give up these efforts, especially when Russia directed them to join the regional organizations it had created. It was not a realistic alternative for these countries to stay away from the regional structures led by Russia and China, the two big states which are geographically close to them. The countries of the region that preferred to take part in these formations, except for one, were influenced by certain factors as newly independent states and shaped their behavior and policies within the organizations under the influence of certain sensitivities and principles. In addition, while participating in regional organizations, Central Asian countries have endeavored to realize certain national interests and achieve certain foreign policy goals, and have seen these organizations as instruments of their domestic and foreign policies. Another behavior of the Central Asian countries in relation to regional organizations has been to try to turn their weaknesses into strengths by pursuing balancing policies. In this framework, it is also necessary to look at their connections with Western-oriented groupings. The aim of this study is to reveal the factors and principles influencing the Central Asian countries in joining regional organizations, to explain their goals and attitudes towards these organizations, and to analyze the balancing policies pursued by them.

Keywords: Central Asia, Regional Organizations, Russia, China

⁹² Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

⁹³ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

KIRGIZİSTAN DIŞ POLİTİKASINDA TÜRK DEVLETLER TEŞKİLATI İLE İLİŐKLERİ

Doç. Dr. Zakir CHOTAEV⁹⁴

ÖZET

Kırgızistan'ın bağımsızlık döneminde dış poitika alanında farklı boyutlar ve eğilimler var olmasıyla birlikte genel olarak istikrarlı bir gelişimi sağladığı görünmektedir. 1990'lerden başlayarak Bişkek yönetimi Türk Devletlerinin oluşturduğu değişik işbirliği yapıları çerçevesinde aktif bir şekilde katılmakta. Bu yapıların başlangıç döneminde daha çok kültür, eğitim ve ekonomi alanlarında istikrarlı gelişmeler göstermesiyle birlikte 2010'dan itibaren devletlerin başkanlık düzeyinde yoğun faaliyetler sonucunda önemli siyasal işbirliği etkinliklerine ulaşmıştır. Bu eğilim önemli ölçüde uluslararası politika süreçlerinde değişen dinamiklerden etkilenerek Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politika alanında Türk Devletleriyle entegrasyonu önemli öncülük yönü belirlemesinden kaynaklanmaktadır. Öte yandan, Türki Devletler olan Azerbayjan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Türkmenistan ve Macaristan yoğunlaşan Batı ülkeler ve Rusya arasındaki rekabet ortamında kendi aralarında kültürel ve akrabalık bağlarına dayanan alternatif işbirliği alan ve yapılarını geliştirmeye gitmektedir. Kırgızistan küresel rekabet ortamından gelen etkileri hafifletmek ve Orta Asya'nın bölgesel politikasındaki dinamikleri etkilemek amacıyla Türk Devletleri ile iki taraflı ilişkileri yoğunlaştırıp çok taraflı yapılarında etkin işbirliği faaliyetleri yürütmeye çalışmaktadır. Böylece, bugün bu işbirliği faaliyetleri Kırgız dış politikasının önemli öncülük yönü haline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı Kırgızistan'ın Türk Devletleri Teşkilatı'na yönelik dış politikasını inceleyip bunun etkinlik düzeyi, dayanakları ve perspektiflerini belirlemektir. Araştırma çerçevesinde post-sovyet topraklarda Amerikan-Rus rekabeti yoğunlaşınca Bişkek ve Rusya arasındaki ilişkilerin zayıflanması olasılığında Kırgızistan'ın Türk Devletlerle işbirliği faaliyetlerinin yoğunlaşacağı iddiası değerlendirilmektedir.

MANAS
FORUMU

⁹⁴ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

RELATIONS WITH THE ORGANIZATION OF TURKISH STATES IN KYRGYZSTAN'S FOREIGN POLICY

Assoc. Prof. Dr. Zakir CHOTAEV⁹⁵

ABSTRACT

During the independence period of Kyrgyzstan, it seems that Bishkek could achieve a generally stable foreign policy development, despite of its different dimensions and trends. Starting from the 1990s, the Bishkek government has been actively participating to the different cooperation structures established by the Turkic States. Although these structures showed stable developments in the fields of culture, education and economy in the initial period, since 2010 they also have reached important results in political cooperation through the intense activities at the presidential level of the states. This trend stems from the fact that the Republic of Turkey, influenced by the changing dynamics in international policy processes, has determined the integration with the Turkic States as an important priority of its foreign policy. On the other hand, the Turkic States of Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Turkmenistan and Hungary are trying to develop alternative cooperation areas and structures among them based on their cultural and kinship ties during the process of intensified competition between Western countries and Russia. Kyrgyzstan is trying to intensify bilateral relations with the Turkic States and carry out effective cooperation activities in their multilateral structures in order to alleviate the effects of the global competitive environment and influence the dynamics in the regional politics of Central Asia. Thus, today these cooperation activities have become an important priority of Kyrgyz foreign policy. The aim of this study is to examine Kyrgyzstan's foreign policy towards the Organization of Turkic States and to determine its level of effectiveness, bases and perspectives. Within the framework of the research, the claim that Kyrgyzstan's cooperation activities with Turkish States will intensify in case of weakening of relations between Bishkek and Russia as the American-Russian competition intensifies in post-Soviet lands is evaluated.

FORUMU

---

⁹⁵ Kyrgyzstan-Türkiye Manas University

KIRGIZ CUMHURİYETİ MEVZUATININ BİRLEŞTİRİLMESİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE AVRASYA EKONOMİK BİRLİĞİ ANTLAŞMASI'NIN ROLÜ VE ÖNEMİ

Temirbek NURMATOV⁹⁶

ÖZET

Bilimsel makale, Kırgız Cumhuriyeti'nin Avrasya Ekonomik Birliği (EAEU) Antlaşması'na katılımı ışığında mevzuatının birleştirilmesi konularını tartışıyor. Entegrasyon süreçlerine tam ve eşit katılım için üye devletlerin mevzuatlarının EAEU bünyesindeki norm ve ilkelere uygun hale getirilmesi çalışmaları ön plana çıkmaktadır

Anahtar Kelimeler: Birleşme, Entegrasyon, EAEU, Mevzuat, Gümrük Birliği, BDT, EAEU Gümrük Kodu

ROLE AND SIGNIFICANCE OF THE TREATY OF THE EURASIAN ECONOMIC UNION IN THE DEVELOPMENT OF THE UNIFICATION OF LEGISLATION OF THE KYRGYZ REPUBLIC

Temirbek NURMATOV⁹⁷

ABSTRACT

The scientific article discusses the issues of unification of the legislation of the Kyrgyz Republic in the light of its participation in the Eurasian economy union (EAEU) Treaty. For full and equal participation in the integration processes, efforts to bring the legislation of the member states in accordance with the norms and principles within the EAEU come to the fore.

Keywords: Unification, Integration, EAEU, Legislation, Customs Union, CIS, EAEU Customs Code

⁹⁶ Kırgız Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Diplomasi Akademisi Uluslararası İlişkiler ve Hukuk Bölümü, K. Dikambayev, Bişkek, Kırgız Cumhuriyeti

⁹⁷ Department of International Relations and Law, Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs of the Kyrgyz Republic by K. Dikambayev, Bishkek, Kyrgyz Republic

TÜRKİYE’NİN TÜRK DÜNYASINDAKİ ÖNEMİ VE GÜNÜMÜZDEKİ ETKİLERİ

Hikmet ÇİÇEK*

ÖZET

Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Kazakistan ve Türkmenistan’ın yeni bir yüzyılın arifesinde gelen bağımsızlık süreçleri Soğuk Savaş’ın ardından yeni bir dünya sisteminin kuruluşu ile de örtüşüyordu. Türkiye hızla bağımsızlıklarını tanıyarak diplomatik ilişkiler kurduğu soydaş ülkelerle yakın siyasi, iktisadi ve kültürel ilişkiler kurma sürecine girdi. Dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal ve Başbakan Süleyman Demirel Ankara’nın bu yeni Türk devletlerine yönelik aktif dış politikasını desteklediler ve yönettiler. Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi’nin Ankara’da toplanması Türkiye ile yeni Türk devletlerinin siyasi ilişkilerini hızlandıran önemli bir adım oldu. Zirveden kısa süre sonra Cumhurbaşkanı düzeyinde Türkiye’den Orta Asya’ya gerçekleştirilecek ilk resmi ziyaretin çalışmaları başlatılırken, Cumhurbaşkanı Özal’ın Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Kazakistan ve Türkmenistan’ı ziyaret edeceği kapsamlı bir program hazırlandı. 4-15 Nisan 1993 tarihleri arasında gerçekleştirilen Türkistan turunda Cumhurbaşkanı Özal’a devlet adamları ve bürokratlar, iş adamları ve gazetecilerden oluşan bir heyet refakat etti. Özal’ın ardından Cumhurbaşkanı seçilen Süleyman Demirel tarafından Orta Asya ile ilişkiler daha ileri bir seviyeye taşınmıştır. Demirel’in “Adriyatik’ten Çin Seddi’ne Büyük Türk Dünyası” ifadesi, Orta Asya ülkelerini ziyaretinde Türk devletleri arasında birlik oluşturulabileceğini ima etmesi ve Türk Devletlerini Rusya’nın ekonomik nüfuzdan çıkmaya çağırması büyük etki yaratmıştır. Aynı minvalde 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından Ekim 2000 tarihinde yapılan Orta Asya ziyareti ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem’in bir yıl sonraki Orta Asya liderleri ile görüşmesi Özal tarafından başlatılan girişimlerin geliştirilmesi olarak değerlendirilebilir. Asıl dönüşüm 2010’lı yıllar sonra gerçekleşmeye başlamış ve 2021 yılında İstanbul’da düzenlenen 8. Zirve ile birlikte Türk Keneşi Türk Devletleri Teşkilatına dönüştürülmüştür. Bu süre zarfında gerek ağır silah sanayisi gerekse de bölge ülkeleri ile olan ilişkilerin geliştirilmesi doğal olarak Türkiye’nin de konumunu güçlendirmiştir. Bu bildiride geçmişten günümüze Türkiye’nin Türk Dünyasındaki önemine değinilecek ve günümüzdeki etkileri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Turgut Özal, Süleyman Demirel, Recep Tayyip Erdoğan, Bayraktar

---

* Dr. Öğr. Üyesi; Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü 21280 Sur-Diyarbakır/TÜRKİYE. E-posta: hikmetcicek@dicle.edu.tr

THE IMPORTANCE AND IMPACT OF TÜRKİYE IN THE TURKIC WORLD TODAY

Hikmet ÇİÇEK*

ABSTRACT

The independence process of Azerbaijan, Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Kyrgyzstan were consistent with the establishment of new World order. Türkiye quickly recognized their independence and entered into the process of establishing cordial political, economic and cultural relations with these Turkic states. President Turgut Özal and Prime Minister Süleyman Demirel directed Ankara's active policy towards these new Turkic states at that period. The meeting of the Turkic Speaking States Zenith in Ankara was an important step that accelerated the political relations between Türkiye and new Turkic states. Shortly after the zenith, preparations began for the first official visit from Türkiye to Central Asia at the presidential level. Then, comprehensive programme prepared in which President Özal would visit Azerbaijan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Kazakhstan and Turkmenistan. A delegation consisting of statesmen, bureaucrats, businessmen and journalists accompanied President Özal during his Turkistan tour, which took place between 4-15 April 1993. After the Özal's term of Office, the relations between Türkiye and Turkic states were accelerated in the period of President Süleyman Demirel. Demirel's expression "The great Turkic World from the Adriatic Sea to the Great Wall of China" and his call on the Turkish states to get rid of Russia's economic influence had a great impact. The 10. President of Türkiye Ahmed Necdet Sezer's visit in October in 2000 and meeting of Foreign Minister İsmail Cem with some leaders of the states in Central Asia 2011 can be considered as the development of the initiatives after Turgut Özal. The real transformation occurred in the late 2010s. Türk Keneşi was changed as Organisation Turkic States in a conference in 2021. During this period the developments both in heavy industry and the relations with the states in the Central Asia strengthened the Türkiye's position. In this paper, the importance of Türkiye in the Turkic World from past to present will be explained and its effects today will be examined.

Keywords: Türkiye, Turgut Özal, Süleyman Demirel, Recep Tayyip Erdoğan, Bayraktar

---

* Dr. Öğr. Üyesi; Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü 21280 Sur-Diyarbakır/TÜRKİYE. E-posta: hikmetcicek@dicle.edu.tr

INTEGRATION PROCESSES IN THE CONTEXT OF NATIONAL HISTORIES OF CENTRAL ASIA

Sulaimanov JOMART⁹⁸

Bizhigitova KARLYGASH⁹⁹

ABSTRACT

The article analyzes the approaches and principles of thinking used to create national stories in the countries of Central Asia. The authors show that the principles of constructing history are a reflection of the mechanisms of formation of integration processes in the region.

Integration and cooperation of the Central Asian countries into a single regional system is a requirement of the time. The need for unification is due to objective and natural reasons. The region has a long and common history, culture, similar economic structure, stable and interdependent infrastructure. Objective conditions dictate the need for integration of the Central Asian countries. Such an association can bring multiple preferences and benefits for all countries. As a result of cooperation, a single region with an area of about 3 million square kilometers, a population of about 80 million people, and a total GDP of over \$ 300 billion will be formed. The region will become an attractive and self-sufficient market for investors. These benefits are being realized by all experts and leaders of Central Asian countries, and many proposals for integration and cooperation are being made at various international venues and meetings. However, it must be recognized that all these ideas remain at the level of declarations. What is the reason for this situation?

Today, a paradoxical situation has developed in the region, all parties to this process are aware of the vital necessity and need for integration of all countries, all participants understand the enormous benefits of these steps. However, the measures taken do not meet the requirements dictated by the interests of the peoples of Central Asia. This situation is explained by many different reasons and factors. Firstly, these are political reasons, almost all countries in the region have a fairly rigid political regime focused on sole power. Therefore, the leaders of the Central Asian countries do not have great interests in delegating authority to other structures. Even in their own states, they are maximally focused on the concentration of power and authority. There are also foreign policy and economic reasons that hinder the integration process. At the present stage of development, there is a complex of explicit and implicit reasons that hinder integration and cooperation.

Our research is focused on the analysis of national histories that can help in understanding the mechanisms of the formation of disintegration trends. After the independence of the Central Asian countries, history becomes one of the main tools for legitimizing the sovereignty and independence of these countries. The creation and construction of national histories reflected all the processes of integration and disintegration taking place in the socio-political and economic life of the region. All history textbooks in Central Asian countries are focused on proving and substantiating the uniqueness and originality of their own stories. Most specialists strive to show the independence and self-sufficiency of historical processes taking place in their own countries. The creation of national histories is dominated by the desire to divide, to appropriate a thousand-year history that was common and unified for the entire region. All political and state entities that existed in the region are divided by nationality. At the same time, it should be noted that most academics are aware and understand that nation-states are a product of the twentieth century. Thus, such an approach and thinking used by history specialists can be observed in various spheres of duration. Thus, the desire for identity,

---

⁹⁸ Osh State University, Osh, Kyrgyzstan

⁹⁹ University International Business, Almaty, Kazakhstan

self-sufficiency, the desire to show their independence, independence is characteristic not only of historians, but also of public, political and economic figures. Justification of the causes and factors of the current situation is the subject of another study. The task of our research is to show that the use of such approaches in understanding modern reality can affect various spheres of public life. We suggest that the construction of historical concepts is a reflection of the approaches that politicians use in understanding the processes of integration in the region. The analysis of national histories can help in understanding the causes and conditions of integration processes in Central Asia.

Keywords: National history, integration, identity, independence, disintegration

KÜRESEL GÜÇ GEÇİŞİ VE BÖLGESEL GÜÇ DENGESİ ARASINDA TÜRK DÜNYASININ GELECEĞİ

Doç. Dr. Uğur Yasin ASAL¹⁰⁰

ÖZET

Son yıllarda yaşanan jeopolitik krizler, küresel düzeyde yeni bir güç dengesi arayışının işaretçisi konumundadır. Büyük güçler arası rekabetin bir parçası olarak gelişen bu yeni jeopolitik düzlem, bölgesel güç dengelerinin yeniden kurulmasını ve/veya değişimini de beraberinde getirmektedir. ABD-Çin ve ABD-Rusya arasında ortaya çıkan bu jeopolitik rekabet düzeleminin, bölgesel güç dengelerinde yeni ittifak ve arayışları da hızlandırdığı görülmektedir. ABD karşıtlığında artan Rusya ve Çin yaklaşması bunun en somut örneklerindedir.

Karadeniz, Avrupa, Balkanlar ve Akdeniz ekseninde ortaya çıkan bu küresel güç geçişinin, Asya üzerinde farklı bir ittifak sistemini inşa ettiği anlaşılmaktadır. Asya'nın kendine özgü yapısal karakteristiğinin bir parçası olarak gelişen söz konusu ittifakların, ortaklıklar kadar farklılıkları da bünyesinde taşıdığı görülmektedir.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana önemli bir fırsat olarak gelişen Türk dünyasının birlik ideali, yaklaşık 30 yıl sonra gerçeğe dönüşmüştür. Kültürel ve sosyal ortaklıklar temelinde ortaya çıkan bu birlik idealinin, siyasal ve ekonomik boyutlarıyla Türk Devletleri Teşkilatı ile kurumsal olarak derinleşmeye başladığı görülmektedir.

Bu çalışmada söz konusu kurumsal gelişimin küresel rekabetçiliği sağlama adına hangi temel unsurları bünyesinde taşıması gerektiği? Uluslararası kurumsallaşma teorisi ekseninde ele alınacak ve Türk dünyasının geleceğinin inşasında hangi ekonomi politik dinamiklerin öncelikli olarak yerine getirilmesi gerektiği ifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Güç Geçişi, Güç Dengesi, Bölgesel İşbirliği, Türk Dünyası, Türk Devletleri Teşkilatı.

FORUMU

¹⁰⁰ İstanbul Ticaret Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi, e-mail: uyasal@ticaret.edu.tr

THE FUTURE OF THE TURKIC WORLD BETWEEN GLOBAL POWER TRANSITION AND REGIONAL BALANCE OF POWER

Assoc. Prof. Dr. Uğur Yasin ASAL¹⁰¹

ABSTRACT

The geopolitical crises of recent years have signalled the search for a new balance of power at the global level. This new geopolitical plane, which has developed as a part of the competition between the great powers, brings along the re-establishment and/or change of regional power balances. This new geopolitical rivalry between the US-China and the US-Russia has also accelerated new alliances and searches in regional power balances. The growing rapprochement between Russia and China in opposition to the US is one of the most concrete examples of this.

It is understood that this global power transition emerging on the Black Sea, Europe, Balkans and Mediterranean axis has built a different alliance system in Asia. It is seen that these alliances, which have developed as a part of Asia's unique structural characteristics, carry differences as well as commonalities.

The ideal of unity of the Turkic world, which has developed as an important opportunity since the collapse of the Soviet Union, has become a reality after about 30 years. It is seen that this ideal of unity, which emerged on the basis of cultural and social commonalities, started to deepen institutionally with the Organisation of Turkic States with its political and economic dimensions.

In this study, which basic elements should this institutional development carry in order to ensure global competitiveness? It will be discussed on the axis of international institutionalisation theory and it will be stated which political economy dynamics should be prioritised in the construction of the future of the Turkic world.

Keywords: Power Transition, Balance of Power, Regional Cooperation, Turkic World, Organisation of Turkic States.

---

¹⁰¹ Istanbul Ticaret University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Political Science and International Relations, e-mail: uyasal@ticaret.edu.tr

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI'NIN EKONOMİK, FİNANSAL VE TİCARİ ALANLARDA İŞ BİRLİĞİ VE BÜTÜNLEŞME OLANAKLARI: ULUSLARARASI TİCARET PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Tuğçenur EKİNCİ FURTANA¹⁰²

ÖZET

Küreselleşmenin farklı boyutları ve etkileri bazı alanlarda devam ederken, bazı alanlarda bölgesel iş birliği ve entegrasyon ön plana çıkmaktadır. Bölgesel iş birliğinin öne çıktığı en önemli alanlardan bir tanesi de uluslararası ticarettir. Bugün ekonomik gelişmişliğiyle örnek alınan Avrupa, ortak gümrük ve ticaret politikaları adımları ile başlattıkları süreci Avrupa Birliği ile sonuçlandırmıştır. Türk devletleri teşkilatı, Türk dili konuşan ülkeler arasında siyasi, kültürel, ekonomik ve askeri iş birliğini amaçlayan bir oluşumdur. Bu oluşumun üyeleri arasında ekonomik, finansal ve ticari alanlarda iş birliği ve bütünleşme olanakları mevcuttur. Bu olanaklar serbest ticaret anlaşmaları, ortak para birimi ve bölgesel kalkınma projeleri şeklinde somutlaştırılabilir. Bu sayede Türk devletleri teşkilatının üyeleri arasındaki ticaret hacmi artar, fiyat istikrarı sağlanır, altyapı ve insan kaynağı geliştirilir, bölgesel istikrar ve refah sağlanabilir. Gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması için devam eden süreçler olsa da uluslararası ticaret hacmini artırmak için serbest ticaret anlaşmaları ile başlayıp, ekonomik işbirliği için basamaklar zaman içinde çıkılmalıdır. Türk devletleri teşkilatı çatısı altında serbest ticaret anlaşmaları imzalanırsa, gümrük vergileri kaldırılır veya azaltılır, ticaret hacmi artar, rekabet gücü yükselir, fiyat istikrarı sağlanır, yatırım ve turizm teşvik edilir. Türk devletleri teşkilatının üyeleri arasında ortak bir para birimi kullanılırsa döviz kuru riski azalır, döviz masrafları düşer, altyapı ve insan kaynağı geliştirilir, ortak yatırım ve işbirliği imkanları oluşturulur. Türk Devletleri Teşkilatının üyeleri arasında bölgesel kalkınma projeleri geliştirilirse enerji, ulaştırma, tarım, sanayi, eğitim, sağlık gibi alanlarda iş birliğini artırır, bölgesel istikrar ve refah sağlanır. Türk devletleri teşkilatının üyeleri arasında gümrük idareleri düzeyinde iş birliği yapılırsa gümrük işlemleri kolaylaştırılır, kaçakçılık ve sınır ötesi suçlarla mücadele edilir, ticaretin kolaylaştırılması sağlanır. Bu çalışmada, Türk Devletleri Teşkilatı'nın ekonomik entegrasyonu ve uluslararası ticaretinin gelişimine katkı sunmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Entegrasyon, Uluslararası Ticaret, Gümrük Birliği, Ortak Para, Türk Devletler Teşkilatı

¹⁰² İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

COOPERATION AND INTEGRATION POSSIBILITIES OF THE ORGANIZATION OF TURKISH STATES IN ECONOMIC, FINANCIAL AND COMMERCIAL FIELDS: AN EVALUATION FROM THE PERSPECTIVE OF INTERNATIONAL TRADE

Assist. Prof. Dr. Tuğçenur EKİNCİ FURTANA¹⁰³

ABSTRACT

While globalisation's different dimensions and effects continue in some areas, regional cooperation and integration come to the fore in some sizes. One of the most critical areas where regional collaboration comes to the fore is international trade. Today, Europe, which is taken as an example with its economic development, has concluded the process it started with the steps of shared customs and trade policies with the European Union. The organisation of Turkish states is an entity that aims at political, cultural, economic and military cooperation between Turkish-speaking countries. There are opportunities for collaboration and integration in monetary, financial and commercial fields among the members of this organisation. These opportunities can be concretised through free trade agreements, common currency and regional development projects. In this way, the trade volume between the members of the organisation of Turkish states increases, price stability is achieved, infrastructure and human resources are improved, and regional peace and prosperity can be achieved. Although there are ongoing processes to facilitate customs procedures to increase the international trade volume, the steps should be taken over time, starting with free trade agreements and progressing to economic cooperation. Suppose free trade agreements are signed under the umbrella of the organisation of Turkish states. In that case, customs duties will be abolished or reduced, trade volume will increase, competitiveness will increase, price stability will be achieved, and investment and tourism will be encouraged. Suppose a common currency is used among the members of the organisation of Turkish states. In that case, exchange rate risk is reduced, foreign exchange costs are reduced, infrastructure and human resources are improved, and joint investment and cooperation opportunities are created. Suppose regional development projects are developed among the Organization of Turkish States members. In that case, cooperation in areas such as energy, transportation, agriculture, industry, education and health will increase regional stability and prosperity. Suppose collaboration is made between the members of the Turkish states' organisation at the customs administration level. In that case, customs procedures will be facilitated, smuggling and cross-border crimes will be fought, and trade will be facilitated. This study aims to contribute to developing the Organization of Turkish States' economic integration and international trade.

Key Words: Economic Integration, International Trade, Customs Union, Common Currency, Organization of Turkish States

---

¹⁰³ İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

TÜRK CUMHURİYETLERİ'NDE COVID-19 SÜRECİNDE FİNANSAL ENDİŞE VE BORÇLANMA ARASINDA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Aynura TURDALIEVA¹⁰⁴, Raziya ABDIEVA¹⁰⁵

ÖZET

Krediye erişim ve gelişmiş bir finans sektörü, sürdürülebilir büyüme ve sosyal refahın sağlanmasında önemlidir. Finansal kaygılar COVID-19 salgını sonrasında daha da güçlendi. Bu araştırmanın temel amacı finansal kaygıların Türk cumhuriyetlerindeki bireylerin özellikle borçlanma konusundaki finansal davranışlarını nasıl etkilediğini araştırmaktır. Dünya Bankası'nın 2021 yılına ait FINDEX verilerinde aylık faturalar, eğitim ücretleri, sağlık harcamaları ve yaşlılığın getirdiği maliyetlere ilişkin mali kaygıların araştırılması amaçlanmıştır. Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Türkiye ve Özbekistan'a ait verileri logit modelini kullanarak analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, yaşlılık için yeterli paraya sahip olamama, ciddi bir hastalık veya kaza durumunda tıbbi masrafları karşılayamama, okul ücretini veya eğitim ücretini ödeyememe ile ilgili maddi kaygılar ve paranın yetersiz olmayacağı endişelerini ortaya çıkarmıştır. COVID-19 salgınının neden olduğu aksaklık sonucunda ciddi mali sıkıntı yaşamak veya yaşamaya devam etmek, bu ülkelerde borçlanma üzerinde önemli etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: finansal kaygı, borçlanma, finansal davranış, COVID-19, Türk Cumhuriyetleri

RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL WORRYING AND BORROWING DURING COVID-19 IN TURKIC COUNTRIES

Aynura TURDALIEVA¹⁰⁶, Raziya ABDIEVA¹⁰⁷

ABSTRACT

Access to credit and a developed financial sector are essential to achieving sustainable growth and social well-being. Financial worries have become more stronger after Covid-19 pandemic. The main aim of this research to investigate how financial worries influence on financial behavior of individuals in Turkic Countries precisely on borrowing. Financial worries related to monthly bills, education fees, health care expenses, and the costs of old age investigated in the FINDEX data that conducted in 2021 by World Bank. We analyzed data of Azerbaijan, Kyrgyzstan, Kazakhstan, Turkey and Uzbekistan by using logit model. Our results revealed that financial worries about not having enough money for old age, about not being able to pay for medical costs in case of a serious illness or accident, about not being able to pay school fees or fees for education and worries that they will experience, or continue to experience, severe financial hardship as a result of the disruption caused by the COVID-19 pandemic have significant impact on borrowing in these countries.

Keywords: financial worry, borrowing, financial behavior, COVID-19, Turkic countries

¹⁰⁴ Yrd.Doç.Dr. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, aynura.turdaliyeva@manas.edu.kg

¹⁰⁵ Yrd.Doç.Dr. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, raziya.abdieva@manas.edu.kg

¹⁰⁶ Assist. Prof. Dr. Kyrgyz-Turkish Manas University, aynura.turdaliyeva@manas.edu.kg

¹⁰⁷ Assist. Prof. Dr. Kyrgyz-Turkish Manas University, raziya.abdieva@manas.edu.kg

ÖZET

Enerji, küresel boyutta en ortak ihtiyaçken enerji politikaları ağırlıklı olarak ulus devlet düzeyinde kararlaştırılmaktadır. Özellikle 21. yüzyılın hızlanan ivmesinin enerji alanında yarattığı zorunluluklar ve gereksinimler artmaktadır. Ancak enerji kaynaklarının dağılımı, üretimi ve tüketimindeki, ulusal enerji sistemlerindeki farklılıklar kimi zaman çatışmalarda araçsallaştırılırken kimi zaman da iş birliklerinin doğmasına ve hatta derinleşmesine neden olmaktadır. Bu iş birlikleri enerji politikalarının doğasından kaynaklı karmaşık karşılıklı bağımlılıkları da yaratmaktadır. Enerjide karşılıklı bağımlılıkların fonksiyonel hale getirilmesi ise son yıllarda daha çok bölgesel düzeyde görülmeye başlanmıştır. İşte bu noktada teori ve pratikte bölgeselcilik ve bölgeselleşme kapsamında enerji üzerinde durulmaya başlanmış, böylelikle 'enerji bölgeselciliği' kavramı ortaya çıkmıştır. Henüz yeni bir tartışma konusu olmakla birlikte uluslararası ilişkiler, uluslararası politik ekonomi ve coğrafya başta olmak üzere disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınan enerji bölgeselciliğine ilişkin araştırmalar, farklı bölgeselleşme düzeylerinde ortaya çıkan enerji kurumsallaşması ve rejim örnekleri üzerinden geliştirilmektedir.

Dünyada bölgeselcilik ve enerji birbirine yaklaşmaktayken, Türk Dünyası sahasının çok-modlu çatı örgütü olan Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde enerji iş birliğine ilişkin somut adımlar henüz 2021 yılında başlamıştır. Teşkilatın temsil ettiği alanda, üye ve gözlemcileri itibarıyla Hazar ve Orta Asya hidrokarbon kaynakları, Doğu Akdeniz potansiyeli, doğu-batı ve güney-kuzey transitlerde güvenilir ve kısa rotalar yer almaktadır. Kısacası bu saha enerjide üretici, tüketici ve transit aktörler bütünüyken enerji iş birliğinin geç gündeme gelmesinin nedenleri araştırılmaya muhtaç bir konudur. Bununla birlikte Türk Dünyasında enerji bütünleşmesi ve benzeri fikirlerin de öne sürüldüğü görülmektedir. Ancak bu yöndeki çalışmalar daha çok Türk cumhuriyetlerinin enerji potansiyellerinin paylaşılması, ortak yatırımların yapılması, üretim-tüketim-transit üçgeni çerçevesinde ilişkilerin geliştirilmesi gibi hususlara odaklandığı görülmektedir.

Çalışmamızın amacı ise, yeni olmakla birlikte enerji bölgeselciliği literatürünün karşılaştırmalı bölgesel analizlerin de katkısıyla ortaya çıkarmaya başladığı kavramsal çerçeve içinde Türk Devletleri Teşkilatı'nın enerji faaliyetlerini ve vizyonunu incelemektir. Bu kapsamda, bir bölgenin inşa edilmesini, kapsamlı unsurlarını, kendine has dinamiklerini vurgulayarak bölgeselleşme düzeylerini tespit etmeye imkan veren bölgesel (regionness) kavramsal aracı tercih edilerek, 'enerji bölgeseliği'nin neyi ifade edebileceğine ilişkin bir genel çerçeve sunulmaktadır. Ardından Türk Dünyasında enerji bölgeseliği sorgulaması yapılmaktadır. Bu sorgulama Türk Devletleri Teşkilatı'nın enerji faaliyet ve vizyonunu merkeze almakla birlikte, üye ve gözlemciler devletler, enerji şirketleri başta olmak üzere ilgili aktörler arasındaki enerji ilişkilerini de içermektedir. Sonuç olarak Türk Dünyası sahasında ve Teşkilat özelinde belli düzeyde bir enerji bölgeselleşmesinin ve/veya potansiyelinin olup olmadığı tespit edilmektedir. Çalışma başta enerji bölgeselciliği olmak üzere, genel bölgeselcilik literatürü ve bölgesel kavramsal aracı üzerinde temellendirilmiş, ilgili resmi kaynakların yanı sıra enerji alanında ulusal ve uluslararası veri kaynaklarının kullanıldığı betimleyici bir analiz şeklinde hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enerji bölgeselciliği, enerji bölgeseliği, bölgesel analiz, Türk Dünyası, Türk Devletleri Teşkilatı

¹⁰⁸ Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Niğde-Türkiye. E-posta: csahin@ohu.edu.tr

ENERGY REGIONALISM AND ENERGY REGIONNESS: A REVIEW OF TURKIC WORLD

Çiğdem ŞAHİN¹⁰⁹

ABSTRACT

While energy is the most common need on a global scale, energy policies are mainly decided at the nation state level. There are multiple obligations and requirements created by the increasing momentum of the 21st century in the field of energy. However, while differences in the production and consumption of energy resources and national energy systems are sometimes instruments in conflicts, they sometimes lead to the emergence and even deepening of cooperation. These collaborations also create complex interdependencies arising from the nature of energy policies. The functionalization of energy interdependencies has begun to be seen more at the regional level in recent years. At this point, energy began to be emphasized within the scope of regionalism and regionalization in theory and practice, thus the concept of 'energy regionalism' emerged. Although it is still a new topic of discussion, research on energy regionalism, which is handled with an interdisciplinary approach, especially international relations, international political economy, and geography, is developed through examples of energy institutionalization and regimes that emerge at different levels of regionalization.

While regionalism and energy are approaching each other, concrete steps regarding energy cooperation within the Organization of Turkic States, the multi-modal umbrella organization of the Turkic World, have only started to be taken in 2021. In the area comprised by the Organization, in terms of its members and observers, there are Caspian and Central Asian hydrocarbon resources, Eastern Mediterranean potential, reliable and short routes in east-west and south-north transits. In short, while this field is a whole consisting of producers, consumers and transit actors in energy, the reasons why energy cooperation was put on the agenda quite late is an issue that needs to be investigated. It is seen that the integration of the Turkic World in the field of energy and similar ideas are also put forward. However, studies in this direction seem to focus more on issues such as sharing the energy potential of the Turkic republics, making joint investments, and developing relations within the framework of the production-consumption-transit triangle.

The aim of our study is to examine the energy activities and vision of the Organization of Turkic States within the conceptual framework that, although new, the energy regionalism literature has begun to reveal with the contribution of comparative regional analyses. In this context, a general framework for what 'energy regionness' can mean is presented by choosing the conceptual tool of regionness, which allows determining the levels of regionalization by emphasizing the construction of a region, its comprehensive elements, and its unique dynamics. Then, energy regionness of the Turkic World is questioned. While this inquiry centers on the energy activities and vision of the Organization of Turkic States, it also includes energy relations between relevant actors, especially member and observer states and energy companies. As a result, it is determined whether there is a certain level of energy regionalization and/or potential in the Turkic World and the Organization specifically. The study is based on general regionalism and energy regionalism literature and regionness conceptual tool and has been prepared as a descriptive analysis using national and international data sources in the field of energy as well as relevant official sources.

Keywords: Energy regionalism, energy regionness, regionness analysis, Turkic World, Organization of Turkic States

---

¹⁰⁹ Doç. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Niğde-Türkiye. E-posta: csahin@ohu.edu.tr

“KORİDOR SAVAŞLARI” VE TÜRK DÜNYASI: ENERJİ VE ULAŞIM YOLLARININ DEĞİŞEN JEOPOLİTİĞİNİN ETKİ ANALİZİ

Dr. Kenan ASLANLI¹¹⁰

ÖZET

Küresel ekonominin ağırlık merkezinin değişimine paralel biçimde farklı jeoekonomik bloklar arasında yeni enerji ve ulaşım bağlantıları da hızla kurulmaktadır. Bu yeni enerji ve ulaşım bağlantılarından bazıları gerekli fizibilite çalışmaları ve altyapı yatırımlarının ardından önemli işlevsellik kazanmıştır. Bazıları ise kaynak, destinasyon ve transit ülkelerin değişen bölgesel ve küresel jeopolitik düzende “pazarlık gücü”nü arttırmak hamleleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Enerji ve ulaşım koridorları Avrasya coğrafyasında bölgesel ve küresel aktörler arasındaki jeostratejik rekabet sürecinin önemli bileşeni ve öznesi olmuştur. Halihazırda, bu süreçler uluslararası literatürde “koridor savaşları” olarak nitelendirilmektedir. Hem doğu-batı, hem de kuzey-güney ekseninde kurulan ve ya kurulmaya çalışılan enerji ve ulaşım rotalarının pek çoğu Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üye devletlerin topraklarından ve ya jeopolitik etki alanlarından geçmektedir. Ama TDT üye devletlerini bypass ederek tasarlanan enerji ve ulaşım koridorları da gündemdedir (örneğin, “Hindistan-Orta Doğu-Avrupa” Ekonomik Koridoru-IMEC). “Rakip” koridor inisiyatiflerinin TDT stratejik vizyonu açısından kapsamlı etki analizi ve uzun süreli gelecek senaryolarının hazırlanması önemlidir. “Türk Dünyası 2040 Vizyonu” stratejik belgesi enerji alanında üye ülkeler arasında stratejik ortaklık kurulması, bölgesel ve küresel enerji güvenliğine katkıda bulunulması, enerji talebinin karşılanması için alternatif güzergahlar sağlanması, stratejik enerji altyapı projelerinin geliştirilmesi, Türk Enerji Pazarının kurulması ve enerji işbirliğinin kurumsallaşması; ulaşım alanında ise bölgesel ulaşım koridorlarının Hazar Geçişli Uluslararası Doğu Batı Orta Ulaştırma Koridoruna entegre edilmesi, bölgesel ve küresel tedarik ve üretim zincirlerine aktif katılım, Zengezur Koridor’unun aktifleştirilmesi gibi TDT için stratejik hedefler tespit etmiştir. “Türk Dünyası 2040 Vizyonu” stratejik belgesinin enerji ve ulaşım jeopolitiği açısından uygulanabilirliği ve hedeflere ulaşmak aynı zamanda “koridor savaşları” ve küresel güç kayması süreçlerinin seyri ile de ilişkilidir. 2030 yılına kadarki dönemde “koridor savaşları”nın, Avrasya coğrafyasında enerji ve ulaşım yollarının değişen jeopolitiğinin Türk Dünyasına etkisi bölgeselleşme, jeoekonomik fragmentasyon ve küresel çok kutupluluk teorik çerçeveleri kapsamında analiz edilmesi önemlidir.

Anahtar kelimeler: “Koridor savaşları”, Türk Dünyası, enerji, ulaşım, jeopolitik

¹¹⁰ Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi

“CORRIDOR WARS” AND THE TURKISH WORLD: IMPACT ANALYSIS OF THE CHANGING GEOPOLITICS OF ENERGY AND TRANSPORTATION ROUTES

Dr. Kenan ASLANLI¹¹¹

ABSTRACT

In parallel with the change in the center of gravity of the global economy, new energy and transportation corridors are rapidly being established between different geo-economic blocks. Some of these new energy and transportation connections have gained significant functionality following the necessary feasibility studies and infrastructure investments. Some of these initiatives appear as moves to enhance the "bargaining power" of source, destination, and transit countries in the changing regional and global geopolitical order. Energy and transportation corridors have become important components and subjects of the geostrategic competition process between regional and global actors in the Eurasian geography. This process is described as "corridor wars" in the international literature. Many of the energy and transportation routes established or attempted to be established on both the east-west and north-south axis pass through the territory or geopolitical spheres of influence of the Organization of Turkic States' (OTS) member states. However, the recent energy and transport corridors that are intentionally or unintentionally designed to bypass OTS members are also on the agenda (for example, the India-Middle East-Europe Economic Corridor - IMEC). It is vital to conduct a comprehensive impact analysis and long-term future scenarios of these "contender" corridor initiatives in terms of OTS's strategic vision. The "Turkic World 2040 Vision" strategic document aims to establish a strategic partnership among member countries in the field of energy, contribute to regional and global energy security, provide alternative routes to meet energy demand, develop strategic energy infrastructure projects, establish the Turkish Energy Market and institutionalize energy cooperation. In the field of transportation, strategic goals have been identified for the OTS, such as the integration of regional transportation corridors into the International East-West (Middle) Transport Corridor, active participation in regional and global supply and production chains, and introduction of the Zangezur Corridor. The applicability of the "Turkish World 2040 Vision" strategic document in terms of energy and transportation geopolitics is also related to the course of "corridor wars" and global power shift processes. The impact of "corridor wars" and the changing geopolitics of energy and transportation routes in the Eurasian geography on the Turkic World until 2030 could be analyzed within the scope of the theoretical frameworks of regionalization, geoeconomic fragmentation, and global multipolarity..

Keywords: “Corridor wars”, Turkic World, energy, transportation, geopolitics

---

¹¹¹ Faculty Member, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Political Sciences, Department of International Relations.

GLOBAL NUCLEAR LIABILITY REGIME: EVOLUTION, CHALLENGES AND TRENDS:A PROPOSAL FOR SOUTH AND EAST ASIAN REGION

Mehmet Haşim ÇEVİK¹¹²

ABSTRACT

Global climate change has compelled countries to adopt policies for transitioning to alternative low-carbon energy systems. Some countries have embraced nuclear energy as an alternative to fossil fuels, complementing renewables in their efforts to achieve net-zero emission targets and meet increasing energy demands. New nuclear expansion is predominantly focused in South and East Asia, which currently hosts more than half of the world's new nuclear reactors. Conversely, in other parts of the world, including regions like South Korea, plans are underway to decommission all nuclear power plants (NPPs).

It is crucial to acknowledge that NPPs are not entirely risk-free or completely safe, given the unique characteristics of the nuclear industry. Consequently, there is a pressing need for a specialized liability regime that encompasses both domestic and international law. Various international treaties have been established to address transboundary damage compensation resulting from nuclear accidents. Regrettably, global adherence to these agreements remains relatively low, hindering the establishment of a truly global liability regime.

The study employs multilateralism as a conceptual framework to underpin the rationale behind advocating for countries to sign the CSC agreement. In an increasingly interconnected world, multilateralism recognizes that addressing complex global challenges, such as nuclear safety and climate change, requires collaborative efforts among nations. It emphasizes the importance of international cooperation, collective decision-making, and shared responsibilities. However, it is important to acknowledge the simultaneous rise of regionalism around the world, as nations often seek to address specific challenges more effectively through regional agreements and partnerships. In this context, the proposal to establish a comprehensive regional nuclear liability regime in South and East Asia aligns with both the principles of multilateralism and the evolving dynamics of regional cooperation, serving as a pragmatic and proactive step towards global nuclear safety and sustainability.

In recent times, there have been promising developments and trends towards regional regimes under these liability conventions. However, South and East Asian countries have been slow in developing a consistent and comprehensive regional nuclear liability regime. In light of this, this study proposes that countries in the region consider signing the Convention on Supplementary Compensation for Nuclear Damage (CSC). The CSC is the newest and most comprehensive liability convention, with the primary objective of establishing a global regime. It aims to address both domestic and transboundary damages arising from nuclear incidents, offering a comprehensive solution to this pressing global challenge.

By encouraging nations in South and East Asia to join the CSC, we can take a significant step towards strengthening the global nuclear liability regime. This collaborative effort will not only enhance cooperation and safety standards but also ensure prompt and equitable compensation in the event of nuclear accidents. Ultimately, such actions will contribute to safeguarding our planet, mitigating climate change, and creating a cleaner and more secure energy landscape for future generations.

Keywords: Nuclear Energy, Nuclear Liability, Third-party Liability, Multilateralism, CSC.

---

¹¹²Nükleer Düzenleme Kurumu/Nükleer Düzenleme Uzman Yardımcısı, ODTÜ Bilim ve Teknoloji Politikası Çalışmaları Doktora 1. Sınıf, E posta: hasimcevik99@gmail.com

KAZAKİSTAN'IN DIŞ POLİTİKASI VE RUSYA, ÇİN, TÜRKİYE İLE İLİŞKİLERİ

Arzu KURUM DALKIÇ¹¹³, Bektore MANSUROV¹¹⁴

ÖZET

Kazakistan Cumhuriyeti, Avrasya'nın kalbinde, büyük, yabancı ülkelerin çıkarlarının kesiştiği bir bölgede yer almaktadır. Bu gerçek, ülkenin liderliğinin dış politikaya olan yakın ilgisini göstermektedir. Rusya, Çin ile komşu olması ve Türkiye Cumhuriyeti ile yakından kardeşlik iş birliği Kazakistan'ın bölgesel ve küresel ölçekte stratejik önemini büyük ölçüde artırmaktadır. Çalışmanın amacı, Kazakistan'ın bağımsızlık sonrası dış politikasının nasıl geliştiğini, Rusya, Çin ve Türkiye ilişkilerinde çıkar, tanım ve algılarla ne tür bir gelişme ve dönüşüm olduğunu analiz etmektir.

Bulgulara göre, Kazak-Rus ilişkilerinin 30 yılı aşkın bir süredir sürdürülebilirliği ve dinamizmi gösterdiğini, eşitlik, egemenliğe karşılıklı saygı, sınırların dokunulmazlığı, birbirlerinin ulusal çıkarlarını gözetme gibi değerlere dayanan dostluk ve komşuluk bağlarının sarsılmaz olduğu görülmektedir. Bu sebeple, gelecekte Kazak-Rus ilişkileri son derece önemli olduğu için bu seviyeyi perspektifte tutmak için çabalayacaklarını öngörülmektedir.

Ayrıca, 2022'de Kazakistan ile Çin arasındaki diplomatik ilişkilerin kurulmasının 30. yıldönümü oldu. 30 yıldır Kazakistan ve Çin yüksek düzeyde yakın siyasi temaslar sürdürmüş, uluslararası ilişkilerde yakın işbirliği yapmış, birbirlerinin yerli çıkarlarına ilişkin konularda birbirlerine destek olmuş, Birleşmiş Milletler, Şanghay İş Birliği Örgütü, Bir Kuşak Bir Yol Projesi gibi çok taraflı yapılar çerçevesinde verimli işbirliği yapmış, bölgede ve dünyada barış ve istikrara önemli katkılarda bulunmuştur. Kazakistan ve Çin, sonsuz çok yönlü stratejik ortaklığı duraklamadan yeni bir düzeye taşımak için sürekli çalışacaklarını sürdürmektedir.

Son olarak, Kazakistan ve Türkiye tüm zorlukların üstesinden gelmek için iki kardeş ülke birbirlerine bağımsızlık yıllarında ve öncesinde de yardımcı oldular ve Türkiye Kazakistan'ın en yakın ve en güvenilir ortaklarından biri halindedir. Günümüzde iki ülke arasındaki dostluk ve kardeşlik ilişkileri çok üst düzeydedir. İki ülkenin ilişkileri ortak tarih ve manevi zenginliğe dayanmaktadır. Örneğin, iki ülkenin benzer dilleri, benzer kültürleri, ortak değerleri vb. Kazakistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti, Türk medeniyetleri diyaloğunun gelişmesine ve Avrasya alanında ortak bir güvenlik sisteminin kurulmasına önemli katkı sağlamaktadır. İki devlet arasındaki işbirliği, ülkeler ve halkları arasındaki manevi yakınlığın açık bir örneğidir. Türkiye ve Kazakistan, Avrasya'nın iki Türk kanadıdır. Eğer Kazakistan Türk dünyasının doğuya açılan penceresiyse, Türkiye de Batı'ya açılmaktadır ve iki Türkçe konuşan ülke arasında yakın işbirliği kaçınılmazdır. Türkiye ve Kazakistan, aralarında TDT, TÜRKSOY, TÜRKPA gibi yapılar da dahil olmak üzere Türk dünyasını bütünleştirmeye yönelik önemli girişimleri desteklemektedir. Bu girişimler sayesinde Kazakistan ve Türkiye'nin ilişkileri Orta Asya ve dünyada en önemli siyasi ve ekonomik ortaklarından biri olmaya devam edeceği beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kazakistan Cumhuriyeti, Uluslararası ilişkiler, Uluslararası kuruluşlar, Kazakistan dış politikası, Kazakistan'ın dünya politikasındaki etkisi.

¹¹³ Uluslararası Hoca Ahmet Yesevi Türk-Kazak Üniversitesi

¹¹⁴ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

KAZAKHSTAN'S FOREIGN POLICY AND RELATIONS WITH RUSSIA, CHINA, TÜRKİYE

Arzu KURUM DALKIÇ¹¹⁵, Bektore MANSUROV¹¹⁶

ABSTRACT

The Republic of Kazakhstan is located in the heart of Eurasia, in a region where the interests of large, foreign countries intersect. This fact shows the close attention of the country's leadership to foreign policy. Kazakhstan's strategic importance on a regional and global scale is greatly enhanced by its neighbors with Russia, China and close fraternal cooperation with the Republic of Türkiye. The aim of the study is to analyze how Kazakhstan's post-independence foreign policy has developed and what kind of development and transformation has taken place in the relations with Russia, China and Türkiye in terms of interests, definitions and perceptions.

According to the findings, Kazakh-Russian relations have demonstrated sustainability and dynamism for more than 30 years, and the ties of friendship and neighborliness based on values such as equality, mutual respect for sovereignty, inviolability of borders, observance of each other's national interests are unshakable. Therefore, it is foreseen that in the future they will strive to keep this level in perspective, as Kazakh-Russian relations are extremely important.

In addition, 2022 marks the 30th anniversary of the establishment of diplomatic relations between Kazakhstan and China. For 30 years, Kazakhstan and China have maintained close political contacts at a high level, cooperated closely in international relations, supported each other on issues of mutual domestic interests, cooperated effectively within the framework of multilateral structures such as the United Nations, the Shanghai Cooperation Organization, the Belt and Road Initiative, and made significant contributions to peace and stability in the region and the world. Kazakhstan and China will continuously work to take the enduring multilateral strategic partnership to a new level without interruption.

And last, Kazakhstan and Türkiye have helped each other to overcome all difficulties during and before independence, and Türkiye remains one of Kazakhstan's closest and most reliable partners. Nowadays, friendship and brotherhood relations between the two countries are at a very high level. The relations between the two countries are based on common history and spiritual wealth. For example, similar languages, cultures, and common values, etc. The Republic of Kazakhstan and the Republic of Türkiye make a significant contribution to the development of the dialogue of Turkic civilizations and the establishment of a common security system in the Eurasian area. The cooperation between the two states is a clear example of the spiritual closeness between the countries and their peoples. Türkiye and Kazakhstan are the two Turkic wings of Eurasia. If Kazakhstan is the window to the East of the Turkic world, Türkiye is the window to the West, and close cooperation between the two Turkic-speaking countries is inevitable. Türkiye and Kazakhstan support important initiatives to integrate the Turkic world, including structures such as the Organization of Turkic States, TURKSOY and TURKPA. Thanks to these efforts, Kazakhstan and Türkiye's relations are expected to remain one of the most important political and economic partners in Central Asia and the world.

Keywords: Republic of Kazakhstan, International relations, International organizations, Foreign policy of Kazakhstan, Kazakhstan's influence in world politics.

---

¹¹⁵ International Hoca Ahmet Yesevi Turkish-Kazakh University

¹¹⁶ Kyrgyz-Turkish Manas University

DEĞİŞEN ÖZBEKİSTAN DIŞ POLİTİKASINDA AFGANİSTAN VEKTÖRÜ

Medihanur ARGALI¹¹⁷

ÖZET

Bildirinin amacı Mirziyoyev döneminde şekillenen Özbekistan'ın kalkınma hedefi bağlamında temel önceliklerdeki değişikliklerin Özbekistan'ın Afganistan'a yönelik politikasını nasıl etkilediğini tespit etmektir. İslam Kerimov döneminde Özbekistan'ın dış politikası genellikle güvenlik çerçevesinde oluşturulmuş ve bu bağlamda Afganistan vektörü de ulusal ve bölgesel güvenliğin sağlanması kapsamında değerlendirilmiştir. Mirziyoyev tarafından reformların başlatılmasının ardından, güney komşusu giderek daha fazla bir meydan okuma ve tehdit kaynağı olarak değil, ekonomiye yönelik genel eğilim çerçevesinde bir fırsatlar toplamı olarak algılanmaya başlanmıştır. Taliban'ın hızlı ilerlemesi ve Eşref Ghani hükümetinin Ağustos 2021'de çöküşü ile birlikte dünyada ve bölgede geniş yankı uyandıran Amerikan ve NATO birliklerinin geri çekilmesinin genel olarak bir sonuç vermemesi Özbekistan'ın yeni yaklaşımında köklü değişiklikleri daha da zorunlu kılmıştır. Çalışmada kısaca Kerimov dönemindeki Özbekistan – Afganistan ilişkileri incelendikten sonra 2016-2023 döneminde Özbekistan ile Afganistan arasındaki ikili ticari ve ekonomik ilişkilere ilişkin istatistiksel verilerin yanı sıra Afganistan'ın yeniden inşası ve bölgesel ticaret, ekonomi ve ulaşım bağlantılarına entegrasyonu için Özbekistan Cumhuriyeti yetkililerinin barış sürecine ilişkin devletin konumunu ve girişimlerini yansıtan açıklamaları ve konuşmaları incelenecektir. Gerek Kerimov Afganistan'ın, Özbek dış politikası için oldukça elzem olduğu ortadadır.

Anahtar Kelimeler: Özbekistan dış politikası, Mirziyoyev'in yeni dış politika konsepti, Afganistan, Ekonomikleştirme, Güvenlikleştirme

AFGHANISTAN VECTOR IN CHANGING UZBEKISTAN FOREIGN POLICY

Medihanur ARGALI¹¹⁸

ABSTRACT

The aim of the paper is to determine how the changes in the basic priorities in the context of the development goal of Uzbekistan, shaped in the Mirziyoyev period, affect Uzbekistan's policy towards Afghanistan. In the period of Islam Karimov, the foreign policy of Uzbekistan was generally formed within the framework of security and in this context, the Afghanistan vector was evaluated within the scope of ensuring national and regional security. After the initiation of reforms by Mirziyoyev, its southern neighbor was increasingly perceived not as a source of challenge and threat, but as a sum of opportunities within the framework of the general trend towards the economy. The rapid progress of the Taliban and the collapse of Ashraf Ghani's government in August 2021, which had wide repercussions in the world and the region, as well as the general failure of the withdrawal of American and NATO troops, made radical changes in Uzbekistan's new approach even more imperative. In the study, after briefly examining the relations between Uzbekistan and Afghanistan in the period of Karimov, statistical data on bilateral trade and economic relations between Uzbekistan and Afghanistan in the period of 2016-2023, as well as the state of the Republic of Uzbekistan officials regarding the peace process for the reconstruction of Afghanistan and its integration into regional trade, economy and transport links. His statements and speeches reflecting his position and initiatives will be examined. It is obvious that Karimov Afghanistan is very essential for Uzbek foreign policy.

Keywords: Uzbekistan foreign policy, Mirziyoyev's new foreign policy concept, Afghanistan, Economization, Securitization

¹¹⁷ Doktor Adayı, Milli Savunma Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı medihanurarg@hotmail.com

¹¹⁸ Doktor Adayı, Milli Savunma Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı medihanurarg@hotmail.com

FRIENDLY RELATIONS AND STRATEGIC PARTNERSHIP BETWEEN AZERBAIJAN AND KAZAKHISTAN

Fereh SUKUROVA¹¹⁹

ABSTRACT

Azerbaijan and Kazakhstan are two independent countries that share common history, traditions and cultural ties. After independence, both countries have achieved significant success both politically and economically. Close friendship relations between the two countries have been strengthened with the "Friendly Relations and Strategic Partnership Declaration between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Kazakhstan" signed in NurSultan on March 1, 2004. Relations reached a strategic level with the "Agreement on strategic partnership and alliance relations between the Republic of Azerbaijan and the Republic of Kazakhstan" signed in Baku on May 24, 2005. The economic relations and joint projects between the two countries play an important role in ensuring regional stability and prosperity. Common history, traditions and cultural ties allow for further expansion and development of Azerbaijan- Kazakhstan strategic relations. The history of the relationship between Azerbaijan and the modern and recognized world communities. This was natural in the conditions of the formation and flourishing of the Great Silk Road. The territories of the two states at that time were adjacent areas of the main economic, commercial, cultural and social interaction between East and West, and then the entire continent. Significant economic, cultural, military-political ties of the Kazakh khanates with natural associations on the territory of Azerbaijan are clearly and in detail presented in historical sources of the XIV-XVIII centuries. Today the Republic of Kazakhstan and the Republic of Azerbaijan are the closest allies. Such a high level of participation is legally enshrined in the Treaty on Strategic Partnership and Allied Relations, which was signed between the First President of Kazakhstan - Elbasy N. Nazarbayev and President of Azerbaijan I. Aliyev during a state visit to Baku in May 2005. This law-abiding political document clearly outlined the future horizons of the long-term Kazakhstani principles of friendship and mutually beneficial completion, laid down by Elbasy Nursultan Nazarbayev and the National Front by Heydar Aliyev, continue to be successfully implemented by the heads of state Kassym-Jomart Tokayev and Ilham Aliyev. Today, Kazakh-Azerbaijani relations are of great importance for mutually beneficial cooperation, sustainable broad dialogue, mutual support on the world stage and close cultural and humanitarian ties. The Kazakh-Azerbaijani contractual-legal base has about 100 documents corresponding to the nature.

Keywords: Kazakhstan, Azerbaijan, Turkic World, Great Student Project, Turkic Council.

---

¹¹⁹ Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Qafqazşünaslıq İnstitutu Şimali Qafqaz şöbəsi Elmi işçi, Azərbaycan Xarici Dillər Universiteti ictimai və fəlsəfə elmlər kafedrası, fereh_7@mail.ru, ORCID:0000-0002-4900-5166

YENİ ÖZBEKİSTAN'IN DIŞ POLİTİKASINDA TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI

Fatih ALİYİ¹²⁰

Nihal KESKİN¹²¹

ÖZET

Türk devletleri arası çok yönlü ilişkiler beş Türk Cumhuriyetinin bağımsızlıklarını kazanmalarından kısa bir süre sonra 1992 yılında Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirveleri ile başlatılmıştır ancak Özbekistan 2001 yılından itibaren bu zirvelere katılmamıştır. 2009 yılında zirvelerin kurumsallaştırılması sürecinde de yer almamış ve Türk Konseyi'nin kurucu antlaşması olan Nahçıvan Antlaşmasına taraf olmamıştır. Bunun temel sebebi, ilk devlet başkanı İslam Kerimov yönetimi altında Özbekistan'ın, başkanın kendi politik vizyonu yanı sıra çeşitli iç ve dış faktörlerin etkisiyle dış politikasında *mustaqillik* (bağımsızlık) konseptini benimsemiş olmasıdır. Bu konsept doğrultusunda Özbekistan on yıllar boyu uluslararası aktörlerle ilişkilerini yüzeysel ve pragmatik temelde tutmuş, Batı, eski Sovyet coğrafyası ve Türk Dünyası merkezli yürütülen entegrasyon girişimlerine karşı çekimser bir politika izlemiştir. 2016 yılında İslam Kerimov'un vefatını takiben daha güçlü ve istikrarlı bir Özbekistan'ın yönetimini devralan Şevket Mirziyoyev selefinden farklı bir yol izleyerek tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çekmiştir. Ekonomik serbestleştirmeden hukuki reformlara, insan haklarından sivil topluma çeşitli alanlarda sayısız reforma imza atarak 'Yeni Özbekistan'ı inşa etme iddiası ile yola çıkan Mirziyoyev, dış politikada da köklü değişikliklere gitmiştir. Mirziyoyev'in *Yeni Özbekistan*'ı kısa bir sürede Orta Asya'daki komşularıyla sorunlarını büyük oranda çözmüş, dış politikasında daha açık ve girişimci bir rol üstlenmiş ve pek çok uluslararası organizasyona üye olmuştur. Bu değişen vizyonun neticesinde Özbekistan, 2019 yılında Nahçıvan Antlaşması'nın 10. yıldönümünde Bakü'de toplanan Türk Konseyi 7. Zirvesi'nde Türk Konseyi'ne tam üyeliğini ilan etmiştir. 34 milyonluk nüfusu, zengin tarihi ve kültürel mirası, ekonomik ve politik potansiyeli ve kritik öneme sahip olan jeopolitik konumuyla Özbekistan'ın Türk Konseyi'ne katılımı, Türk Dünyası yapbozunun büyük ölçüde tamamlanması ve iş birliğinin genişletilmesi bakımından büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bu çalışmada, Mirziyoyev yönetiminin Türk Devletleri Teşkilatı merkezli yürütülen Türk Dünyası entegrasyonuna yönelik dış politikası incelenecektir. Çalışmanın ilk bölümünde 'Yeni Özbekistan' konsepti açıklanacak ve bu konseptin etkisinde köklü değişimler geçiren Özbekistan dış politikasının genel görünümüne yer verilecektir. Çalışmanın ikinci bölümünde *Yeni Özbekistan*'ın Türk Devletleri Teşkilatı üyeliğine giden yolda diğer Türk Cumhuriyetleri ile ikili ve çok taraflı düzlemde gelişen ilişkileri açıklanacaktır. Çalışmanın son bölümünde *Yeni Özbekistan*'ın 2019 Bakü Zirvesi'nde üyeliğini ilan ettiğinden bugüne dış politikasında Türk Devletleri Teşkilatı'nı nereye konumlandığı ve Teşkilat çatısı altında nasıl politikalar izlediği sorularına cevap aranacaktır.

Anahtar Kavramlar: Yeni Özbekistan, Mirziyoyev, Dış Politika, Türk Dünyası, Türk Devletleri Teşkilatı

¹²⁰ Fatih ALİYİ, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Doktora Öğrencisi, e-mail: fatih.aliyi@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8542-5590.

¹²¹ Nihal KESKİN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: nihal.keskin@metu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1401-6938.

ORGANIZATION OF TURKIC STATES IN THE FOREIGN POLICY OF “THE NEW UZBEKISTAN”

Fatih ALİYİ¹²²

Nihal KESKİN¹²³

ABSTRACT

Multilateral relations between Turkic states were initiated with the Summits of the Heads of Turkic Speaking States in 1992, shortly after the five Turkic republics gained their independence; however, Uzbekistan has not participated in these summits since 2001. It did not take part in the institutionalization process of the summits in 2009 and did not become a party to the Nakhichevan Treaty, the founding agreement of the Turkic Council. The main reason for this is that, under the administration of its first president, Islam Karimov, Uzbekistan adopted the concept of *mustaqillik* (self-reliance) in its foreign policy under the influence of various internal and external factors as well as the president's own political vision. In line with this concept, Uzbekistan has kept its relations with international actors on a shallow and pragmatic basis for decades and has followed a hesitant policy towards integration initiatives centered on the West, the former Soviet geography, and the Turkic World. Shavkat Mirziyoyev, who took over the management of a stronger and more stable Uzbekistan following the death of Islam Karimov in 2016, attracted the attention of the whole world by following a different path from that of his predecessor. Mirziyoyev, who set out with the claim of building the 'New Uzbekistan' by launching extensive reforms in a variety of areas from economic liberalization to law, human rights to civil society, also made significant adjustments in foreign policy. In a short period of time, Mirziyoyev's *New Uzbekistan* has largely resolved its problems with its neighbors in Central Asia, assumed a more open and entrepreneurial role in its foreign policy, and become a member of many international organizations. As a result of this changing vision, Uzbekistan declared its full membership in the Turkic Council at the 7th Summit of the Turkic Council held in Baku in 2019 on the occasion of the 10th anniversary of the Nakhichevan Treaty. With its population of 34 million, rich historical and cultural heritage, economic and political potential, and critically important geopolitical location, Uzbekistan's participation in the Turkic Council has been welcomed with great contentment, as it largely completed the puzzle of the Turkic World and expanded cooperation. In this study, the foreign policy of the Mirziyoyev administration towards the Turkic World integration, which is centered on the Organization of Turkic States, will be examined. In the first section of the study, the 'New Uzbekistan' concept will be explained and the general outlook of Uzbekistan's foreign policy, which has undergone significant changes under the influence of this concept, will be provided. In the second part of the study, the bilateral and multilateral relations of *New Uzbekistan* with the other Turkic Republics on the path to membership in the Organization of Turkic States will be explained. In the last part of the study, answers will be sought to the questions of where the *New Uzbekistan* has positioned the Organization of Turkic States in its foreign policy since its declaration of its membership at the 2019 Baku Summit and what policies it has been following under the umbrella of the organization.

Keywords: New Uzbekistan, Mirziyoyev, Foreign Policy, Turkic World, Organization of Turkic States

---

¹²² Fatih ALİYİ, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Doktora Öğrencisi, e-mail: fatih.aliyi@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8542-5590.

¹²³ Nihal KESKİN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: nihal.keskin@metu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1401-6938.